

1. évfolyam	
Témakörök	Javasolt óraszámok
	7 óra/hét (252óra)
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30
Olvasás, az írott szöveg megértése 1. - az olvasástanulás előkészítése	22
Olvasás, az írott szöveg megértése 2. - az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	70
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése	5
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	5
Az írástanítás előkészítése - az írás megtanulásának technikai alapozása	20
Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	50
Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése	folyamatos
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták	2
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	10
A tanulási képesség fejlesztése	10
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	3
<i>Ismétlés, rendszerezés, gyakorlás</i>	25
Összesen:	252

Tematikai egység/fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása			1. osztály
				30 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése.			
	Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.			
	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>A helyes beszéd-légzés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése.</p> <p>Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés.</p>		<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése,</p>	<p><i>Ének-zene; testnevelés és sport: helyes légzéstechnika. Vizuális kultúra: képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy</i></p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<p>Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása. Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • érthetően beszél; • megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; • használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit; • bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; • eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében; • közösségi feladatot vállal; • felismeri, értékeli és segíti társai ilyen irányú tevékenységét. 	<p>kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve. <i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás</p>		

<p>Tematikai egység/fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése 1. - az olvasástanulás előkészítése</p>			<p>1. osztály</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>			
<p>További feltételek</p>	<p>személyi</p>			

	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástanulás előkészítése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése. Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, hallási differenciálás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókincs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókincs, nyelvi tudatosság).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában; rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; részképességei elérték a szükséges szintet; 		<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok.</p>	Tankönyv, munkafüzet
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.			

Tematikai egység/fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 2. - az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása		1. osztály
---	---	--	-------------------

				70 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátíttatása, a dekódolási képesség kialakítása. A hármas asszociáció kiépítése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p>Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.</p> <p>Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség. Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása. Bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; eligazodik szűkebb környezetében társas kapcsolatrendszerében;</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; • ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; • ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait; • biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik; • ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; • biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 			
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, írásjel		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése		1. osztály
			5 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén. Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés. Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések	Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai	<i>Matematika; környezetismeret.</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.	Tankönyv, munkafüzet Karakter 1.

<p>levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; • képes a tankönyvi egyszerűbb grafikus szervezőket felhasználni a megértés ellenőrzése érdekében; • a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, vázlatkészítés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten. 	<p>módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). Média élmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl.</p>	
---	--	---	--

		rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal. Jel, jelkép, piktogram.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése		1. osztály
			5 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása.		
	A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén.		
	Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyag- könyvek
Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival. A mese és a valóságírás különbségének tudatosítása. Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről.	Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus,	Tankönyv munka- füzet

<p>Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Wass Albert, Illyés Gyula (később), Móra Ferenc, Gárdonyi Géza, Móricz Zsigmond meséi, mesefeldolgozásai). A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése. A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése. A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása kortárs költők –Lackfi János – műveiben. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélő játékok.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; • képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka); • néhány verset, mondókát elmond fejből; • dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p>módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Népköltészet, mese, főszerelő, vers, versszak, verssor, ritmus.</p>		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az írástanítás előkészítése - az írás megtanulásának technikai alapozása		1. osztály
			20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése.		
	Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).		
	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban. Analizáló, szintetizáló feladatok végzése. Tájékozódás térben, síkban. A füzet és az írószerek használata. Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése. Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.</p> <p>Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerezés, kézcsúsztatás, nyomtaték).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • érthetően beszél; 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése,</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással,</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<ul style="list-style-type: none"> • megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit; • nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában; • előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; • finommotorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű; • tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben. 	kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés	festéssel, mintázással. <i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai. <i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés:	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betűelem.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok		1. osztály
			50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása.		
	A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével.		
	Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok

<p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; • írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>- <i>Vizuális kultúra</i>: irányváltások, segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.</p>		

<p>Tematikai egység/fejlesztési cél</p>	<p>Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése</p>		<p>1. osztály</p>
			<p>folyamatos</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás</p>		
<p>További feltételek</p>	<p>személyi</p>		
	<p>tárgyi</p>		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után vagy emlékezetből. Önállóan alkotott mondatok leírása. Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • másolásakor nem vét írástechnikai hibát; • jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; • a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; • ismeri az időtartam és a <i>j</i> hang kétféle jelölési módját; • szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó, vonalköz.		

Tematikai egység, fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták		1. osztály
			2 óra

Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	Személyi tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése. A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, • és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat. 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hang, betű; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; kijelentő mondat, kérdő mondat.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása			1. osztály
				10 óra
Előzetes tudás	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.			
További feltételek	személyi tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése.			
	A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével, ill megtapasztalás alapján.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása. A <i>j</i> és <i>ly</i> használata az ismert szókincs körében. Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az időtartam jelölése; • az elválasztás szabályai; • a kijelentő és a kérdő mondat jelölése. <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban. A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata</p> <p>A tanuló</p>	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>	

<ul style="list-style-type: none"> szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; 20-25 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a <i>j</i> hangot; az egyszerű szavakat helyesen választja el. 			
Kulcsfogalmak/fogalmak	elválasztás, szótag; pont, kérdőjel.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése			1. osztály
				10 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.			
	A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).	Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok	<i>Matematika; környezetismeret:</i> önálló tanulás.	Tankönyv, munkafüzet	

<p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szövegtanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében.</p> <p>A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanító irányításával motiváltan tanul; • a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; • szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: Kertész leszek, <i>Altató</i>; Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i>; Petőfi Sándor: Nemzeti dal (részlet), Tamkó Sirató Károly: Mondjam még?, Weöres Sándor három költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás, Lackfi János. 	<p>megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása. Az olvasott, felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázs-készítéssel).</p> <p>Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése, pl. gyermekbarát</p>	
--	---	---	--

		honlapok böngészése.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Könyvtár, lexikon, gyermekújság.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése		1. osztály
			3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiség alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben. Azonosulás, szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások megfelelő alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték) A tanuló <ul style="list-style-type: none"> ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek 	Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése,	<i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban. <i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.	Tankönyv, munkafüzet

<p>szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes állást foglalni alapvető erkölcsi kérdésekben; • képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; • meghallgatja mások érvelését is; • képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; • dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p>vezetése, kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül). <i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás.</p>		

2. évfolyam	
Témakörök	Javasolt óraszámok
	7 óra/hét (252óra)
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	folyamatos
Olvasás, az írott szöveg megértése 1.	folyamatos
Olvasás, az írott szöveg megértése 2.	folyamatos
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése	106
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	10
Az írás megtanulásának technikai alapozása	folyamatos
Az írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	folyamatos
Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése	52
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták	18
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	32
A tanulási képesség fejlesztése	7
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	2
<i>Ismétlés, rendszerezés, gyakorlás</i>	25
Összesen:	252

Tematikai egység/fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		2. osztály
			folyamatos
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése.		
	Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.		
	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyag- és eszközök
<p>A helyes beszéd-légzés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókinccs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés.</p> <p>Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p>	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése,</p>	<p><i>Ének-zene; testnevelés és sport:</i> helyes légzéstechnika.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal,</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • érthetően beszél; • megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; • használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit; • bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; • eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében; • közösségi feladatot vállal; • felismeri, értékeli és segíti társai ilyen irányú tevékenységét. 		<p>kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i></p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás			

Tematikai egység/fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 1.		2. osztály
			folyamatos
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástanulás előkészítése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése. Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókincs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókincs, nyelvi tudatosság).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában; • rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; • részképességei elérték a szükséges szintet. 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.		

Tematikai	Olvasás, az írott szöveg megértése 2.		2. osztály
------------------	--	--	-------------------

egység/fejlesztési cél			folyamatos
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.		
További feltételek	személyi tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátíttatása, a dekódolási képesség gyorsítása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Az olvasásra vonatkozó szókinccs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.</p> <p>Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása. illendő nyelvi formáit; bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; eligazodik szűkebb környezeté társas kapcsolatrendszerében;</p> <ul style="list-style-type: none"> • közösségi feladatot vállal; • felismeri, értékeli és segíti társai ilyen irányú tevékenységét. <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; • ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; • ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait; • biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik; • ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; • biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 			
Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése			2. osztály
				106 óra
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek. Betűk ismétlése, differenciálása, biztos ismerete.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok	
<p>Biztos olvasás, jelentéstársítás szavak, mondatok szintjén.</p> <p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések</p>	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai</p>	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i></p>	<p>Tankönyv, munkafüzet Karakter 1.</p>	

<p>levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; • képes a tankönyvi egyszerűbb grafikus szervezőket felhasználni a megértés ellenőrzése érdekében; • tapasztalattal rendelkezik a folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, csoportos és iskolai célú szövegekkel kapcsolatban; • a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, vázlatkészítés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten. 	<p>módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Média élmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáttékkal. Jel, jelkép, piktogram.</p>	
---	--	--	--

Kulcsfogalmak/fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.
-------------------------------	--

Tematikai egység/fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése			2. osztály
				10 óra
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása.			
	A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén.			
	Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival. A mese és a valóságírás különbségének tudatosítása. Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről. Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Móra Ferenc, Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).	Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések. <i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez,	Tankönyv, munkafüzet	

<p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése. Társadalmi ünnepek, családi események feldolgozása. A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése. Az olvasástechnika gyakorlása, szövegértés fejlesztése, szókincsbővítés. A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása. Olvasmányok szerzőjének megnevezése. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélő játékok.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; • képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka); • néhány verset, mondókát elmond fejből; • dramatikus játékokban • együttműködik a társakkal 	<p>tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan: én és szűkebb közösségeim.</i></p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím</p>		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az írás technikai biztonságának fejlesztése			2. osztály
				folyamatos
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek. Valamennyi betű szabályos kapcsolása.			
További feltételek	személyi tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématurtudatosság, hallás fejlesztése.			
	Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).			
	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématurtudatosság, hallás fejlesztése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban. Analizáló, szintetizáló feladatok végzése. Tájékozódás térben, síkban. A füzet és az írószerek használata. Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése. Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.</p> <p>Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).A tanuló</p>		<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése,</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással,</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<ul style="list-style-type: none"> • érthetően beszél; • megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában; • előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; • finommotorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű; • tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben. 	kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés	festéssel, mintázással. <i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai. <i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés:	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Nagybetű, kisbetű, vonalköz.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az írástechnikát fejlesztő gyakorlatok		2. osztály
			folyamatos
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének differenciált elsajátíttatása.		
	A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével.		
	Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok

<p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása.</p> <p>Íráskészség, helyesíráskészség kialakítása, diktálás.</p> <p>Betűkapcsolatok, rövid szavak írása.</p> <p>A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása.</p> <p>Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása.</p> <p>Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; • írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>- <i>Vizuális kultúra:</i> irányváltások segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.</p>		

<p>Tematikai egység/fejlesztési cél</p>	<p>Az írástechnika fejlesztése</p>		<p>2. osztály</p>
			<p>52 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás</p>		
<p>További feltételek</p>	<p>személyi</p>		
	<p>tárgyi</p>		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor.</p> <p>Az íráshasználat normáinak megtartása. Íráskészség, helyesírás-készség kialakítása, diktálás. Egyéni haladási ütemnek megfelelő tempójú, pontos írás.</p> <p>Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után vagy emlékezetből.</p> <p>Önállóan alkotott mondatok leírása.</p> <p>Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás, nyomaték).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • másolásakor nem vét írástechnikai hibát; • jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; • a gyakorolt szóképlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; • ismeri az időtartam és a <i>j</i> hang kétféle jelölési módját; • szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó, mondatvég írásjel,		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták		2. osztály
			18 óra
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok
<p>A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése. Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban. A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint. A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A szótó felismerése, a toldalékok jelölése. A toldalékos szavak felismerése szövegben: -tól, -től, -ról, -ről, -val, -vel, -hoz, -hez, -höz, stb. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i>, ragozóalakok helyes használata és leírása. A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük. Az <i>-e</i> kérdőszó helyes használata</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulás-szervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>

<ul style="list-style-type: none"> és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat. 		felvétel segítségével. <i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótó, toldalék, előhangzó, rokon értelmű szó, kijelentő mondat, kérdő mondat.		

Tematikai egység/fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása			2. osztály
				32 óra
Előzetes tudás	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése.			
	A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök	
Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a	Tanítói prezentáció, szemléltetés,	<i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz	Tankönyv, munkafüzet	

<p>szabály felidézésével. A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szóelemzés segítségével. Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása. Tulajdonnevek írása. A <i>j</i> és <i>ly</i> használata az ismert szókincs körében. Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az időtartam jelölése; • a kiejtéstől eltérő hang- kapcsolatok; • a hagyomány szerinti írásmód; • az elválasztás szabályai; • a kijelentő és a kérdő mondat jelölése. <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban. A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; • 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a <i>j</i> hangot; • az egyszerű szavakat helyesen választja el. 		<p>magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p>szöveg alkotása.</p>	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel.			
Tematikai egység/fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése			2. osztály
				7 óra
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.			
További feltételek	személyi			

	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.			
	A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szövegtanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében.</p> <p>A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, a kiadás éve, tartalomjegyzék).</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> a tanító irányításával motiváltan tanul; 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulásszervezés: csoportmunka, pármunka, verbális értékelés</p>	<p><i>Matematika; környezetismeret:</i> önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak</p>	Tankönyv, munkafüzet	

<ul style="list-style-type: none"> • a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; • szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: <i>Altató</i>; Petőfi Sándor: <i>Anyám tyúkja</i>, Tamkó Sirató Károly egy verse, Illyés Gyula meséje, Weöres Sándor három költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás. 		<p>összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

Tematikai egység/fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése			2. osztály
				2 óra
Előzetes tudás	Az életkori sajátosságnak megfelelő ismeretek és képességek.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tananyagok	
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulásának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások megfelelő alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) Tolerancia, mások elfogadása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; • képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; • meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; • meghallgatja mások érvelését is; 	<p>Tanítói prezentáció, szemléltetés, magyarázat, kérdezés, gyakorlatok megszervezése, drámapedagógiai módszerek; a tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, kooperatív tanulás szervezése: csoportmunka, pármunka, verbális</p>	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim,</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; • dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p>értékelés</p>	<p>szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, elfogadás, közmondás.</p>		

3. évfolyam

Témakörök	Javasolt óraszámok
	7 óra/hét (252 óra)
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása Az ítézőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	26
Olvasás, az írott szöveg megértése	63
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	19
Az íráshasználat fejlesztése	18
Fogalmazási alapismeretek	18
Szövegalkotási gyakorlatok	16
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták, szavak, szófajok	20
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	29
A tanulási képesség fejlesztése	18
<i>Ismétlés, rendszerezés, gyakorlás</i>	25
Összesen:	252

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.		3. osztály	
			26 óra	
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).

Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében.

Vélemény megfogalmazása.

Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, értelmezése az olvasott szövegekben.

A különböző tantárgyak tanulásakor használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.

Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.

A tanuló

- értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;
- használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;

Erkölcsei és esztétikai ítélet megfogalmazása, vitakészség kialakulása. A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.

Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.

Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.

A tanuló

- ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;

képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.

drámapedagógiai módszerek;
kooperatív tanulásszervezés:
csoportmunka, pár-munka,
tanulói tevékenységek
megtervezése, vezetése, verbális
értékelés

Minden
tantárgy:
összefüggő
beszéd, érvelés.

Környezet-
ismeret:
önfenntartás,
légzés.

Vizuális kultúra:
Műalkotások
megfigyelése,
jellemezése,
értelmezése,
értékelése.

Médiaszövegek
közötti
különbségek (pl.
televíziós
műsörtípusok,
animációs mese-
filmek,
sorozatok)
felismerése saját
médiá-élmények
felidezésén,
megjelenítésén
(pl. szerep- játék)
és közvetlen
példákon
keresztül Erkölc-
tan: értékrend
alakulása.

Szűkebb és
tágabb kör-
nyezetem,
barátság.

Környezet-
ismeret:
környezeti
rendszerek
állapota,
fenntartható-ság.
Egészséges
életmód.
Viselkedési
normák.

	Olvasás, az írott szöveg megértése			3. osztály 63 óra
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
Tematikai egység/ A tematika fejlesztési nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, az értő olvasás kialakítása.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök	

**Tematikai egység/
fejlesztési cél**

Olvasás, az írott szöveg megértése

<p>Olvasástechnikák önálló felismerése, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása.</p> <p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 		<p>Matematika: szöveges feladatok.</p> <p>Környezet-ismeret: önálló tanulás, szövegfel-dolgozás kialakítása.</p> <p>Erkölcstan: én magam; az én világom.</p> <p>Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>	
---	--	---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, műfaj, szövegértés.		
Tematikai egység/ fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése		3. osztály
			19 óra
Előzetes tudás	Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismertetése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismertetése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint. Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása. Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése. Rövidebb irodalmi szövegek (versek mesék) önálló olvasása. Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumi; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Cukás István: Süsü, a sárkány, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el. 		<p>Környezet-ismeret: környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok</p> <p>Ének-zene: a népdalok szövege (művészeti kifejező eszközök, természeti képek).</p> <p>Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása, a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken</p>	
--	--	--	--

		<p>keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.</p>	

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése		3. osztály
			18 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadtatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése. Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az írás eszközszintű használata. - Gazdaságos szövegelrendezés. 			Matematika; környezetismeret: olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.
			Tan- eszközök

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek		3. osztály
			18 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 		<p>Környezet-ismeret; matematika: érthető, világos szóbeli szövegalkotás. Vizuális kultúra: Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.</p>		
<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>Szövegalkotási gyakorlatok</p>		<p>3. osztály</p>

				16 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	

<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba. Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható, lendületes. Füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; <p>a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.</p>		<p>Környezet-ismeret: változatos élővilág;a tanultak bemutató le-írása.</p> <p>Vizuális kultúra: természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok le-írása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszövegírás).</p>	
Kulcsfogalmak/	Elbeszélés, történetmondás; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.		
Tematikai egység/fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok		3. osztály 20 óra

Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök

<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; <p>alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.</p>		<p>Vizuális kultúra:</p> <p>jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képzőművészetben</p> <p>Környezetismeret:</p> <p>tulajdonnevek a térképeken.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknév fokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>		

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása				3. osztály
					29 óra
Előzetes tudás	<p>A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.</p>				
További feltételek	személyi				
	tárgyi				
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.</p>				
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök	

<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén. A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése. A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztossággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; <p>helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.</p>		<p>Környezet- ismeret: térképvázlat készítése tulajdonne- vek feltünté- tésével.</p> <p>Matematika: számnevek helyesírása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.		
Tematikai egység/ fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		3. osztály
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.		
További feltételek	személyi		

	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; 		<p>Környezet-ismeret: információ-szerzés.</p> <p>Vizuális kultúra: képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vo-</p>		

<ul style="list-style-type: none"> – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből. 		<p>natkozóan.</p>	
<p><i>Kulcsfogalmak</i></p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.</p>		

A továbbhaladás feltétele

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert

kézikönyveket.

- A memoriterek szövegűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat .

4. évfolyam	
Témakörök	Javasolt óraszámok
	6 óra/hét (216 óra)
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	7
Olvasás, az írott szöveg megértése	55
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	19
Az íráshasználat fejlesztése	3
Fogalmazási alapismeretek	10
Szövegalkotási gyakorlatok	32
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták, szavak, szófajok	18
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	31
A tanulási képesség fejlesztése	14

Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése		6	
Ismétlés, rendszerezés, összefoglalás		21	
Tematikai egység/ fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		4. osztály
			7 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok
Összesen:			216

<p>A helyes beszédlevegés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében.</p> <p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi hátterének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókinccs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; <p>a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.</p>	<p>drámapedagógiai módszerek; kooperatív tanulószervezés: csoportmunka, pármunka, tanulói tevékenységek megszervezése, vezetése, verbális értékelés</p>	<p>Minden tantárgy: összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p>Környezet-ismeret: önfenntartás, légzés.</p> <p>Vizuális kultúra: Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsортípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját média-élmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, távolságtartás.</p>		

<i>fogalmak</i>				
	Olvasás, az írott szöveg megértése			4. osztály
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.			
További feltételek	személyi			
	tárgyi			
A tematikai egység/ nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, az értő olvasás kialakítása.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
				55 óra

Tematikai egység/
fejlesztési cél

Olvasás, az írott szöveg megértése

<p>Olvasástechnikák önálló felismerése, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása. Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése. Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; <p>ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.</p>		<p>Matematika: szöveges feladatok.</p> <p>Környezet-ismeret: önálló tanulás, szövegfel-dolgozás kialakítása.</p> <p>Erkölcstan: én magam; az én vilá-gom.</p> <p>Vizuális kultúra: Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése.</p> <p>Képző-művészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felis-merése, mé-diaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések</p>	
---	--	---	--

		<p>megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi malkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>	
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>		

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése		4. osztály
			19 óra
Előzetes tudás	Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismertetése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismertetése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint. Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Jellegzetes irodalmi témák, motívumok felfedezése olvasmányokban. A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése. Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása. Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése. Rövidebb irodalmi szövegek (versek mesék) önálló olvasása. Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.) Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor. A tanuló – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal</p>		<p>Környezet-ismeret: környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok Ének-zene: a népdalok szövege (művészeti kifejező eszközök, természeti képek). Vizuális kultúra; dráma és tánc: A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása, a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények meg jelenítése(pl.rajzzal ,montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok</p>	
---	--	--	--

mondja el.		<p>megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben</p>	
------------	--	---	--

			(pl. animációs mesék).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.			
Tematikai fejlesztési cél	egység/ Az íráshasználat fejlesztése			4. osztály
				3 óra
	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.			
	személyi			
	tárgyi			

	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadtatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az írás eszközszintű használata. - Gazdaságos szövegelrendezés. 		Matematika; környezetismeret: olvasható, tetszetős és rendezett fűzetvezetés.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Íráskép, szövegkép, olvashatóság.		

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret (3-4. osztály)	4. osztály
		23 óra	10 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok
			Tan- eszközök

<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 		<p>Környezet- ismeret; matematika: érthető, világos szóbeli szövegalkotás. Vizuális kultúra: Az elemi mozgó- képi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
---	--	---

***Kulcsfogalmak/
fogalmak***

Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok		4. osztály
			32 óra
Előzetes tudás	<i>Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.</i>		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba. Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről. Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható, lendületes. Füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; <p>a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.</p>		<p>Környezet- ismeret: változatos élővilág;a ta- nultak bemutató le- írása.</p> <p>Vizuális kultúra: természeti jelenség megfigyelé- se, a tapasztalatok le- írása, meg- jelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és han- gokkal (médiászö- vegírás).</p>	
---	--	---	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.		
Tematikai egység/ fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok		4. osztály
			18 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>		

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Taneszközök
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; <p>alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.</p>		<p>Vizuális kultúra:</p> <p>jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képzőművészetben</p> <p>Környezetismeret:</p> <p>tulajdonnevek a térképeken.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.		
Tematikai egység/ fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása		4. osztály
			31 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén. A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése. A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztossággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 		<p>Környezet-ismeret: térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p>Matematika: számnevek helyesírása.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.</p>		
<p>Tematikai egység/ fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>		<p>4. osztály</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.</p>		
<p>További feltételek</p>	<p>személyi</p>		

	tárgyi			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; 		<p>Környezet-ismeret: információ-szerzés.</p> <p>Vizuális kultúra: képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vo-</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet,</p> <p>Karakter 4.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; <p>részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből.</p>		<p>natkozóan.</p>	
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.</p>		

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése		4. osztály
			6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.		
További feltételek	személyi		
	tárgyi		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök

<p>Erkölcsei és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása. A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; <p>dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.</p>		<p>Erkölcstan: értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb kör-nyezetem, barátság.</p> <p>Környezet-ismeret: környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p>Vizuális kul-túra; dráma és tánc:</p> <p>A lényeg ki-emelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Tanulság, vita, vélemény, konfliktus.</p>		

A továbbhaladás feltételei

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az

udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

- Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.
- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.
- A memoriterek szöveghűen mondja el.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.
- Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 5–8. évfolyama számára

Bevezetés 5-8. évfolyam

Az 5–8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása. A szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás. Az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy fontos célja, hogy a tanulók olyan önálló gondolkodású fiatalokká váljanak, akik erkölcsi kérdésekben képesek önálló ítéletalkotásra. A demokráciára nevelésben és a nemzeti öntudat kialakulásában is kitüntetett szerepet kapnak a magyar irodalom jelentős, nemzeti sorskérdéseket végiggondoló alkotásai. A magyar irodalmi kánon néhány alapművének megismerésével a tanuló a közös kultúrkinccs részesévé válhat, és ezáltal is növekedhet benne a nemzethez tartozás tudata és a hazaszeretet.

A családi élettel kapcsolatban a harmonikus együttélést, az egymás iránt felelősséggel tartozó magatartást tekintsék követendőnek. Fontos szerepet kap a magyar nyelv és irodalom kerettantervében a környezet- és médiatudatos magatartás kialakítása, a manipuláció hatásmechanizmusainak megismerése, a manipulációval szembeni védekezés. A testi-lelki egészség, a jó önismeret, az egész életre meghatározó jelentőségű, ezért ezeken a területeken is fontos szerepe van a magyar nyelv és irodalom tantárgynak.

Az anyanyelvi nevelés területén kiemelt feladat a diákok meglévő gyakorlati nyelvi tudására építve – a nyelvet használó nézőpontjából kiindulva – a nyelvnek, mint működő, változó rendszernek az élményalapú megtapasztalása, megfigyeltetése. E tapasztalatokra építve válik lehetővé néhány alapvető rendszerszerűség bemutatása, összefüggésének felismerése, megnevezése.

Az 5–8. évfolyam irodalom kerettanterve azzal a kettős célkitűzéssel készült, hogy a klasszikus értékeket benntartsa az iskolai munkában, ugyanakkor a frissebb, mai, kortárs művekre is ráirányítsa a figyelmet. A tematikai egységeknek megvan a maguk lineáris logikája, de ez a linearitás nem jelent előírt sorrendet. A sorrendjük azonban mégiscsak ésszerű megfontolásokat takar. Ebben a lehetséges és átvehető, de nem előírt sorrendiségben a meséssel indul a felső tagozatos irodalom: a meséssel, amelyek visszautalnak az alsó tagozatra, s amelyek egyben középpontba állítják az irodalom örök kulcselemét, a fantáziát is, hiszen ez nemcsak a mesékben van jelen, hanem bizonyos értelemben minden műalkotásban, sőt minden emberi alkotásban is. A mesék egy része népmese, így szóba kerül a folklór is, és ennek kapcsán a népdalok. A tantervi folytatás azután egyre inkább közelít a reális világhoz, miközben a fantázia továbbra sem tűnik el az irodalommal való ismerkedésből.

Egyre táguló körökben vethetnek a diákok irodalmi pillantást életük mind szélesebb horizontjaira: előbb a családra, később a szülőföldre, majd az iskola, a gyerektársadalom örök világára. A térben táguló körbepillantás azután időben is tágul: az irodalmon keresztül is visszatekinthet a tanuló történelmi hagyományainkra és múltunkra, nemcsak a történelemórán.

A múlt és a jelen, a tanuló kisvilága és a nagyvilág irodalmi témái mellett jelen vannak/lehetnek a tantervben, illetve az iskola irodalomtanítási gyakorlatában a kortárs világ, a jelenkori élet, a mindannyiunkat körülvevő társadalom emberi problémáit feltáró művek is. Ezek révén a tanterv hangsúlyozott üzenetként fogalmazza meg, aminek mind nyilvánvalóbbá kell válnia a tanulók számára is: az irodalom nem statikus és a múltból itt maradt létező, hanem élő és organikus valóság.

A *magyar nyelv és irodalom* tantárgy az anyanyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, ezen kívül jelentősen hozzájárulhat a digitális, a szociális és állampolgári, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség elnevezésű kulcskompetenciák fejlesztéséhez is. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap a magyarórákon.

Bevezetés 5–6. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével. A nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 5–6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, viszonylag hosszabb szövegeket is rövid idő alatt meg tudnak ismerni. A kerettanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom jelenségének mélyebb megértésére. Nemcsak a kultúra hordozójának tekinti az irodalmat, és nemcsak a kommunikáció egyik változatának, hanem olyan tevékenységnek, amelyben egy-egy alkotón keresztül voltaképpen az emberiség a megszólaló, s a műalkotásban nem tesz mást ez a cselekvő alany, mint hogy önmaga számára fogalmazza meg legfőbb dilemmáit és az azokra adható lehetséges válaszokat. Ennek megfelelően a *János vitéz* és a *Toldi*, a mesék és a mondák, az első közösen megismert terjedelmesebb regények kapcsán a nagy emberi kérdésfeltevésekkel való ismerkedés helyének is tekinti az irodalomórát. Ennek előfeltétele a tanterv, az iskola és a nevelő részéről, hogy vegye figyelembe a tanuló életkorából fakadó absztrakciós szintjét, és korlátozza önmagát és kérdésfelvetéseit ennek megfelelően. Ugyanennek másik előfeltétele a tanuló részéről, hogy legyen partner azoknak a képességeknek a kialakításában, amelyek az effajta irodalomértéshez elengedhetetlenek. Ennek megfelelően 5–6. évfolyamon számos képességszintet el kell érni. Beszédkészség szempontjából az 5–6. évfolyamon a tanuló beszéde fejlődjön

tovább a megfelelő artikuláció, szókincs és nyelvhelyesség szempontjából. A hallott szövegről legyen képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban magyarul és azon kívül is alkalmazkodjék a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás szempontjából legyen képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit. Legyen képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Szövegalkotás szempontjából legyen képes rövidebb szövegek alkotására, személyes és olvasmányélmények megfogalmazására. Tanulási képesség szempontjából jó, ha a tanuló képes különböző vázlatok felhasználására különböző témájú, műfajú szövegek megértésére, megfogalmazására. Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás, továbbá tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; a címadás. Irodalomismeret szempontjából a tanuló ebben a szakaszban megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, a műfajok némelyikét, a szerkezetiség némely megnyilvánulásait, a téma és hangulat változásait, a szereplő, az elbeszélő, a lírai én kérdésköreinek némely aspektusát, továbbá a tantervben számára előírt fogalmakat. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából megismerkedik a tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáival, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

Az évfolyamok tematikai egységei elsősorban fejlesztési célok és követelmények; sorrendjük változtatható és koherens rendszerbe építhető (különösen a lírai alkotások egységeinek esetében), pl. tisztán műfaji vagy tematikus felépítésű tananyagba. Az irodalom történetiségének bevezetése még kerülendő. A korosztály olvasási, szövegértési készség szintje nem teszi sem szükségessé, sem lehetővé a régi magyar irodalmi szövegek elemzését. A két évfolyam legfontosabb fejlesztési célja a készségek szintre hozása, majd folyamatos fejlesztésük.

	Heti óraszám		Éves óraszám	
	nyelvtan	irodalom	nyelvtan	irodalom
5. évfolyam	2	2	72	72
6. évfolyam	2	2	72	72

Magyar nyelv 5. évfolyam

Tematikai egység/fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása 10 óra; Olvasás, szövegértés 8 óra; Írás, fogalmazás 8 óra; Helyesírás 12 óra; A szavak szerkezete és jelentése 15 óra; A nyelv szerkezete 12 óra Összefoglalás, gyakorlás 7 óra			Órakeret 72
Előzetes tudás	Érthető, folyamatos beszéd, írás			
A tematikai egység céljai	Tantárgyi fejlesztési feladatok: helyes ejtés, beszédlégzés; képességfejlesztés írásban, olvasásban, szövegértésben; ismeretszerzés a hangok, szóelemek, szójelentés, szövegszerkesztés, helyesírás témakörökben			
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Tan-eszközök
<i>Hangok, szóelemek, szójelentés, szövegszerkesztés, helyesírás</i>	Helyes ejtési gyakorlatok: légzőgyakorlatok, magánhangzókkal, a mássalhangzókkal és a hangkapcsolatokkal összefüggő kiejtési gyakorlatok, időtartam-gyakorlatok, nyelvtörők.	Tanári magyarázat, szemléltetés, megbeszélés, szituációs játékok szervezése a beszéd, a testbeszéd alkalmazására, megértésére.	Testnevelés Ének-zene Dráma és tánc	

KONKRÉT ISMERETANYAG AZ 5. ÉVFOLYAMOS CIKLUSBÓL:

- *a kommunikáció fogalma, folyamata*
- *köszönés, megszólítás, bemutatás, bemutatkozás, kérés, tudakozódás*
- *a szövegszerkesztés lépései, vázlatírás*
- *elbeszélés, leírás, jellemzés*
- Hangok, hangtörvények
- Helyesírásból: elválasztás, keltezés, helyesírási alapelvek
- Szóelemek, állandósult szókapcsolatok
- Hangalak és jelentés

KOMMUNIKÁCIÓ

GRAMMATIKA

Magyar irodalom 5. évfolyam

Tematikai egység/fejlesztési cél	Mesék 10 óra; Szövegalkotás 1 óra; Petőfi Sándor: János vitéz 15 óra; Szövegalkotás 3 óra; Táj, szülőföld 5 óra; Szövegalkotás 1 óra; A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei – bevezetés 5 óra; Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok 15 óra; Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> (házi olvasmány) 10 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra	Órakeret 72		
Előzetes tudás	Mesék, mondák, történetek, lírai alkotások befogadása, tapasztalatok irodalmi művek megbeszéléséről			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulcskompetenciák: anyanyelvi kommunikáció; idegen nyelvi kommunikáció; nyelvi találékonyság, kreativitás			
	Kiemelt fejlesztési feladatok: énkép, önismeret, hon- és népismeret			
	Tantárgyi fejlesztési feladatok: költői képek és alakzatok megfigyelése, hatásuk értelmezésével, az érzelmi világ gazdagítása; az emlékezet fejlesztése a memoriter révén			
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Tan-eszközök
Változatos ritmikai, zenei formálású, hangnemű lírai művek pl.: Arany János: <i>Családi kör</i> , <i>Rege a csodaszarvasról</i> , Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> , lírai alkotások a mai magyar irodalomból (pl.: Kányádi Sándor, Varró Dániel)	Különböző előadásmódok megfigyelése, az alkotások hatásának szóbeli és írásbeli megfogalmazása, szerepjáték; szómagyarázat; kulcsszók keresése; széljegyzetek készítése; válaszadás szövegfeldolgozó kérdésekre; szövegkiegészítés; véleménynyilvánítás a szöveg alapján; memoriter előadása.	Kreatív jóslás, előadás-változatok összehasonlítása, vázlat felhasználása, kulcsszó keresése, téma azonosítása, gyakorlása, megbeszélés, verbális értékelés.	Vizuális-kultúra Dráma és tánc Ének-zene	
Kulcsfogalmak, fogalmak	Népmese, tündérmese, csalimese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus; próza. Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím. Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum. Hagyomány, emlékhely, irodalmi emlékhely. Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella, regény. Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont. Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg.			

Magyar nyelv 6. évfolyam

<i>Tematikai egység/fejlesztési cél</i>	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása 8 óra; Olvasás, szövegértés 14 óra; Írás, fogalmazás 12 óra; Helyesírás 10 óra; A nyelv szerkezete 21 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra				<i>Órakeret</i> 72
Előzetes tudás	Helyes beszédlejtés, beszédtempó, jó szöveg hallás, biztos beszédértés, eligazodás a mindennapi kommunikációs helyzetekben, a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás.				
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi fejlesztési feladatok: képességfejlesztés írásban, olvasásban, szövegértésben, ismeretszerzés a nem nyelvi jelek, ismeretterjesztő szövegek, alapszófajok, szóképzés témakörökben				
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Tan-eszközök	

<i>Jelek, szövegtípusok, szóképzés, szófajok</i>	Szövegfonetikai gyakorlatok (a hangerő, a hangszín, a hangmagasság változtatása, hangsúlygyakorlatok, ritmusgyakorlatok); hangos olvasás; felolvasás; beszédértés, folyamatos beszéd, nyelvhelyességi gyakorlatok.	Tanári magyarázat, szemléltetés, a különböző megfigyelési, tanulási, önkifejezési helyzetek modellezése.	Ének-zene Dráma és tánc	
<p>KONKRÉT ISMERETANYAG A 6. ÉVFOLYAMOS CIKLUSBÓL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>kommunikáció: nem nyelvi jelek, ismeretterjesztő szövegek</i> • <i>a beszéd és az írott szöveg nem nyelvi jelei</i> • <i>a véleménynyilvánítás udvarias formái</i> • <i>elbeszélés, leírás jellemzés</i> • <i>az érvelő szövegek</i> • szófajok • alapszófajok • névszók • igék • igenevek • határozószók • szóképzés <p style="text-align: right;"><i>KOMMUNIKÁCIÓ</i></p> <p style="text-align: center;">GRAMMATIKA</p>				

Magyar irodalom 6. évfolyam

<i>Tematikai egység/fejlesztési cél</i>	Ballada 5 óra; Szövegalkotás 1 óra; Monda, rege 5 óra; Szövegalkotás 1 óra; Arany János: <i>Toldi</i> 15 óra; Szövegalkotás 3 óra; Érzelmek, hangulatok, gondolatok 10 óra; Próbatételek, kalandok, hősök 15 óra; Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i> (házi olvasmány) 10 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra				<i>Órakeret</i> 72
Előzetes tudás	Olvasói tapasztalatok lírai művek, elbeszélő költemény, kisepikai művek, egy-egy regény befogadásában.				
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulcskompetenciák: esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.				
	Kiemelt fejlesztési feladatok: a tanulás tanítása a könyv- és könyvtárhasználattal; testi- és lelki egészség.				
	Tantárgyi fejlesztési feladatok: önálló ismeretszerzés, szövegértés,				
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Tan-eszközök	
Regék, magyar népmondák	Könyvtárhasználat; anyaggyűjtés a könyvtárban, anyaggyűjtés az interneten, írott szöveg megértése; szövegelemzés; szövegalkotás; szómagyarázat; szövegtömörítés; kulcsszók keresése; tételmondatok keresése; válaszadás szövegfeldolgozó kérdésekre; szövegkiegészítés; véleménynyilvánítás a szöveg alapján.	Tanári magyarázat, szemléltetés, a tanulók tevékenységének megszervezése, különböző olvasási helyzetek modellezése, vázlat.	Informatika Történelem Földrajz		
Mondafeldolgozások					
Más népek mondái					
Kulcsfogalmak, fogalmak	Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, jambikus verselés, spondeus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere. Monda, rege, eredetmonda, felező 8-as ritmus. Előhang, mottó, expozíció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, sormetszet. Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet. Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum, vándortéma, daktilus, spondeus, kötött verssor, hexameter. Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum. Írásbeli kapcsolattartás, elbeszélésfajták, érv, nézőpont, érvelés.				

Bevezetés 7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése (azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) történik. Az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje szintén nagy jelentőséget kap, mint pl. a digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül. Fontos feladat a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. Mire eljutottak a tanulók a 7–8. évfolyamig, addigra már megismerték a *János vitézzel* és a *Toldival*, a mesékkel és a mondákkal, az első közösen megismert terjedelmesebb regényekkel. Az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás ekkorra már több kell, hogy legyen számukra merő technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló – dekódoló eljárásnál. Érteniük kell, hogy az irodalom olyan üzenet, amelyet elődeink és a rendkívüli képességekkel megáldott művészek örökítettek ránk, s amely üzenetnek a megfejtése és életünkbe építése a mi dolgunk. Ekkorra már szerencsés, ha a tanulók jól értik: a pragmatikus tudáselemeknél az embernek szüksége van egy transzpragmatikus, ünnepnapra is, amiben elsősorban a művészetek adhatnak eligazítást. Ahhoz, hogy az irodalommal ebben a másfajta jelentésében is képesek legyenek szembesülni, ehhez több előfeltételnek is teljesülnie kell. Előfeltétele ennek a tanterv, az iskola és a nevelő részéről, hogy vegye figyelembe a tanuló sajátos serdülőkori viszonyát a tanulmányokhoz, a mély lelki kérdéseket érintő kommunikációhoz és a tekintélyhez, és csakis ezt a kritikus és sebezhető kamaszt jól ismerve fogalmazza meg célkitűzéseit. Ugyanennek másik előfeltétele a tanuló részéről, hogy legyen partner azoknak a képességeknek a kialakításában, amelyek az effajta irodalomértéshez elengedhetetlenek. Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon számos képességszintet el kell érni. Beszédkészség szempontjából a 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem érvelni is képes, és a beszédteressel empatikusan együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni. Tanulási képesség szempontjából már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítés különféle eljárásaira. Szövegértés szempontjából már nemcsak értelmezésre, hanem formai-stilisztikai elemzésre is képes, továbbá a zenei és ritmikai eszközök típusainak azonosítására. Irodalomismeret szempontjából már nemcsak a lírai és az elbeszélő szerkezetek kulcsfogalmait ismeri, hanem érti a formai jegyek jelentésteremtő szerepét is, továbbá megismerkedik a drámával, a befogadóval, a hatással, a beszédhelyzettel, a jellemzés módjaival és a tantervben számára előírt további fogalmakkal. Erkölcsi ítélőképesség szempontjából már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történelmi, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit, a történetalkotás és elbeszélés mozgóképi eszközeit.

	Heti óraszám		Éves óraszám	
	nyelvtan	irodalom	nyelvtan	irodalom
7. évfolyam	1	2	36	72
8. évfolyam	2	2	72	72

Magyar nyelv 7. évfolyam

<i>Tematikai egység</i>	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása 3 óra; Olvasás, szövegértés 3 óra; Írás, fogalmazás 3 óra; Helyesírás 4 óra; A nyelv szerkezete 19 óra; Összefoglalás, gyakorlás 4 óra				Órakeret 36
Előzetes tudás	Törekvés az egyszerű, érthető, hatékony közlésre, a mások számára is érthető, nyelvileg igényes beszédre, megfelelő artikulációra.				
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi fejlesztési feladatok: mondatfonetikai eszközök, a beszéd zenei elemei, testbeszéd, önismeret, tudatos beszédformálás, együttműködés a beszédpartnerrel, képességfejlesztés írásban, olvasásban, szövegértésben, ismeretszerzés a hozzászólás, felszólalás, köszönetnyilvánítás, viszonyszók, mondatszók, szóösszetételek, szószerkezetek, különírás, egybeírás témakörökben				
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások,	Kapcs. pontok	Tananyagok	
Szófajok, szóösszetételek, szószerkezetek, szövegműfajok, helyesírás	Hangos olvasás; felolvasás; szabad előadás; beszédértés, folyamatos beszéd, nyelvhelyességi gyakorlatok	Dramatikus formák, improvizáció, megbeszélés.	Ének-zene		

KONKRÉT ISMERETANYAG A 7. ÉVFOLYAMOS CIKLUSBÓL:

- *anyaggyűjtés, hivatkozás, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás*
- *köszöntés, köszönetnyilvánítás*

KOMMUNIKÁCIÓ

- viszonyszók, mondatszók
- szó szerkezetek
- alárendelő szó szerkezetek
- mellérendelő szó szerkezetek
- összetett szó, annak helyesírása
- alárendelő szóösszetételek
- mellérendelő szóösszetételek

GRAMMATIKA

Magyar irodalom 7. évfolyam

<i>Tematikai egység/fejlesztési cél</i>	Kisepikai alkotások (pl.: kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota) 10 óra; Nagyepikai alkotás (regényelemzés) 8 óra; Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma) 22 óra; Egy korstílus – a romantika 6 óra; Nagyepikai alkotás – egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés) 8 óra; Drámai műfajok (egy komédia) 8 óra; A média kifejezőeszközei 3 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra				Órakeret 72
Előzetes tudás	Költői képek, alakzatok felismerése, megnevezése, a „saját kedvenc versek” megválasztása és indoklása				
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kulcskompetenciák: anyanyelvi kommunikáció; természettudományos kompetencia pl. tájleíró költemények és tényszerű tájleírás összevetésében, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.				
	Kiemelt fejlesztési feladatok: egyetemes kultúra mint szövegforrás; az irodalom befogadása, érzelmek átélése.				
	Tantárgyi fejlesztési feladatok: fogékonyság a zeneiségre, ritmusra, a műformák szerkezeti képi sajátosságaira, fantáziafejlesztés, szókincsfejlesztés, formai változatok érzékelése.				
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások,	Kapcs. pontok	Taneszközök	
Ritmus, kép, kifejezőmód – a líra alapformái. Nagyepika - Jókai, Mikszáth művei. Romantika. Novellák.	Toposzok azonosítása, eredetük felkutatása (pl. jelképszótár használatával), képek, alakzatok azonosítása, jelentésük értelmezése, következtetések megfogalmazása,	Tanári magyarázat, szemléltetés, a tanulók tevékenységének megszervezése.	Vizuális kultúra Dráma és tánc Mozgóképkultúra		
Arany János: <i>Szondi két apródja</i> és még 2-3 mű, Balassi Bálint egy műve, Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i> , Kölcsey Ferenc: <i>Himnusz</i> , Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i> , <i>Szeptember végén</i> és még 3-4 mű, Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i> és még egy mű, Kosztolányi Dezső 1-2 lírai alkotása, Weöres Sándor 1-2 műve					

Kulcsfogalmak/fogalmak

Kisepika, mese, monda, legenda, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet. Nagyepika, időviszony, térviszony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus magatartásforma. Műfaji fogalmak: óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, rapszódia; romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás. Romantikus regény; regény műfaji változatai, pl.: heroikus regény; romantikus hős, jellem, ábrázolásmód.

Minimum-követelmény a 7. évfolyam végén:

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empatikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi írásjeleket. Képes beszámolót, kiselőadást készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből.

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival.

Magyar nyelv 8. évfolyam

Tematikai egység/fejlesztési cél	Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása 10 óra; Olvasás, szövegértés 6 óra; Írás, fogalmazás 4 óra; Helyesírás 9 óra; A nyelv szerkezete 29 óra; A nyelv állandósága és változása 7 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra	Órakeret 72		
Előzetes tudás	Mások számára is érthető, nyelvileg igényes beszéd, megfelelő artikuláció			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tantárgyi fejlesztési feladatok: egyszerű, érthető, hatékony közlés, érvelés; beszédlegzés, artikuláció, beszédhallás; beszédértés, hangos olvasás, folyamatos, jól formált beszéd; képességfejlesztés írásban, olvasásban, szövegértésben; ismeretszerzés; az ismertetés, vita, önéletrajz, kérvény, reklám, hirdetés, mondatok szerkezete, modalitása; összetett és többszörösen összetett mondatok; írásjelek; idegen szavak helyesírása; sajtóműfajok, nyelvváltozatok, nyelvtörténet témakörben			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek, munka- és szervezési formák	Kapcs. pontok	Tan-eszközök
Műfajok, változatok, helyesírás, kommunikáció, mondat	Kifejező érvelés különböző kommunikációs helyzetekben, különböző álláspontokat képviselve.	Dramatikus formák, improvizáció, érvelés tanulói tevékenységek szervezése	Ének-zene Dráma és tánc Vizuális kultúra	

KONKRÉT ISMERETANYAG A 8. ÉVFOLYAMOS CIKLUSBÓL:

- *nyelvi jelek, párbeszéd, monológ*
- *cédulázás, vita, érvelés, önéletrajz, kérvény*
- *tömegkommunikáció, reklám*
- *sajtóműfajok*
- *a szövegalkotás, szövegtípusok*

KOMMUNIKÁCIÓ

- mondat, modalitás, mondatfajták
- a mondatok csoportosítása szerkezetük szerint (egyszerű, összetett és többszörösen összetett mondatok)
- idézés, írásjelek, hangjelölés az idegen szavakban
- a magyar nyelv rokonai, a szavak eredete, nyelvemlékek, nyelvtípusok, nyelvjárások, csoportnyelvek GRAMMATIKA
- anyanyelvünk múltja, anyanyelvünk változatai

Magyar irodalom 8. évfolyam

Tematikai egység/ fejlesztési cél	Kisepikai alkotások- prózai és verses, 13 óra; Nagyepikai alkotás - regényelemzés 8 óra; Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra 17 óra; Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség) 6 óra; Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés 7 óra; Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia 7 óra; A média kifejezőeszközei 3 óra; A média társadalmi szerepe, használata 4 óra; Összefoglalás, gyakorlás 7 óra	Órakeret 72			
Előzetes tudás	Epikai, lírai, drámai műfajok jellemzői; szóképek, szóalakzatok; stílusirányzatok (romantika, realizmus, népiesség)				
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kulcskompetenciák: információk (pl. hangzó anyagok) gyűjtése a világhálóról a digitális kompetencia alkalmazásával; a hatékony, önálló tanulás pl. saját jegyzetek, adatok rendszerezésében, rendezésében				
	Kiemelt fejlesztési feladatok: az irodalom átélő befogadása. Tantárgyi fejlesztési feladatok: a befogadói nyitottság növelése, felkészítés a maitól eltérő szóhasználat, szokatlan képek, alakzatok befogadására.				
Lírai és epikai formák	Tanulói tevékenységek	Pedagógiai eljárások, módszerek	Kapcs. pontok	Tan- eszközök	
Például: Móricz Zsigmond: <i>Légy jó mindhalálig</i> , Kosztolányi Dezső, Karinthy Frigyes, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós néhány alkotásának értelmezése Két-három alkotás a 20. század második felének magyar- és világirodalmából	Tájékozódás az irodalmi kronológiában (adatok gyűjtése és rendszerezése).	Tanári magyarázat, szemléltetés, a tanulók tevékenységének megszervezése.	Vizuális kultúra Dráma és tánc Mozgókép- kultúra		

<i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i>	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép. Népszerű irodalom, bűnügyi történet, kalandregény, fantasztikus regény, tudományos-fantasztikus irodalom, humoros hangnem. Dráma, komédia, tragédia, komikum, tragikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem. Dokumentum, fikció, műfaji, western, sci-fi, melodráma, burleszk, thriller; szerzői, ábrázolási konvenció; tudósítás, riport, kritika, publicisztika. Szimbolikus kód, technikai kód, mágikus gondolkodás, értelmezési keret, egyirányú kommunikáció, interaktív kommunikáció, sztereotípa, reprezentáció.
---------------------------------------	--

Magyar nyelv 5. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre. Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel). A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlejtés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal. Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása. Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés. Tanult szövegek szövegű és kifejező tolmácsolása. A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése. A kommunikáció teljes folyamatának megfigyelése, a következtetések nyomán alaptényezőinek megnevezése egy-egy példa elemzésével. Mindennapi kommunikációs szituációk különféle helyzetekben történő gyakorlása: kapcsolatfelvétel, kérdés, kérés, beszélgetés.	<i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció. <i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; az érzékszervek szerepe. <i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, kommunikációs folyamat, tényező (adó, vevő, csatorna, kód, üzenet, kapcsolat); zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmezése. Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése. A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése. A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.</p>		<p><i>Matematika; Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üzenet, szöveggép, betűrend, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése. Digitális kompetencia fejlesztése: néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.</p> <p>Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.</p> <p>Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.</p> <p>Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata.</p> <p>Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.</p> <p>A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősekről.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok; <i>rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail, emotikon.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban. A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok, normák megismertetése.</p> <p>A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása.</p> <p>A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.</p>		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p> <p>A tulajdonnév értelemtükrözőtő helyesírási alapjainak megismerése.</p> <p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p> <p>Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika:</i> a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), elválasztás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szavak szerkezete és jelentése	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A szavak szerkezeti elemzése egyszerűbb esetekben: szótó, toldalékok, összetett szavak tagjai. Az azonos alakú, többjelentésű és a rokon értelmű szavak megfelelő alkalmazása a beszélt és írott szövegalkotásban; közmondások, szólások jelentésének értelmezése, eredeti funkciójuk ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése. A magyar nyelv szinonima-gazdagságának, a szójelentések rétegzettségének, sokszínű kifejezőképességének fölfedeztetése. Szókincsbővítés, annak megtapasztaltatása, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni. Néhány, mindennapi metafora jelentésszerkezetének játékos feladatokon keresztül történő megfigyeltetése. A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbségek fölfedeztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok: képző, jel, rag. Az ige és főnév szemantikája. Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. A szavak jelentése és hangalakja közötti összefüggés megfigyelése. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, szerkezetének, használati körének megfigyelése. A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben játékos gyakorlatokkal. Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása.		<i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szókincse, néhány állandósult szókapcsolata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szótó, toldalék, képző, jel, rag; egyjelentésű szó, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes jelentés; hangutánzó szó, hangulatfestő szó, állandósult szókapcsolat, közmondás, szólás; beszélt nyelvi metafora.	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete + Összefoglalás, gyakorlás	Órakeret 19 óra
Előzetes tudás	A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.) A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p> <p>A magyar hangrendszer. A beszédhangok hasonlóságainak és különbségeinek felfedezése, a képzési módok megfigyelése. A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: Néhány, a magyar nyelvre jellemző hangkapcsolódási szabályszerűség. A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól. A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.</p>	<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete. <i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés;</p>

Irodalom 5. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mesék + Szövegalkotás		Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Népmesék, műmesék. Verses és prózai formájú mesék. A mese műfaji változatai. Mesehősök, meseformulák. Meseírók, mesegyűjtők (magyar és világirodalmi, valamint kortárs példákkal).		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy a mesék segítenek alapvető magatartásformák, erkölcsi értékek megismerésében és értékelésében. Meseélmények, mesehősök, mesei fordulatok, mesei jellemzők felidézése, rendszerezése, kreatív gyakorlatok, mesemondás.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Mesék. Nép- és műmesék. Hazai nemzetiségek és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Példák különféle műfaji változatokra (pl.: tündérvárasmese, valódi mese, hősmese, csalimese, láncmese, hazugságmese, tréfás mese). Állatmesék.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – ismert műfajú művek olvasásával, értelmezésével illeszkedik az új nevelési-oktatási szakasz irodalmi/képességfejlesztési folyamatába (átismétel, felidéz); – megismer műveket a magyar népmesék, műmesék, hazai nemzetiségek és más népek meséi köréből; – tudatosítja a mese különféle műfaji változatainak, illetve egy-egy mű variánsainak létezését, a népmese és a műmese fogalmát; – tudatosítja a valóság és mese (fikció) különbségét; egy-egy feldolgozás verses és prózai formáját; 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történetekben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> kifejező beszéd, mesemondás.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népmese, tündérmese, csalimese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám; vers, ritmus, próza.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i> + Szövegalkotás	Órakeret
--	--	-----------------

		18 óra
Előzetes tudás	Mesék; mesehős, kaland. Cselekmény, helyszínek, elbeszélés, párbeszéd, leírás. Verses epikai művek, verselés, rímelés. Petőfi néhány lírai alkotása (köztük: <i>Anyám tyúkjá, Füstbe ment terv, Nemzeti dal</i>).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A <i>János vitéz</i> olvasása, részletes feldolgozása folyamatában felismer epikai jellemzőket, adott szempontokból elemzi és minősíti a művet (pl. tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő). Megismeri, megérti és képes jellemezni a szereplőket; együttműködik a mű poétikai, nyelvi sajátosságainak feltárásában. Szóbeli és írásbeli fogalmazási képessége különböző közlésformájú önálló gyakorlatok révén fejlődik. Képesse válik élménye, véleménye megosztására, magatartásformák megítélésére, azonosulásra erkölcsi értékekkel (pl. hűség, bátorság); memoriterek előadására.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A <i>János vitéz</i> cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés).	A tanuló – ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő); – elemzi és minősíti ezeket a viszonyokat, szempontokat a <i>János vitéz</i> részletes feldolgozása során; – jellemzi a mű szereplőit; – megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – felismeri a versritmust;	<i>Erkölcstan</i> : társas kapcsolatok, segítő kapcsolatok, felnőtté válás, beavatás. <i>Ének-zene</i> : ritmusérzék fejlesztése, ritmizálás. <i>Vizuális kultúra; mozgóképkultúra és médiaismeret</i> : illusztrációk, a <i>János vitéz</i> rajzfilmen, hangoskönyvben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Táj, szülőföld + Szövegalkotás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Lírai alkotások és a kapcsolódó fogalmak.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tájhoz, a szülőföldhöz való kötődés érzelmi igényének alakítása. Annak tudatosítása, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; ezzel párhuzamosan annak megértetése, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik. Olvasói tapasztalatok megidézésével szövegek műfaji különbségének érzékeltetése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld</i> (és más műve, pl. <i>Szülőföldemen, Úti levelek</i>).</p> <p>Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról (pl. Ady, Kosztolányi, Szabó Lőrinc és mások művei), illetve vallomások a szülőföldről. A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; – megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik; – érzékeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés); – megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit; . 	<p><i>Természetismeret:</i> az olvasott művek topológiája.</p> <p><i>Hon és népismeret:</i> hazai táj; az én városom, falum.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, információgyűjtés tájakról, városokról.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei - bevezetés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a lakóhely, az iskola környezetének néhány kulturális sajátosságáról.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szűkebb környezethez való kötődés alakítása, az értékek megbecsülése. Valamely kulturális, irodalmi, népi hagyomány, továbbá jelen, kortárs kulturális tény megismerése a lakóhely (tájegység/település/kerület) vagy az iskolája vonatkozásában. Önálló és/vagy csoportos gyűjtőmunka támogatása (internethasználattal is), felkészítés prezentáció bemutatására/értelmezésére.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A régió, lakóhely kultúrája, emlékhelyei/az iskola névadója. A választott tárgyhoz kapcsolódó fogalmi ismeretek.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – megismer valamely kulturális, irodalmi, népi hagyományt lakóhelye (tájegység/település/kerület) vagy iskolája vonatkozásában (pl. felkeresnek egy irodalmi emlékhelyet, emléktáblát, szobrot); – ismerkedik jelenének hagyományaival (pl. nemzetiségi irodalom, folklór, múzeum, színház), az ide kötődő/kapcsolódó szerző legalább egy irodalmi művével; 	<i>Hon és népismeret:</i> hazai táj, helytörténet, helyi hagyományok; az én városom, falum; hazai nemzetiségek kultúrája és hagyományai. Látogatás a szarvasi Szlovák Tájháza. <i>Vizuális kultúra:</i> folklór, képzőművészet, tárgykultúra, építészet a településen, a régióban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hagyomány, emlékhely, irodalmi emlékhely.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Olvasmányélmények; családról, anya-gyerek kapcsolatáról szóló lírai alkotások, mesék, elbeszélések.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A harmonikus családi élet megtartó erejének felismerése, az értékes emberi kapcsolatok megbecsülése. Folyamatos fejlesztési cél az irodalmi művekben az emberi alaphelyzeteknek, az emberi kapcsolatok sokféleségének, a téma irodalmi megjelenésének megfigyelése, ideértve a témák változatait is. Archetipikus helyzetek felfedezése bibliai, mitológiai történetekkel. Olvasói tapasztalatok, élmények előhívása, megidézése (szereplőinek tettei, érzelmei, gondolatai, a megjelenített emberi helyzetek szóbeli és írásbeli közlésekben). Felkészítés Arany János <i>Családi kör</i> című művének elemző bemutatására, szöveghű tolmácsolására.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Családi, baráti kapcsolatok sokfélesége az irodalmi művekben.</p> <p>A mitológiai és bibliai történetektől (pl.: Daidalosz és Ikarosz, Gilgames és Enkidu; Jákob és Ézsau) a kortárs irodalomig, magyar és világirodalmi szemelvényekkel.</p> <p>Kisepikai (pl. Kosztolányi, Karinthy művei) és nagyepikai (teljes művek és részletek, pl. Mark Twain, Jules Verne, J. K. Rowling, E. Kästner), valamint lírai alkotásokban.</p> <p>Arany János: <i>Családi kör</i> – versértelmezés.</p> <p>A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül; – felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel; – felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> ó- és újszövetségi történetek; ókori görög istenek, hősök.</p> <p><i>Ének-zene; vizuális kultúra:</i> mitológiai és biblikus témák a zenében, a képzőművészetben.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> család, barátság.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, novella, regény.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> – házi olvasmány + Összefoglalás	Órakeret 12 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábban olvasott gyermekregények, meseregények, ifjúsági regények.</p> <p>Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A gyermekkori konfliktusok átélése, azonosulás a vállalható erkölcsi értékekkel. Az elmélyült olvasás, a hatékony, önálló szövegfeldolgozás támogatása, felkészülés <i>A Pál utcai fiúk</i> sok szempontú megközelítésére. A szóbeli és írásbeli szövegalkotási képesség továbbfejlesztése feladatok megoldásával, pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás. Dramatikus játék előadása.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Molnár Ferenc: <i>A Pál utcai fiúk</i> - sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont.</p> <p>A mű fontos témái (pl.: barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnőttek, hűség-árulás).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismerkedik a házi olvasmányok megközelítési szempontjaival, lehetőségeivel; – előzetesen felkészül a mű sok szempontú megközelítésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.); – képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással, kreatív írás; 	<p><i>Erkölcstan</i>: jó és rossz, bűn és erény, a lelkiismeret.</p> <p><i>Dráma és tánc</i>: elbeszélő szöveg egy-egy jelenetének dramatizált megjelenítése.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás		Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai:	Annak belátása, hogy a nyelvi igényesség az önbecsülésnek és mások tiszteletének kifejezője. A szövegalkotás készség szintjének folyamatos fejlesztése, önkorrekció, hibajavítás. Az olvasott irodalmi művekhez (is) kapcsolódóan az elbeszélés, a leírás, a jellemzés közlésformáinak gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése.		
<i>Ismeretek</i>	<i>Követelmények</i>	Kapcsolódási pontok	
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg, kreatív írások).	A tanuló képes – szövegalkotási készség szintjének folyamatos fejlesztésére, hibáinak javítására; – az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak gyakorlására; – rövid érvelő szövegek készítésére; – néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.).	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Természetismeret; Vizuális kultúra; Matematika:</i> narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, érvelő szöveg.		

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI

Magyar nyelv és irodalom 5. évfolyam

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI

Beszédművelés, szóbeli szövegek megértése és alkotása

A tanuló eligazodik a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni, továbbadni. Alkalmazza a kérdés és a tudakozódás szóbeli formáit a közléshelyzetnek megfelelően. A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Írott szöveg megértése és alkotása

A tanuló képes egy kb. 100-150 szavas írott (dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, önállóan vázlatot tud készíteni. Ismeri a szövegszerkesztés alapvető eljárásait. Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és a korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről

A tanuló ismeri a főbb beszélőszervek működését. Felismeri egyéni közlésmódjának jellemzőit, megfelelő hangképzésre és helyes beszédlegzésre törekszik.

Felismeri, és hatásuk néhány szavas értékelésével megnevezi a hangutánzó, a hangulatfestő, a többjelentésű, a rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakat különböző szövegekben, törekszik ezek használatára a szóbeli és írásbeli fogalmazásokban.

Íráskép és helyesírás

Képes megnevezni a helyesírási alapelveket, saját munkáiban felismeri a főbb helyesírási alapelvek alkalmazásának eseteit, törekszik a tanult helyesírási szabályok alkalmazására.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

A tanulási képesség fejlesztése

A tanuló képes az önálló tudásszerzés egyes lépéseinek elkülönítésére, szövegek kulcsszavainak azonosítására, vázlat, jegyzet felhasználására. El tud igazodni a tankönyvében, azt célirányosan használni tudja.

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése

A tanuló képes 5-6 mondatban a mindennapi élményeiről és olvasmányai hatásáról beszélni. Memoriterként tud kb. 2-4 lírai alkotást és egy elbeszélő költemény kb. 12 soros részletét. A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Ismeri az ütemhangsúlyos verselés fogalmát. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől, össze tudja foglalni hosszabb epikus művek cselekményét (*János vitéz*, *A Pál utcai fiúk*). Felismeri a János vitéz kapcsán tanult egyszerűbb szóképeket, szóalakzatokat. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Meg tudja különböztetni, melyik a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, megszemélyesítés, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szöveghű felidezésére.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése

A tanuló képes a saját és a nem saját álláspont azonosítására, mások véleményének meghallgatására, megértésére. Alapvető érzelmeket, erkölcsi magatartásformákat azonosítani tud. Képes véleményének rövid, kulturált megfogalmazására. Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

5. évfolyam- minimum-követelmények:

A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk. Folyamatos hangos és néma olvasás. Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására. Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése. Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban. Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban. Leírás készítése.

A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése. Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól. Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával. A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése. Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben. Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.

Magyar nyelv 6. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Mindennapi kommunikációs helyzetekben való megnyilvánulás, törekvés az érthető, kifejező beszédre. Szóbeli szövegek megértése, reprodukálása, utasítások megfelelő követése, a kommunikációs partner szóbeli közlésének megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hallásértés fejlesztése (pl. dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel). A kommunikációs helyzetnek megfelelő helyes beszédlézés, hangképzés, hangsúlyozás, tempó és szünettartás kialakulásának segítése: pl. beszédgyakorlatokkal, dramatikus játékkal, hangos szövegmondással. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, ezen keresztül az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A hallásértés fejlesztése analitikus és evaluációs gyakorlatokkal. Különböző hallott szövegek, információk megértése, rövid összefoglaló reprodukálása. Aktív részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Személyes élmények megfogalmazása különböző szöveg-típusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél. Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése. Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása. A kommunikációs helyzet tér, idő és résztvevői szerepek (kontextus), valamint a beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése.</p>		<p><i>Dráma és tánc:</i> kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció.</p> <p><i>Természetismeret:</i> Az ember értelmi képességének, érzelmi intelligenciájának alapvonásai; , az érzékszervek szerepe.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret, a személyes kapcsolatok, a beszélgetés jelentősége.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, zenei eszköz (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	Órakeret 14 óra	
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után. A tanult különböző típusú és műfajú szövegek felismerése és megértése. A szöveg információinak és gondolatainak az életkora szerint elvárható értelmezése és értékelése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szöveghez tartozó kép és szöveg közötti összefüggés felismertetése, egyszerűbb ábrák, grafikonok értelmeztetése. Az olvasási, a szövegértési hibák felismerésének fejlesztése, és a megfelelő javítási stratégia megismertetése, alkalmazásának elősegítése.</p> <p>A számítógépes szövegek olvasási sajátosságainak felismertetése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p> <p>A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. (Médiatudatosság.)</p>		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	
<p>Különböző szövegek néma és a szöveg üzenetének megfelelő hangos olvasása.</p> <p>Olvasási, szövegértési stratégiák alkalmazása, gyakorlása és bővítése különböző témájú és típusú nyomtatott és elektronikus szövegeken.</p> <p>A szövegértés folyamatának megfigyelése, a szöveg megértésének követése, monitorizálása. A hibás olvasási, szövegértési technika felismerése, a megfelelő javító stratégia megtalálása és alkalmazása.</p> <p>Az információhordozók kommunikációs funkcióinak és az olvasott szövegek tipológiai és műfaji különbségének megfigyelése, a szöveg mondanivalójának saját szavakkal történő megfogalmazása. A szöveg szereplőinek bemutatása. A szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, értelmezése.</p>		<p><i>Matematika; Természetismeret:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés; internetes források adatainak megkeresése, csoportosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggései.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Üzenet, szöveggép, betűrend, tartalomjegyzék.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>nyelvi</i> kompetenciák fejlesztése az írástechnikai téren: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írástechnika tempójának, esztétikai megjelenésének fejlesztése, javítása. Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjainak fejlesztése. Digitális kompetencia fejlesztése: néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A kialakult egyéni írástechnika további fejlesztése. Törekvés az esztétikus, olvasható kézírásra.</p> <p>A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei, hasonlóságai.</p> <p>Az írás folyamatának megtapasztalása, folytonos ön- és társkorrekció.</p> <p>Anyaggyűjtés különféle nyomtatott és elektronikus forrásokból az írott mű elkészítéséhez.</p> <p>Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, -nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.), a szöveg képének az írott üzeneten túli jelentése.</p> <p>Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókinccs használata.</p> <p>Személyes élmények megfogalmazása különböző szövegtípusokban: mese, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél.</p> <p>Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl. e-mail, komment.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása a tanult idegen nyelven.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősookról.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes kapcsolattartó műfajok; <i>rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása.</i></p> <p>.</p>
Kulcsfogalmak / fogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail, emotikon.. Nem nyelvi jel (sorköz, betű, margó stb.)	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A tanult főbb helyesírási szabályok felismerése, alkalmazása a szövegalkotásban, az írásbeli munkákban. A Magyar helyesírási szótár használata tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A leggyakrabban előforduló, a helyesírási alapelvekre épülő helyesírási szabályok megismertetése, tudatosítása, azok fokozatos önálló alkalmazásának fejlesztése az írott kommunikációban. A szófajokhoz kapcsolódó legalapvetőbb és leggyakoribb helyesírási szabályok, normák megismertetése. A helyzetnek megfelelő, pontos helyesírás iránti igény kialakítása, a helyesírást segítő segédeszközök (helyesírási szabályzat, szótár stb.) önálló használatának kialakítása. A magyar helyesírás alapelveinek ismeretében az írott magyar nyelvi norma tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tulajdonnév értelemtükrözőtető helyesírási alapjainak megismerése. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában; az önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával. A mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra törekvés.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Idegen nyelvek; Vizuális kultúra; Természetismeret; Informatika:</i> a tantárgyra jellemző fogalmak, tulajdonnevek, földrajzi nevek, digitális kifejezések helyesírása.
Kulcsfogalmak/ fogalma	Helyesírási alapelvek (kiejtés, szóelemzés, egyszerűsítés, hagyomány)	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete + Összefoglalás, gyakorlás	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	A hangok, képzésük, kiejtésük, kapcsolódásuk. A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában, mondatban és szövegben, megfelelő használatuk írott és beszélt szövegben.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Nyelvi tudatosság figyelemfejlesztéssel: a magyar nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata. A magyar nyelv sajátosságának tudatosítása. (pl. hangrend és illeszkedés, agglutináló nyelvtípus.)</p> <p>A kiejtés és az írás összefüggése szabályszerűségeinek megismertetése.</p> <p>Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p>
<p>A saját nyelvváltozatból ismert hangok eltérései a sztenderd változattól.</p> <p>A szavak egy lehetséges osztályának, a szófajok legjellemzőbb csoportjainak áttekintése.</p> <p>A tanult alapszófajok leggyakoribb képzőinek megismerése, szóalkotási gyakorlatok.</p> <p>A magyar nyelv szerkezetének összehasonlítása a tanult idegen nyelv hangtani, szótani szerkezetével.</p>	<p><i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv hangállománya, hangtani, szótani szerkezete.</p> <p><i>Természetismeret:</i> az ember hangképző szervei.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>alapszófaj (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmás, igenév).</p>

Irodalom 6. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ballada + Szövegalkotás	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Verses kispikái alkotások; a népköltészet és műköltészet megkülönböztetése. Hangsúlyos verselés; rím.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ballada műfaji jellemzőinek, sajátos szerkesztés- és előadásmódjának megismerése; magatartásformák, erkölcsi értékek elemzése. Memoriterek kifejező tolmácsolása, különböző előadásmódok megvitatása. Arany János: <i>A walesi bárdok</i> című balladájának értelmezése, a felvetett szempontok befogadásával, megértésével (szerkezet, műfaji jellemzők, magatartásformák).	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Egy népballada értelmezése és előadása (pl.: <i>Kőműves Kelemen</i> vagy <i>Kádár Kata</i>). A műfaji sajátosságok megfigyelése, elemzése (szaggatottság, kihagyás, elhallgatás stb.). Arany János: <i>A walesi bárdok</i> – egy műballada értelmezése és előadása. Egyszólamú, egyenes vonalú (lineáris) szerkezet.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját; – tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek; – elő tud adni egy népballadát (memoriter); – értelmezi Arany János <i>A walesi bárdok</i> című balladáját (memoriter); – műismereti minimuma: egy népballada és egy Arany-ballada. 	<i>Erkölcstan</i> : bűn, erény, lelkiismeret. <i>Ének-zene</i> : népdal, népballada.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, jambikus verselés, spondeus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Monda, rege + Szövegalkotás	Órakeret 6 óra
--------------------------------------	-----------------------------	-------------------

Előzetes tudás	Mondák, legendák. Mitológiai történetek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak belátása, hogy a múlt megismerése segíti a jelenben való eligazodást, önmagunk megismerését. Olvasmányélmények célirányos felidézése, következtetések megfogalmazása, korábbi és új szövegek megismerése alapján mondatípusok rendszerezése. A képzelet, a kreativitás, az íráskészség fejlesztése. A kritikai gondolkodás fejlesztése: a történeti forrás és a mondafeldolgozás különbségének beláttatása. Arany János <i>Rege a csodaszarvasról</i> című művének elemző bemutatása.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyar mondák, pl. őstörténeti mondák/eredetmondák, történeti mondák, helyi mondák (pl.: <i>A fehér ló mondája</i> ; vármondák, Lehel, Zotmund mondája). Arany János: <i>Rege a csodaszarvasról</i> – műértelmezés. A csodaszarvas-monda feldolgozása (i) és a történeti források.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – a már korábbról ismert művek olvasásával felidézi a műfaji sajátosságokat; – felidéz népköltészeti műfajokat; – megismer, rendszerez mondatípusokat; – kreatív írásokat készít (pl. helyi monda, keletkezéstörténet); – képes Arany János <i>Rege a csodaszarvasról</i> című művének elemző bemutatására (részletek, memoriter is), a mondai anyag és a művészi feldolgozás összevetésére. 	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> forrástípusok, forráselemzés; történetek és magyarázatok a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról. <i>Ének-zene:</i> népdalok felidézése. <i>Vizuális kultúra:</i> honfoglaláskori művészet.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Monda, rege, eredetmonda, felező 8-as ritmus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Arany János: Toldi + Szövegalkotás	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Elbeszélő költemény, felező 12-es forma; Petőfi Sándor: <i>János vitéz</i> .	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Magatartásformák (indulat, hirtelen harag) elutasítása, erkölcsi értékek (szeretet, helytállás) vállalása. A szövegközeli olvasás, a szövegértelmező, műértelmező képesség fejlesztése (tér- és időviszonyok, cselekmény, a szereplők kapcsolatai; magatartások értelmezése; lélekábrázolás). A szókinccs, az esztétikai és erkölcsi érzék, az ítélőképesség fejlesztése.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A <i>Toldi</i> cselekménye, szerkezete. Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása (értelmezés, jellemzés); kapcsolatai, konfliktusai (elemzés). Arany lélekábrázolása (családi kapcsolatok; bűn és megtisztulás).</p> <p>A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során a poétikai eszközök elemzése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, túlzás, felsorolás, részletezés, szótőisméltés). Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri az elbeszélő költemény műfaját; – elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a <i>Toldi</i> részletes feldolgozása során; – alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust; – tud memoriterekkel előadni (szövegrészletek a műből). 	<p><i>Erkölcstan</i>: bűn és erény, lelkiismeret, megtisztulás.</p> <p><i>Ének-zene</i>: ritmizálási gyakorlatok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Előhang, mottó, exozicció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, sormetszet.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Érzelmek, hangulatok, gondolatok</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Lírai alkotások jellemzői; költői nyelv, képek, alakzatok, zeneiség. Ismeretek József Attila, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor egy-egy alkotásáról (memoriterek is).</p>	
<p>A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai</p>	<p>Annak belátása, hogy az irodalmi művek olvasása gazdagítja érzelmi életünket. A befogadási képességek növelése különböző kifejezőmódú szövegek olvasásával, feldolgozásával. Jellemző motívumok, témák azonosítása. Képesség az epikai és lírai műnem megkülönböztetésére (az ábrázolás irányultsága alapján).</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Témák, motívumok lírai alkotásokban (pl. természet, évszakok, napszakok, szerelem).</p> <p>A lírai műnem sokszínűsége: változatos szerkezeti megoldások, képiség, zeneiség, hangnemek – eltérő alkotói magatartások.</p> <p>Szemelvények a magyar irodalom különféle műfajú alkotásaiból, pl. Csokonai Vitéz Mihály, József Attila, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Weöres Sándor műveiből – értelmezések, poétikai és verstani gyakorlatok.</p> <p>A választott művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján); – felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra); – bővíti ismereteit a kifejezésmódokról; – felismer jellemző témákat, motívumokat (pl. természet, évszakok, napszakok); – felismeri a művészi stílus eszközöket és elemzi azok hatását. 	<p><i>Ének-zene:</i> megzenésített versek.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Próbatételek, kalandok, hősök	Órakeret 15 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Hősies magatartásformák a korábbi olvasmányélményekben.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A „próbatétel, kaland, hősiesség” tematika alapján is emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, formák felismerése, a tematika sok szempontú megközelítése (pl. jellemformálás, archetipikus helyzetek). Felkészítés a téma megjelenésének változatosságára; különböző korszakban írott, eltérő műfajú művek befogadására. A befogadói tapasztalatok, a szókinccs, a poétikai ismeretek bővítése a <i>Lúdas Matyi</i> feldolgozása révén.</p>	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A hősiesség magatartás néhány példája, változata; a próbatételek, kalandok szerepe.</p> <p>A görög mitológiától és a Bibliától (pl. Héraklész, Odüsszeusz; Dávid és Góliát, Sámson) a klasszikus és a kortárs ifjúsági irodalomig (kis- és nagyepikai művek, műrészletek; verses és prózai formák).</p> <p>Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i> – műértelmezés. Szerkezet (a négy levonás kapcsolódása; ismétlés és fokozás); a konfliktusok jellege; népiesség és időmértékes forma.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri az irodalmi művek segítségével néhány példát a hősiesség magatartására; – megfigyeli, hogy a próbatételek, kalandok miként formálják a személyiséget, jellemet; – a „próbatétel, kaland, hősiesség” tematika alapján is felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; felismeri az emberi kapcsolatok sokféleségét és a téma megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül; – felfedezi az archetipikus helyzeteket. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> hősök, történetek, legendák elemzése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hősök, próbatételek, kalandok képzőművészeti megjelenítése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a próbatétel, kaland, hősiesség lehetséges összefüggései.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum, vándortéma, daktilus, spondeus, kötött verssor, hexameter.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i> – házi olvasmány	Órakeret 10 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábban olvasott regények, ifjúsági regények. Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, cselekmény, fordulat, szereplő; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.</p>	

A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Alapvető erkölcsi értékekkel való azonosulás (szerelem, hazaszeretet, hűség, helytállás), az emberi magatartások megítélése és értékelése. A házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeinek felidézése, alkalmazása. Felkészítés a mű sok szempontú befogadására, értelmezésére; az olvasottak önálló dokumentálására (pl. motívumok azonosítása, jegyzetelés, vázlat). Kreativitás fejlesztése szövegalkotási gyakorlatokkal.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Gárdonyi Géza: <i>Egri csillagok</i> – sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik; konfliktusok.</p> <p>Elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód.</p> <p>Bornemissza Gergely életútja.</p> <p>A mű fontos témái (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, árulás stb.) és motívumai (pl. hold, csillag, gyűrű).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazza a házi olvasmányok korábban megismert megközelítési lehetőségeit; – előzetesen felkészül a mű sok szempontú értelmezésére (feladatok; adatkeresés, jegyzetelés, vázlatkészítés stb.); – képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/ írásban), pl. leírás, jellemzés, elbeszélés nézőpontváltással, levél, kreatív írás; – képes szövegrészlet megtanulására, esetleg jelenet, dialógus előadására, dramatikus játéokra. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> adott történetekben a valós és fiktív elemek megkülönböztetése.</p> <p><i>Informatika:</i> egynyelvű szótárak (pl. jelképszótár, szimbólumszótár) használata.</p> <p><i>Természetismeret:</i> a regényhez kapcsolódó topológia.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotás, összefoglalás, gyakorlás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Elbeszélés, leírás, jellemzés, levél; mindennapi tájékoztató szövegek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikációs képességek fejlesztése; az önismeret, a nyelvi kultúra növelése. Elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlása, rövid érvelő szövegek készítése. A kapcsolattartás digitális műfajainak alkalmazása.	

Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Irodalmi művekhez kapcsolódó szövegalkotási feladatok készítése, különféle műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél). Érvelő szövegek. Kreatív írások.	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – az elbeszélés, leírás, jellemzés közlésformáinak folyamatos gyakorlására; – rövid érvelő szövegek készítésére; – néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítésére (meghívó, e-mail stb.); – saját hibáinak felismerésére, javítására, igényli ezek kiküszöbölését gyakorlással, feladatmegoldással, és törekszik készség szintjének folyamatos fejlesztésére. 	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; Természetismeret; Matematika;</i> <i>Vizuális kultúra:</i> narratív szövegek, leírások, érvelő szövegek alkotása. <i>Informatika:</i> a digitális írásbeliség kapcsolattartó műfajainak ismerete.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Írásbeli kapcsolattartás, elbeszélésfajták, érv, nézőpont, érvelés.	

6. évfolyam- minimum követelmények:

A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai (tanórai) helyzeteiben. Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben.

Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.

Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.

Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete.

Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, készítése megbeszélte olvasmányok vagy személyes élmény alapján. A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban.

Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten. Az adatok feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készültlexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

Magyar nyelv 7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső megjelenés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása, a konfliktuskezelés képességének fejlesztése. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése. A tömegkommunikáció formáinak, céljának, működési módjainak és hatásának, valamint néhány gyakoribb műfajának megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.		<i>Minden tantárgy:</i> felszólalás, kiselőadás, (ünnepi) beszéd, részvétel beszélgetésben, vitában. <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata a vizuális médiumokban. <i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás dramatikus játékban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció, párbeszéd, monológ; testbeszéd, mimika, gesztus; (hangsúly, tempó, artikuláció)	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Órakeret 3 óra
-----------------------------------	----------------------	----------------

Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismertetése.</p> <p>A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.</p> <p>A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.</p> <p>Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése.</p> <p>A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p> <p>Az internetes adatkeresés, szöveg-hálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.</p> <p>Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái.</p> <p>Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.</p>		<p><i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési ismeretek alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való	

	célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamat-központúságának alkalmazása.
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Néhány tömegkommunikációs műfaj jellemzőinek megismertetése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás. Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel. A bemutatkozás írásos formáinak megismerése, írása. A nyilvános felületeken történő önbemutató etikai kérdéseinek, következményeinek elemző megismerése, megvitatása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
Kapcsolódási pontok	
A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése.	<i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei.
A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.	<i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény, elektronikus szöveg, komment, blog; önéletrajz.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröztető szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központosításának, a párbeszéd és az idézetek leggyakoribb szabályainak megismertetése. A nyelvtani ismeretek alapján megismert összetett szavak helyesírása, az értelemtükröztető rendszer megismertetése.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p>A helyesírás értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Informatika:</i> a helyesírás ellenőrző programok. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek – esztétikus és célszerű íráskép.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Kiejtés, szóelemzés, hagyomány és egyszerűsítés elve, mondatközi és mondatvégi írásjelek</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A nyelv szerkezete és jelentése + Összefoglalás</p>	<p>Órakeret 23 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szótő, toldalék: képző, jel, rag, összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév. Mondatfajták típusai, használatuk.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. A mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés. A szószerkezetek és a mondatok megalkotásában szerepet játszó viszonyzók és</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció, a vizuális</p>

<p>mondatszók. A szószerkeztípusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk. A fő mondatrészek szerepének és mondatbeli viszonyainak, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőinek tanulmányozása. Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés és játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel. Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.</p>	<p>közlések felépítése. <i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szóalkotása.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot). Szószerkezet, mellérendelő és alárendelő szószerkezet. Viszonyszó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő. Mondatszó, indulatszó, módosítószó.</p>

Irodalom 7. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Epikai műnem. Verses és prózaepika (néhány, már tanult műfajjal). Mese, monda, mitológiai történet, bibliai elbeszélés. Cselekmény, idő, helyszínek, fordulat, szereplő; szerkezet; elbeszélés, párbeszéd, leírás; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az érzelmi tartalmak felismerésének (pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála), az erkölcsi választások értelmezésének és véleményezésének fejlesztése. Az irodalmi élmény befogadásának és megosztásának fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az egyes kisepikai műfajok sajátosságai (pl.: tér-, időviszonyok, előreutalás, késleltetés, nézőpont, szerkesztésmód, szereplők, hangnem, téma, motívumok). Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán és más magyar elbeszélők alkotásai.	A tanuló kisepikai alkotásokban <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait; 	<i>Erkölcstan:</i> nemzedékek, család, felnőttek, gyerekek kapcsolatai. <i>Dráma és tánc:</i> érzelmi tartalmak kifejezése drámajátékban, szerepjátékban.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisepika, mese, monda, legenda, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nagyepikai alkotás – regényelemzés		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Regényelemzések a megelőző évfolyamokból (házi és egyéni olvasmányok, ifjúsági regények). Nagyepikai művek jellemzői: szerkezet, idő- és térviszonyok, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; szereplők rendszere; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése és tudatosítása, hogy az elemző-értelmező olvasás elmélyíti az élmény- és tapasztalatszerzést, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények forrása. Az irodalmi élmény megosztása, önálló olvasmányválasztás indoklása, olvasmányainak ajánlása.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Mikszáth Kálmán: <i>Szent Péter esernyője</i> – sok szempontú megközelítés. Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, anekdotikusság. A szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással). Elemzések, értelmezések és kreatív írások.</p> <p>Ajánlott és/vagy egyéni olvasmányok, pl.: Jules Verne, Mark Twain, Dickens és mások műveiből; a klasszikus és kortárs -magyar és világirodalmi- ifjúsági irodalomból</p>	<p>A tanuló nagyepikai alkotás/(ok)ban</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat; – azonosítja az irodalom nagy témáit (pl.: család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem) 	<p><i>Informatika</i>: források önálló feltárása és felhasználása.</p> <p><i>Földrajz</i>: az olvasott művek topológiája.</p> <p><i>Erkölcstan</i>: erkölcsi dilemmák.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagyepika, szerkezet, időviszony, térviszony, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)		Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Lírai műnem. Népköltészet, műköltészet. Dal, tájleíró költemény, életkép. Verselési rendszerek. Hangsúlyos verselés (ütem, felező 8-as, felező 12-es.) Időmértékes verselés, versláb. Rím, rímelhelyezkedés, páros rím, félrím, alliteráció. Szóképek: hasonlat, megszemélyesítés, metafora. Alakzatok: ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i>, Janus Pannonius: <i>Pannónia dicsérete</i>, József Attila, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.</p> <p>Tematikus, motivikus kapcsolódások felismerése Nemzeti himnuszunk, ódáink – Kölcsey: <i>Hymnus</i>; Vörösmarty: <i>Szózat</i>; Petőfi: <i>Nemzeti dal</i> – műértelmezések, sok szempontú elemzések (pl.: vershelyzet, szerkezet, műfaji változat, poétikai megoldások, versforma).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19-20. századi alkotások); – felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát; – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat; – azonosítja a zenei és ritmikai eszközök 	<p><i>Ének-zene</i>: ritmusok, ritmusfajták azonosítása.</p> <p><i>Vizuális kultúra</i>: a kompozíció szerepe a festészetben, építészetben.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma; verselési rendszer, rímes időmértékes verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon; rím, rímelhelyezkedés; szóképek, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egy korstílus – a romantika	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Petőfi Sándor néhány műve. Jellemző műfajok a 19. sz. első feléből.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Az irodalmi művek megismerése során a múlt értékes törekvéseinek megbecsülése, azonosulás a máig ható értékekkel. Ismerkedés egy korstílussal, korstílus és mű/művek/ összefüggéseivel. Romantikus jegyek, vonások azonosítása, megnevezése, művészeti kapcsolódások feltárása. Képesség az önálló ismeretszerzésre, digitális források használatával.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Egy korstílus – a romantika. Egy-két szemelvény a korszak jellemző alapvetéseiről, törekvéseiről (pl. szabadság az irodalomban; új, jellegzetes műfajok; kevertség, töredékesség; romantika és népiesség). Szemelvények Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi korstílusra jellemző, különféle műfajú, tematikájú alkotásaiból (pl.: Kölcsey: <i>Huszt</i> ; Vörösmarty: <i>Ábránd</i> ; Petőfi: <i>Egy gondolat bánt engemet...</i>).	A tanuló – ismerkedik egy korstílussal, a korstílus és egy-egy mű közötti összefüggéssel; – ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl.: folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok); – megismeri a korszakolás nehézségeit; a romantika háttérét, esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, hangnemeit; – ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével;	<i>Vizuális kultúra</i> : romantikus festmények, épületek, viseletek. <i>Ének-zene</i> : a zenei romantika. <i>Informatika</i> : önálló ismeretszerzés, a források azonosítása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műfaji fogalmak (pl.: óda, epigramma, rapszódia); romantikus ellentétezés, romantikus képalkotás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nagyepikai alkotás – egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Regényelemzések (házi és egyéni olvasmányok). A romantikus korstílus.	

	Nagyepikai művek jellemzői: szerkezet, idő- és térviszonyok, cselekmény, fordulat, epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; szereplők rendszere; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Fogékonyság a tematikai és erkölcsi megközelítésre, értékek azonosítására, megvitatására, a szereplők erkölcsi dilemmáinak, döntéseinek mérlegelésére. Komplex képességfejlesztés: egy Jókai-regény sok szempontú megközelítése, elemzése (pl. idő- és térviszonyok, előreutalások, késleltetések, elbeszélői nézőpont, stílusjellemzők).	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Nagyepikai alkotás (regényelemzés) - sok szempontú megközelítés.</p> <p>Jókai Mór: <i>A kőszívű ember fiai</i> (vagy esetleg egy másik regénye, pl.: <i>Az új földesúr</i> vagy <i>A jövő század regénye</i>) – sok szempontú megközelítés.</p> <p>Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet. Hősök, magatartásformák, erkölcsi választások – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással). Regényműfaji változat (pl. heroikus regény, irányregény, utópia stb.). A romantika megjelenési formái (pl. szerkezet, cselekményfordulatok, jellemek, hangnem, előadásmód). Elemzések, értelmezések és kreatív írások.</p>	<p>A tanuló egy Jókai-regényben</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat, az előreutalásokat, késleltetéseket, epizódokat; a szereplők kapcsolatait, a cselekmény elemeit; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat és romantikus epika jellemzőit; – azonosítja a műben megjelenő tematikát (pl. család, szerelem, hősiesség, hazafiság, önfeláldozás); – képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére. 	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a történelmi regény eseményei és a történelem.</p> <p><i>Földrajz:</i> az olvasott Jókai-regény topológiája.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Jókai-regények filmes adaptációi.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Romantikus regény; a regény műfaji jellemzői, fajtái, romantikus hős, jellem, ábrázolásmód.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Drámai műfajok (egy komédia)	Órakeret 8 óra
--	-------------------------------------	---------------------------

Előzetes tudás	Dramatikus játék, dialógus, szerepjáték, dráma, színház.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Drámai mű/művek/ közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl.: szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására. A műben megjelenített konfliktusok, döntések felismerése és mérlegelése. A komikum mint műfajformáló minőség felismerése, formáinak megkülönböztetése. Részvétel megjelenítésben (drámajátékban), színházi előadás megbeszélésében.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Drámai műfajok - egy komédia sok szempontú megközelítése</p> <p>Molière: <i>Fösvény</i> (esetleg pl. <i>Képzelt beteg</i>) vagy Shakespeare egy vígjátéka vagy Szigligeti: <i>Liliomfi</i> vagy Goldoni: <i>Két úr szolgája</i>.</p> <p>Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok.</p> <p>Drámai szerkezet. A komikum megjelenési formái (pl. helyzet- és jellemkomikum). Komikus jellem, jellemtípus.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megismeri a drámai műnem legfontosabb jellemzőit, a komédia műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel; – képes az epikai és a drámai történetmegjelenítés közötti hasonlóságok és eltérések azonosítására; – a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjének felismerésére; – a komikum mint műfajformáló minőség felismerésére, formáinak megkülönböztetésére; – egy jellemtípus azonosítására; – képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére 	<p><i>Dráma és tánc</i>: dráma és színház, a színházi megjelenítés, szituáció, jellem, díszlet, színpadi szövegmondás.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dráma, komédia, dialógus, konfliktus, alapszituáció, helyzetkomikum, jellemkomikum, típus, jellemtípus.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A média kifejezőeszközei (1) Történet és elbeszélés a mozgóképen	Órakeret 3 óra
--	---	---------------------------

Előzetes tudás	<p>Megfigyeli és azonosítja a különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és idő-, illetve konfliktusviszonylatokat.</p> <p>Képsorozattal meg tud jeleníteni valamely egyszerű cselekményt.</p> <p>Érti a rövid, egy szálon futó, történetet bemutató művekben az ok-okozati viszonyokat, azonosítja a történet idejét és helyszínét a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét.</p> <p>Dramatikus szövegek és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Annak felismerése, hogy a média nyújtotta lehetőségek közti választás erkölcsi-esztétikai felelősséget is jelent.</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.</p> <p>A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Helyszín- és időviszonylatok, illetve jellemek és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban).</p> <p>Átélt, elképzelt vagy hallott esemény mozgóképi megjelenítésének megtervezése az életkornak megfelelő szinten (pl.: forgatókönyv, animáció, interjú alkalmazásával).</p> <p>A beállítás (snitt; a kamera által rögzített folyamatos tér és idő), a jelenet (nagyobb tér és/vagy időugrások által határolt szerkezeti egység), a fordulat és epizód fogalmának magyarázata.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> idő- és térbeli változások megjelenítése képsorozatokkal.</p> <p><i>Dráma-tánc:</i> az alapvető fogalmak (történet, cselekmény, szándék, feszültség, konfliktus, fordulópont stb.) ismerete és alkalmazása a saját játékok értékelő megbeszélése során.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Jellem, hős, konfliktus, cselekmény, történet, elbeszélés, narráció, expozíció, bonyodalom, lezárás, beállítás, jelenet, epizód, fordulat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése + Összefoglalás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	<p>Az egyes médiumokban megjelenő médiaszövegek közötti különbségek érzékelése, médiaszövegek fikciós vagy dokumentum jellegének megfigyelése.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Annak belátása, a mozgóképi és írott szövegek közti választás erkölcsi-esztétikai mérlegelést és értékelést igényel. Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése. A tudatos szövegválasztás képességének fejlesztése.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p> <p>Annak tudatosítása és próbája, hogy noha a mozgóképi szövegeknek nincs minden szövegre alkalmazható osztályozása, a filmek értelmezését, elemzését segíti a rendszerezés néhány alapszemponjtja (a valóságanyag természete, dokumentumfilm-fikció; az alkotói szándék és nézői elvárás – műfajfilm, szerzői film).</p> <p>A szerzői és a műfajfilm néhány meghatározó jellemzőjének meghatározása (a nézők számára ismerős témák, szériaszerű filmalkotások, könnyen befogadható ábrázolási konvenciók, illetve a személyesebb, a szerzővel azonosítható eredeti formanyelv használata).</p> <p>A meghatározó sajtóműfajok felismerése, alapvető jellemzőik tudatosítása (tudósítás, riport, publicisztika, kritika).</p>	<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Ének-zene:</i> zenei stílusok, műfajok ismerete-dal, kánon, kórusmű, szimfónia, más hangszeres és zenekari művek, opera.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> alapvető tánc típusok, táncstílusok és kísérőzenéjük azonosítása, mozgás- vagy mozgásszínházi formák megkülönböztetése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képzőművészeti ágak, az építészet, a design főbb jellemzőinek ismerete.</p>
<p style="text-align: center;">Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Dokumentum, fikció, műfaj, western, sci-fi, melodráma, burleszk, thriller; szerzői, ábrázolási konvenció; tudósítás, riport, kritika, publicisztika.</p>

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI

Magyar nyelv és irodalom 7. évfolyam

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI	<p>Beszédművelés, szóbeli szövegek alkotása és megértése A tanuló eligazodik a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Törekszik az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni, írásban és szóban továbbadni. Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.</p> <p>Az írott szöveg megértése és alkotása A tanuló képes egy kb. 250 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szövegből információk visszakeresésére. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni.</p> <p>A tanulási képesség fejlesztése A tanuló képes a különféle írott és elektronikus információhordozókból az anyaggyűjtés során adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni. Le tudja jegyezni az állításaihoz felhasznált információforrások adatait.</p> <p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről A tanuló ismeri és a szövegalkotásban értelmesen használja a különböző mondatfajtákat. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése, A tanuló bizonyítja a szöveg értő befogadását biztosító olvasási képességét, különféle műfajú és témájú szövegek felolvasásával, elmondásával. Képes különféle műfajú szépirodalmi művek szerkezetének és jelentésének összegző. Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat. Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélőmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására.</p>
---	--

<p>Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni. Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére. Memoriterként tud 3-4 lírai alkotást és kb. 8-10 soros drámarészletet. Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből.</p> <p>Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.</p> <p>Íráskép, helyesírás</p> <p>A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével is képes elsajátítani a szavak helyesírását. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.</p> <p>Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése</p> <p>A tanuló képes bizonyos erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, értelmezésére, például történő bemutatására. Részt tud venni elemző beszélgetésekben, saját véleményével. A különböző művészeti alkotások között meg tud nevezni néhány közös és eltérő vonást. Egy-egy szempontból össze tud hasonlítani egymástól lényegesen különböző esztétikai normákat képviselő műveket</p>

7. évfolyam minimum- követelmények:

Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában. Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról. Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel.

A megértést biztosító hangos és néma olvasás.

Rendezett, egyéni íráskép.

Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása. Epikus olvasmányok szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő-és mellékszereplők jellemzése.

A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stílus eszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása. Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése. A mondatfajták biztos megkülönböztetése. A

tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. A Magyar helyesírási szótár önálló használata. A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.

Részvétel a csoportos történetalkotásban, az improvizációban és az elemző beszélgetésekben.

Magyar nyelv 8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső megjelenés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása, a konfliktuskezelés képességének fejlesztése. A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése. A tömegkommunikáció formáinak, céljának, működési módjainak és hatásának, valamint néhány gyakoribb műfajának megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás. A közéleti kommunikáció iskolai helyzetei és műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata.		<i>Minden tantárgy:</i> felszólalás, kiselőadás, (ünnepi) beszéd, részvétel beszélgetésben, vitában. <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata a vizuális médiumokban. <i>Dráma és tánc:</i> kifejező szövegmondás dramatikus játékokban.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd. Tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet. Sajtoműfaj (hír, tudósítás, interjú).
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg-feldolgozási stratégiák (átfutás, jóslás, előzetes tudás aktiválása, szintézis, szelektív olvasás stb.) alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismertetése. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése. A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben. Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése. A webes felületek nem lineáris szövegeinek olvasási sajátosságainak felismertetése, a nehézségek tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák, olvasási formák megismerése (intenzív és extenzív olvasás), azok gyakorlatban történő alkalmazása.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p> <p>Az internetes adatkeresés, szöveg-hálók, az intertextualitás kezelése, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>A különböző forrásból származó információk megadott szempontok szerint való összehasonlítása, kritikai következtetés levonása.</p>		<p><i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési ismeretek alkalmazása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p>

Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái. Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatkeresés, szótár, folyamatos szöveg, nem folyamatos szöveg, szövegfeldolgozás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamat-központúságának alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A társas kultúrában való részvételhez szükséges <i>írástechnikai</i> kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása stb. Néhány tömegkommunikációs műfaj jellemzőinek megismertetése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás. Többféle jegyzetelési technika, forma elsajátíttatása, a célnak megfelelő kiválasztása, alkalmazása tanári segítséggel. A bemutatkozás írásos formáinak megismerése, írása. A nyilvános felületeken történő önbemutató etikai kérdéseinek, következményeinek elemző megismerése, megvitatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kommunikációs céloknak megfelelő papíralapú és elektronikus szövegek írása. Forrásjegyzék önálló elkészítése, az idézés pontos jelölése. Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (hír, interjú, riport, tudósítás). A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítására.		<i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény, elektronikus szöveg, komment, blog; önéletrajz.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése: a mondatfajták, a mondat szerkezeti típusainak írásjelhasználata; a szöveg központosításának, a párbeszéd és az idézetek leggyakoribb szabályainak megismertetése. A nyelvtani ismeretek alapján megismert összetett szavak helyesírása, az értelemtükröző rendszer megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A helyesírás értelemtükröző szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban. Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja.		<i>Informatika:</i> a helyesírási ellenőrző programok. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek – esztétikus és célszerű íráskép.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Központosítás, írásjel (vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel). Egyenes, szabad függő, függő idézet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete	Órakeret 29 óra
Előzetes tudás	Szótó, toldalék: képző, jel, rag, összetett szók; alapszófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek: főnévi, melléknévi, határozószói igenév. Mondatfajták típusai, használatuk.	
A tematikai egység nevelési-	A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. A	

fejlesztési céljai	mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban. A mondat szó szerinti és pragmatikai jelentésének felismertetése, az elsődleges és másodlagos jelentés megkülönböztetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szavak jelentésének sokszínűsége; szinonimák keresése. Szóbeli- és írásbeli mondatalkotás. A beszélő szándékának kifejezése szóban és írásban. Egyszerű és összetett mondatok; egyszerű mondatok fajtái; összetett mondatok fajtái. Írásbeli szövegalkotás megadott vagy szabadon választott témában, műfajban. Szövegértés.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális kommunikáció, a vizuális közlések felépítése. <i>Idegen nyelvek:</i> a tanult idegen nyelv szóalkotása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; minimális és bővített mondat; alárendelő és mellérendelő mondat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv állandósága és változása + Összefoglalás	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A nyelv változó jelenség. Szótárhasználat, szókincsünk változásai.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	<p>A mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése. A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegeken. A nyelvi változás bizonyítékainak értelmezése különböző korokból származó írott szövegeken és irodalmi példákon.</p> <p>Nyelvhasználatunk, a környezetünkben lévő nyelvváltozatok néhány jellemzőjének megfigyelése, megnevezése.</p> <p>A Magyarországon élő nemzetiségek nyelve, nyelvhasználata.</p> <p>A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása.</p> <p>A magyar nyelv eredete (finnugor rokonság), helye a nyelvek között. Nyelvünk agglutináló (ragasztó) jellegének bizonyítékai példákkal.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a magyarság történetének kezdetei.</p> <p><i>Ének-zene:</i> régi és új stílusú népdalok.</p>
<p><i>Kulcsfogalmak/ fogalmak</i></p>	<p>Nyelvváltozat, nyelvcsalád, uráli nyelvcsalád.</p>

Irodalom 8. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl.: novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, vígposz, ballada	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Verses és prózaepika (néhány, már tanult műfajjal). Mese, monda, mitológiai történet, bibliai elbeszélés, novella, kisregény, anekdota, ballada. Cselekmény, idő, helyszínek, fordulat, szereplő; szerkezet; elbeszélés, párbeszéd, leírás; magatartásformák értékelése; vélemény megosztása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Tematikus kapcsolódások, alapvető élethelyzetek, érzelmi tartalmak felismerése, erkölcsi választások értelmezése, és véleményezése (pl. indulatok, szeretet, együttérzés, segítőkészség, félelem, bizalom, hála).	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Kisepikai alkotások - prózai és verses műfajok. Novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, egyperces novella, komikus eposz, ballada - műfaji rendszerezés. Tematikus kapcsolódások Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán, Örkény István műveiből, valamint választható: Petőfi Sándor: <i>A helység kalapácsa</i> – a komikus eposz műfaji sajátosságai, illetve Arany János egy balladája (pl.: <i>Zách Klára; Szondi két apródja</i>). Karinthy Frigyes: <i>Tanár úr kérem</i> (részletek) – házi olvasmány.	A tanuló – műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is; – felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét; – alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térviszonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket);	<i>Vizuális kultúra</i> : témák, tematikus kapcsolódások a festészetben. <i>Erkölcstan</i> : beavatás; bűn, bűnhődés, lelkiismeret. <i>Dráma és tánc</i> : kifejező szövegmondás, élménymegosztás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisepika, anekdota, novella, egyperces novella, komikus eposz, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nagyepikai alkotás - regényelemzés		Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Regények, regényműfaj-változatok. Regényelemzések. Nagyepikai alkotások közlésformái.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére, megbeszélésére, véleményezésére. Nagyepikai alkotások elolvasása, több szempontú megközelítése, feldolgozása, a narráció sajátosságainak megbeszélése, megvitatása. Az irodalmi nagy témáinak felismerése, azonosítása pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem. Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére.		
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Nagyepikai alkotás – egy regény sok szempontú megközelítése. Pl.: Tamási Áron: <i>Ábel a rengetegben</i> Tér- és időviszonyok, cselekmény, szerkezet, elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód. Hősök, tettek, magatartásformák – a szereplők jellemzése (egyéni állásfoglalással). Regényműfaji változat (pl.: fejlődésregény, történelmi regény, példázatos regény). Elemzések, értelmezések és kreatív írások.	A tanuló nagyepikai alkotás/(ok)ban – azonosítja, elemzi az idő- és térviszonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> nagyepikai alkotások társadalomképe. <i>Erkölcstan:</i> hősök, tettek, magatartásformák értelmezése. <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> nagyepikai alkotások filmes feldolgozásai és hatásuk.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény, humor, példázat / parabola, történelmi regény.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra	Órakeret 17 óra
--------------------------------------	--	--------------------

Előzetes tudás	Lírai műnem. Dal, óda, himnusz, elégia, epigramma. Poétikai és verstani alapfogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismerése, hogy líra különböző műfajai az emberi érzelmek, erkölcsi döntések átélésének és a velük való azonosulás lehetőségét teremtik meg. Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Tematikus, motívikus kapcsolódások felismerése (a műválasztás felőlel alapvető lírai témákat, pl. természet, évszakok és napszakok, szülőföld, haza, család, szerelem, háború, szabadság, öntudat, költősors, ars poetica). Verstani, poétikai fogalmak rendszerezése. Szemelvények Ady Endre, Arany János, Csokonai Vitéz Mihály, Janus Pannonius, József Attila, Kölcsey Ferenc, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós: <i>Nem tudhatom</i> , Szabó Lőrinc, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor műveiből és kortárs magyar lírai alkotásokból.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – elemzi az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján, értelmezi néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát; – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motívikus kapcsolatokat; – elemzi a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat; 	<i>Ének-zene</i> : dallam- és ritmusvariációk; énekelt versek, ritmushatások; a rockzene néhány jellemzője. <i>Dráma és tánc</i> : kifejező szövegmondás. <i>Társadalomismeret; mozgóképkultúra és médiaismeret</i> : a reklámeszközök és hatásuk.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Óda, himnusz, elégia, dal, epigramma, ekloga, verselési rendszer, rímes és rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, trochaikus verselés, daktilus, kötött verssor, hexameter, pentameter, disztichon, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, figura etymologica, inverzió.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	Órakeret 6 óra
--	--	---------------------------

Előzetes tudás	A romantika mint az utolsó egységes korstílus. Ady, Kosztolányi (vagy más, korszakbeli szerző) egy-két műve.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértése, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra. Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíluselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség). Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei. Jellemző művek, ábrázolásmódok pl. Ady, Babits, Juhász Gyula, Tóth Árpád műveiből.	A tanuló megismerkedik – egy korszak stílusirányzataival – pl.: impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével; – ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a <i>Nyugat</i> szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok); – megismeri a korszakolás nehézségeit; – az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólum-használat és szimbolizmus megkülönböztetésével);	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismertek:</i> a korstílusok művelődéstörténeti, életmódbeli vonatkozásai. <i>Vizuális kultúra:</i> stílusirányzatok a 20. század elején.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből - magyar vagy világirodalom, regényelemzés	Órakeret 7 óra
--	--	---------------------------

Előzetes tudás	Regényelemzések (legalább 5–6, korábban közösen, részletesen értelmezett nagyepikai alkotás tapasztalatai). Témák, hősök, műfaji változatok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szociális képességek, az önismeret, az empátia, az erkölcsi tudatosság fejlesztése. Műmegközelítési, műelemzési eljárások alkalmazása, a személyes irodalmi élmények megosztása, olvasmányválasztás önálló indoklása. Megbeszélésekben a tetszés- vagy véleménynyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak alkalmazása, az eltérő ízlésítéletek különbözőségének megértése. A szórakoztató irodalom, a populáris irodalom egyes alkotásainak, különféle filmes feldolgozásoknak esztétikai szempontú, kritikus értékelése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – egy magyar vagy világirodalmi regény sok szempontú megközelítése.</p> <p>A népszerű irodalom műfajai (pl.: ifjúsági, bűnügyi, fantasztikus regény, kalandregény, sci-fi), megoldásai, hatása; hangnemei (pl.: humoros regény), formái (pl.: naplóregény, levélregény). Pl.: Golding: <i>A Legyek Ura</i> / Salinger: <i>Zabhegyező</i> / Rejtő Jenő egy műve / Verne egy műve / egy klasszikus bűnügyi regény.</p> <p>A fogalmi háló a választott művekhez kapcsolódik.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tudja alkalmazni a művek megközelítésének (korábban gyakorolt) lehetőségeit; – képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására; – alkalmas az önálló olvasmányválasztás indoklására; – képes memoriterek (próza-epikai szövegrészletek) előadására; 	<p><i>Társadalomismeret:</i> a bűnügyi regények társadalomképe.</p> <p><i>Vizuális kultúra; Ének-zene:</i> a populáris kultúra műfajai, jellemzői.</p> <p><i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> filmtípusok, műsортípusok (pl.: sci-fi; krimi).</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népszerű irodalom, bűnügyi történet, kalandregény, fantasztikus regény, tudományos-fantasztikus irodalom, humoros hangnem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia	Órakeret 7 óra
--	--	---------------------------

Előzetes tudás	A drámai műnem, drámai szerkezet, drámai jellem, jellemtípusok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A drámában megjelenített konfliktusok, erkölcsi választások mérlegelése és értékelése, azonosulás a műben megjelenített pozitív értékekkel, magatartásokkal. Drámai mű/művek közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl.: szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség drámai hősök jellemzésére, kapcsolataik, konfliktusaik elemzésére. A tragikum/komikum mint műfajformáló minőség megértése, műbeli megjelenési formáinak felismerése. Különböző dramatikus formák kipróbálása révén (pl.: helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció) az empatikus készségek fejlesztése.	
Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia sok szempontú megközelítése. Shakespeare: <i>Romeo és Júlia</i> (vagy egy Shakespeare-komédia vagy Gogol: <i>A revizor</i>). Tér- és időviszonyok, szereplők rendszere, alapszituáció, cselekmény, konfliktusok. Drámai szerkezet. A meghatározó minőség szerepe (tragikus/komikus cselekmény; tragikus/komikus hős). Hősök (egyéni és tipikus vonások). Tragikus bukás, értékvesztés/komikus lelepleződés.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel; – elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjét; – felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit; – tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat; 	<i>Dráma és tánc</i> : dráma és színház; a tragikus, a komikus minőség megjelenítése; színházi előadás elemzése, értékelése. <i>Erkölcstan</i> : tragikus/komikus történet, cselekmény; érték, értékvesztés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dráma, komédia, tragédia, komikum, tragikum, dialógus, konfliktus, alapszituáció, drámai nyelv, drámai jellem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Médiaismeret + Összefoglalás	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	A médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak. A médiaszövegek elemi szövegalkotó kódjainak, kifejező eszközeinek ismerete. A	

	metafora és a metonímia felismerése, alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Annak belátása, hogy a média nagyfokú társadalmi szerepet játszik; a szerep megítéléséhez elvi-erkölcsi alapon nyugvó mérlegelés szükséges.</p> <p>A média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepének, működési módjának tisztázása.</p>	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<p>Annak tudatosítása, hogy a technikai úton rögzített képeket (is) alkalmazó kommunikáció sajátossága, hogy a képeken, mozgóképeken látható formáknak, motívumoknak nincs pontosan meghatározott értelme – a jelentés nagymértékben függ a befogadótól.</p> <p>A mágikus gondolkodás fogalmának vizsgálata, meghatározása (a tárgyak képének azonosítása az ábrázolttal, a kép és a valóság öntudatlan azonosítása).</p> <p>Annak felismerése, hogy míg a művek esetében a befogadó a szerző által megjelenített cselekményvilág eseményeiből maga konstruálja a történetet, a média direkt értelmezési kereteket kínál a fogyasztónak a közrebocsátott történetjavaslatok értelmezésére.</p> <p>A nemeknek, foglalkozásoknak, életmódmintáknak, kisebbségeknek a tapasztalati valóságtól eltérő megjelenítésének felismerése a médiában, annak tudatosítása, hogy a médiaszövegek a közösség kulturális képviselői (reprezentánsai).</p> <p>A sztereotípiák és a reprezentáció fogalmának meghatározása, annak érzékelése, miért problematikus hogy a világ nem olyan módon jelenik meg a médiában, mint a tapasztalati valóságban.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a médiumok hírei és a környezetben tapasztalt valóság összehasonlítása.</p> <p><i>Informatika:</i> algoritmus kódolása a számítógép számára egyszerű programozási nyelven.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szimbolikus kód, technikai kód, mágikus gondolkodás, értelmezési keret, egyirányú kommunikáció, interaktív kommunikáció, sztereotípiák, reprezentáció.	

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI

Magyar nyelv és irodalom 8. évfolyam

A FEJLESZTÉS VÁRT EREDMÉNYEI	<p>Beszédművelés, szóbeli szövegek alkotása és megértése A tanuló eligazodik a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Törekszik az egyszerű, érthető, hatékony közlésre. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteit megérteni, összefoglalni, írásban és szóban továbbadni. Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiakusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.</p> <p>Az írott szöveg megértése és alkotása A tanuló képes egy kb. 300-350 szavas írott (szépirodalmi, dokumentum és ismeretterjesztő) szöveg globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, indokolni. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.</p> <p>A tanulási képesség fejlesztése Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit. A tanuló képes a különféle írott és elektronikus információhordozókból az anyaggyűjtés során adatokat gyűjteni, jegyzetet és vázlatot készíteni. Le tudja jegyezni az állításaihoz felhasznált információforrások adatait.</p> <p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről A tanuló ismeri és a szövegalkotásban értelmesen használja a különböző mondatfajtákat. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.</p> <p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése, A tanuló bizonyítja a szöveg értő befogadását biztosító olvasási képességét, különféle műfajú és témájú szövegek felolvasásával, elmondásával. Képes különféle műfajú szépirodalmi művek szerkezetének és jelentésének összegző bemutatására, a szerkezeti elemek elkülönítésére, a szereplők és élethelyzetük jellemzésére. Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek</p>
---	---

lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére. Memoriterként tud 3-4 lírai alkotást és kb. 20 soros drámarészletet.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szaktanácsokból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból. Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Íráskép, helyesírás

A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az idézés helyesírásában.

Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése

A tanuló képes erkölcsi kérdések, döntési helyzetek megnevezésére, értelmezésére, példával történő bemutatására. Részt tud venni elemző beszélgetésekben, saját véleményével. A különböző művészeti alkotások között meg tud nevezni néhány közös és eltérő vonást. Egy-egy szempontból össze tud hasonlítani egymástól lényegesen különböző esztétikai normákat képviselő műveket

8. évfolyam- minimum követelmények:

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk.

A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása. A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás. A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában. A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.

A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó-és alaktani, jelentéstani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben. Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban. Az idézés, a párbeszéd, a központosítás helyesírása. Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

Jártasság az önálló könyvtári munkában.

SZLOVÁK NYELV ÉS IRODALOM

(Anyanyelvű és kétnyelvű nemzetiségi nevelési-oktatási forma)

1–4. évfolyam

Az általános iskola alsó tagozatán a szlovák nyelv és irodalom tantárgy oktatásának elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus, valamint a kognitív és érzelmi fejlődéshez. Az anyanyelvi nevelés és oktatás feladatai nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, az ítélőképesség, a tudomány és a művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskoláskorban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás. A szlovák nyelv és irodalom tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, így alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A szlovák nyelv és irodalom tantárgy fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem vagy kevéssé építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten ismerik, birtokolják és használják a szlovák nyelvet. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban a szlovák nyelvi és irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskoláskorban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

1–2. évfolyam

A bevezető szakaszban (1–2. évfolyam) a szlovák nyelv és irodalom tantárgy tanítása időigényesebb tevékenység- és tanulásszervezési formák keretén belül történik, alapoz a tanulók egyéni érdeklődésére, s figyelembe veszi az egyéni különbségeket. A tanuló megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondókákat, rövid verseket). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képesse válik egyszerű formában az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására, gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésére. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékban, drámajátékban. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait. A tanuló ismeri a felelősséget, az empátiát, a másokkal való együttműködés fontosságát. A családi életre nevelés során megtanulja a családi szerepeket s az azokhoz kötődő feladatokat. A tárgyi és természeti környezet védelmét napi tevékenységei során gyakorolja. Igényli, hogy szlovák nyelven fejezze ki magát. Esztétikai-művészeti tudatossága és kifejezőképessége erősödik.

A tanuló rendelkezik kooperatív készséggel, és betartja az illemszabályokat. Megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Megtanulja a családi szerepekhez kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze. Érzékenyebbé válik a természeti és tárgyi környezet állapota iránt. Késztetés alakul ki benne, hogy megőrizze környezetét és elődei szlovák nemzetiségi életéhez kapcsolódó értékeit. Az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten, tanítói segítséggel gondolatait szlovák nyelven tudja kifejezni. Törekszik a mások számára érthető beszédre.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. Ennek során az irodalmi szövegek elsődleges megértésén túl, a mélyebb tartalmi rétegeket kibontó szövegelemzést gyakorolják a gyerekek a tanító irányításával. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket.

A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a kétnyelvű szótár használatának szokássá fejlesztése.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanuló önálló, kreatív és magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása. Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenységtípusok bevonása a pedagógiai folyamatba. Ugyancsak fontos az egyéni tanulási stílus alakulásának támogatása, a hatékony tanulási szokások megerősítése. Ösztönözni kell a tanulót arra, hogy a tanórán és azon kívül is használja a különféle rendelkezésére álló forrásokat.

A tanulóban fokozni kell a tudatosságot, kitartást és igényességet a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őt, hogy tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes irányítani.

1.évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: *Kommunikáció: 72 óra*

Helyesírás és nyelvtan: 36 óra

Olvasás és irodalmi nevelés: 72 óra

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30 óra
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	18 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése I. Az olvasástanulás előkészítése	12 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése II. Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	23 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése III. A szövegértő olvasás előkészítése	17 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	8 óra
Az írástanítás előkészítése; az írás megtanulásának technikai alapozása	10 óra
Írás – helyesírás	25 óra
A tanulási képesség fejlesztése	10 óra
Az írástanítás előkészítése; az írás megtanulásának technikai alapozása	10 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	2 óra
Ismétlés, gyakorlás, összefoglalás	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szlovák nyelv és irodalom megszerettetése játékos tevékenységeken keresztül. A látott, nem verbális kommunikáció megértése, alkalmazásának elsajátíttatása a környezettel történő kapcsolattartás során. Készítés a hallás utáni megértésre.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A nem verbális kommunikáció megértése, utánczása, az adott válasz helyessége. A tekintet, arcjáték, testmozgás helyes alkalmazása, a kifejezőképesség erősítése.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – megérti a magyarázatokat, utasításokat, egyszerű közléseket; – helyesen ejti a hangokat; – érthetően beszél, 	<i>Ének-zene; testnevelés és sport: helyes légzéstechnika.</i> <i>Vizuális kultúra: képek, képi</i>

<p>A gesztus, mimika, testtartás üzenete.</p> <p>Aktív szerep vállalása páros és csoportos szituációs játékokban.</p> <p>Udvarias megszólítások alkalmazása.</p> <p>Az órán elhangzott kérések, utasítások megértése, lényegének kiemelése és alkalmazása.</p> <p>Kifejezések megértése, helyes reagálás ezekre a metakommunikáció segítségével.</p> <p>A helyes beszédlegzés.</p> <p>A szlovák hangok (a, ä, é, ch, dz, dž, í, ř, ô, ou, ia, ie, iu) tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése.</p> <p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása.</p> <p>Versek, kiolvasók, mondókák, dalok hallás utáni elsajátítása:</p> <p><i>Stojí vrba..., Ryba...</i></p> <p>Mária Števková: <i>Jeseň prišla</i></p> <p><i>Mám ručníček..., Ja som malá...</i></p> <p><i>Prší, prší..., Všetky moje kačiatka...</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a bemutatkozás, megszólítás–kortársak, felnőttek–, köszöntés megfelelő nyelvi formáit; – aktív szerepet vállal a közös tevékenységben, azok szabályait betartja; – megfelelően használja az ismert szókincs, egyszerű mondatmodelleket; – képes képről megnevezni szavakat, alkotni rövid mondatokat; – ismer korának megfelelő mondókát, verset, kiolvasót, dalt. 	<p>kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval), megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szókincsbővítés.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam, bemutatkozás, önismeret.</p>
--	--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Bemutatkozás, igenlés, tagadás, irány, egyszerű utasítás, metakommunikáció, tekintet, arcjáték, testbeszéd, köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönet, búcsúzkodás, kiolvasó, mondóka, vers, mese, játék, beszédtechnika, kommunikáció, szókincs, párbeszéd, környezet, lakóhely, család, iskola, évszak, mindennapi élet.</p>
---	---

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása</p>	<p>Órakeret 18 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Nyelvi kapcsolat megteremtésének elősegítése társakkal és felnőttekkel. Az egyszerű beszélgetésbe való bekapcsolódás segítése szlovák nyelven.</p> <p>A beszédbátorság, szereplési vágy és önbizalom növelése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A hallott szavak, szófordulatok, egyszerű üzenetek, kérdések, kérések megértése, az ezekre történő helyes reagálás.</p> <p>Az aktív szókincs értelmezése,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – egyszerű formában válaszol a kérdésekre; – alkalmazza az elsajátított szókincs; 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, történetek, mesék, utasítások, kérések.</p>

<p>megértése, bővítése és alkalmazása, képi megjelenítéssel, képek és szavak egyeztetésével. Bekapcsolódás egyszerű párbeszédbe.</p> <p>Én és a környezetem; magam és a családom. Iskolás vagyok. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p> <p>Lakóhelyem és környezete. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p> <p>Évszakok, hónapok, napok. Napirend. Ünnepek. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ismeri a szavak magyar jelentését; – egyszerű mondatait fokozatosan bővíti mondategységekké; – használja az udvariassági kifejezéseket; – röviden bemutatja családját; – ismeri lakóhelye nevezetességeit; – tudja évszakokhoz kötni a hónapok neveit, ünnepeket; – összeállítja napirendjét. 	<p><i>Matematika:</i> számok, számjegyek.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tanszerek, felszerelések; család és tagjai; lakóhely, háziállatok, növények, időjárás, ünnepek.</p> <p><i>Ének-zene; dráma és tánc:</i> dalok, körjátékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képek, rajzok, fotók.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és a családom.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> család, iskola, évszakok, mondókák, népi játékok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, iskola, szűkebb környezet, közlekedési eszköz, háziállat, gyümölcs, zöldség, év, tavasz, nyár, ősz, tél, ünnep, Mikulás, karácsony, húsvét, hónap, hét, nap, napszak, időjárás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése I. Az olvasástanulás előkészítése</p>	<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szlovák nyelvű olvasástanulás előkészítése. A magyartól eltérő, sajátos szlovák jelrendszer elsajátíttatása és alkalmazása. A hallás, látás célirányos fejlesztése. Motiváció kialakítása, fejlesztése, a szorongásmentes olvasási környezet megteremtése.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókincs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókincs, nyelvi tudatosság).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulása irányában; – rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; 	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok, számsorozatok.</p> <p><i>Vizuális kultúra; informatika:</i> ábra, illusztráció, reprodukció, mesék.</p>

Szókincs fejlesztése, bővítése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, mesék.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, betű, szó, mondat, szöveg, szöveggörnyezet, tempó, ritmus, hangsúly, hangerő, bekezdés, szerző, író, költő, versszak, verssor, népmese, népi bölcsesség és humor, népszokás, hiedelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése II. Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása		Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása. Az olvasási készség fejlesztése. Az értő olvasás képességének fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Betűfelismerés, betű–hang, fonéma–graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű–összevonási képesség. A szlovák magánhangzók, mássalhangzók és kettőshangzók helyes olvasása. Mondatok helyes intonációja. Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a betű–hang, fonéma–graféma megfeleltetési szabályokat; – biztos betűfelismerési, -összevonási képességgel rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar ábécé betűi, versek, szövegek. <i>Vizuális kultúra; informatika:</i> betűtípus, betűforma. <i>Szlovákul tanított tantárgyak; szlovák népismeret:</i> a magyartól eltérő hangok. <i>Ének-zene:</i> ritmus.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, hiba.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése III. A szövegértő olvasás előkészítése		Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése. Az olvasott szöveg lényegének megértése. A néma olvasás elsajátíttatása, szövegek önálló feldolgoztatása. A könyvtárhasználat, az egy- és kétnyelvű szótárhasználat megismertetése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén. Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés. Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű, egyenes következtetések levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. Ismert, ismeretlen szövegek tartalmának globális megértése. A szöveg tartalmának illusztrációval való kifejezése. Mesék dramatizálása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – képes a szöveg tartalmának globális megértésére; – ismeri a legfontosabb fogalmak és kifejezések jelentését; – képes a tankönyvi egyszerűbb grafikus szervezőket felhasználni a megértés ellenőrzése érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: lényegkiemelés, események összefoglalása; 	<i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés, logikus gondolkodás. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, gyermekirodalmi alkotások illusztrációi, bábok készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, történetek, mesék.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés, cím, szereplő, helyszín, cselekmény, esemény, kérdés, válasz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi művek megszerettetése, befogadásának megalapozása. Az irodalmi ismeretek bővítése. Népköltészeti alkotások jelentősége megértésének elősegítése. Gyermek-szépirodalmi és az életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretterjesztő szövegek bemutatása. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő).	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Műélvezet: a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szlovák nép- és műköltészeti alkotások, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – kedvtelésből hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji 	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.

<p>A versek és a prózai szövegek formájának különbségei. Versek formájának megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása. Az olvasmány címének, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése. A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. A magyarországi szlovákok dalai, népköltészete, költészete. Szlovák költők művei.</p> <p>Memoriter: Szlovák dalok: <i>Zlatá brána...</i> <i>Šošovička, hrášok...</i> <i>Tancuj, tancuj...</i></p> <p>Játékok: <i>Na húsky</i> <i>Jarná brána</i></p> <p>Versek: Krista Bendová: <i>Ide Anča...</i> Ludmila Podjavorinská: <i>Žabiatko (részlet).</i></p>	<p>jellemzőinek alapján (pl. mese, vers, mondóka);</p> <ul style="list-style-type: none"> – néhány verset, mondókát, találós kérdést, közmondást elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet. A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes honlapok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, mesék, történetek, magyar népköltészet.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok irodalma, népköltészet.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesebeli szereplő; mesekezdés, mesebefejezés; főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, mondóka, versszak, verssor, rím, ismétlődés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az írástanítás előkészítése; az írás megtanulásának technikai alapozása</p>	<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A magyar nyomtatott ábécé kis-és nagybetűinek ismerete.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szlovák nyelven történő írástanulás előkészítése. Hallásfejlesztés. Finommozgások, helyes vonalvezetési eljárások gyakoroltatása, elmélyítése. Fonématudatosság, hallás fejlesztése. Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kiválás képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások). Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokások megerősítése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A magyar kis- és nagybetűk írott alakjának ismerete.</p> <p>A szlovák hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban.</p> <p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása az írás során, megfelelő lendülettel és tempóval.</p> <p>Tájékozódás térben, síkban.</p> <p>Betűkapcsolatok, rövid szavak írása.</p> <p>A hangok időtartamának jelölése.</p> <p>Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulása irányában; – előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; – finommotorikája, szem–kéz koordinációja megfelelő szintű; – tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben; – írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz. 	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, hang, betű, szabályos, szabálytalan, lendületes, gyors, lassú, kicsi, nagy, írott, nyomtatott, látó–halló tollbamondás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás – helyesírás	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	A szlovák ábécé kis- és nagybetűinek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szlovák nyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A magyartól eltérő, sajátos szlovák betűk írásának elsajátíttatása és alkalmaztatása.</p> <p>Az írásszokások elmélyítése. Olvasható, rendezett íráskép kialakításának elősegítése, szabályos betűalakítás és betűkapcsolás fejlesztése.</p> <p>A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.</p>	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A magánhangzók időtartama.</p> <p>Kis- és nagybetűk írása tollbamondás alapján.</p> <p>Ismert szótagok, szavak pontos másolása, írása tollbamondás után.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a betűk írott formáit; – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finom motorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok</p>

<p>A mondat tagolása szavakra. A mondatkezdő nagybetű írása. Mondatvégi írásjelek használata. Ismert tulajdonnevek helyesírása.</p> <p>Megfelelő írástempó, lendületes írás alkalmazása. Tiszta, gondos, tetszetős fűzetvezetés.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szóképzlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam kétféle jelölési módját; – szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit; – írástempója lendületes, fűzetvezetése tetszetős. 	<p>készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> másolás.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, csoportosítás.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> másolás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hang, magánhangzó, hosszú, rövid, időtartam, szótag, szó, mondat, írásjel, mondatvégi írásjel, tulajdonnév, helyesírás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>		<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az alpműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikáinak megismertetése, használata és gyakoroltatása.</p>		
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; szlovák képes szótár használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, szükségességéről, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről). Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása. Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával, örömmel, motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – a tanulást játékos formában végzi; – tapasztalja a tanulás értékét és funkcióját a mindennapi életben; – önállóan használja a képes szótárakat. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése. Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl.</p>	

szöveg tanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása. A könyvtárhasználat alapvető szabályai.		gyermekbarát honlapok böngészése).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság, szótár, képes szótár, illusztráció, információ, kompozíció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástanítás előkészítése; az írás megtanulásának technikai alapozása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai szlovák nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek elsajátítása; annak felépítésére, jelentésére vonatkozó ismeretek alkalmaztatása a szövegek megértésében, elemzésében. A helyi nyelvjárás alapjainak megismertetése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Nyelvi-nyelvtani jelenségek felismerése a gyakorlati tudás alapján (pl. hang, szó, mondat; rövid és hosszú hangok, magánhangzók, és mássalhangzók). Az aktív és a passzív szókincs folyamatos bővítése, szókincsgyakorlatok. Az írás jelrendszerének a megismerése, a kiejtés és az írás megfelelésének, illetve különbözőségének a megfigyelése, néhány alapvető helyesírási szabály megismerése, törekvés ezek megfelelő alkalmazására. A helyi nyelvjárás alapszavainak megismerése: tájegységenként változó <i>szoba–chyža</i> <i>virág–piero</i> <i>kutya–špiro</i> <i>konyha–pitvor</i> <i>villa–vilička</i> <i>zsebkendő–ručníček</i> <i>szoknya–gecela</i> <i>leves–poljoka</i> Mondóka:	A tanuló – felismeri és alkalmazza a nyelvi-nyelvtani jelenségeket; – folyamatosan bővíti szókincsét; – betartja a tanult helyesírási szabályokat; – ismer néhány helyi nyelvjárású szót, esetleg mondókat.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a nyelv eredete, szófajok; olvasás, helyesírás. <i>Szlovák népismeret:</i> a szlovák nyelv eredete, nyelvjárások. <i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szókincsbővítés.

<i>Za Kerešom biely dom...</i>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelvjárás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltságának, a kulturális és történeti másság felismerésének, megértésének és az erre épülő tiszteletének kialakítása, fejlesztése. Az életkori sajátosságoknak megfelelő önálló vélemény megfogalmaztatása. Képesség kialakítása, fejlesztése a konfliktuskezelésre és az önálló ismeretszerzésre.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>A szép és a csúnya, a jó és a rossz fogalmainak használata beszélgetésekben, megtapasztalása a természeti környezetben, a mindennapi életben, az irodalmi művekben és műalkotásokban.</p> <p>Műélvezet a belefeledkezés, a játék, a kaland, a képzelet, a ritmus és a zene révén. Különböző dramatikus formák kipróbálása.</p> <p>A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben. Azonosulás szépirodalmi szövegek kapcsán.</p> <p>A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű szlovák közmondások, szólások adekvát alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások véleményét, érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jó, rossz, szép, csúnya, konfliktus, vélemény, érvelés, vita, ítélet.		

A fejlesztés várt eredményei az	A tanulóban alakuljon ki megfelelő érdeklődés a szlovák nyelv és kultúra
--	--

<p>első évfolyamos ciklus végén</p>	<p>íránt. Tudatosuljon benne, hogy szlovák nyelven is kifejezheti, megértetheti magát, ismerje fel kulturális és történeti másságát. Aktívan vegyen részt játékokban, mozgásos tevékenységekben. Életkori sajátosságainak megfelelően növekedjen önbizalma, bátorsága a nyelvtanulási módszerek elsajátítása terén. Fejlődjön személyisége, toleranciája, együttműködési készsége. Ismerje meg a szlovák nemzetiségi hagyományokat, amelyeket a szlovák népismeret tantárgy anyaga tartalmaz, ápolja a helyi szokásokat, őrizze a nemzetiségi kultúrát. A tanuló ismerje és alkalmazza a kommunikáció alapvető szabályait. Beszéljen tisztán, érthetően. Értse meg a tanév során megtanult és rögződött szavakat, témákhoz kapcsolódó kifejezéseket, mondatokat, kövesse az utasításokat, kéréseket. Pontosan és helyesen ejtse a szlovák hangokat és szavakat. Legyen helyes az artikulációja és intonációja. Kapcsolódjon be egyszerű párbeszédbe, legyen képes egyszerűbb, irányított kommunikációra kortársaival, tanáraival. A már ismert szöveget hangosan és némán is tudja elolvasni. Ügyeljen a pontos, érthető, folyamatos olvasásra. Hibáit segítséggel javítsa. Legyen képes rövidebb terjedelmű szövegek önálló elolvasására, megértésére. Tudjon egyszerű írott és nyomtatott szövegről hibátlanul másolni. Írása legyen olvasható, írásképe rendezett, füzete tiszta, gondos. Aktívan vegyen részt szituációs és szerepjátékokban, dramatizálásban. Az évfolyam során megismert és elsajátított dalokat, verseket, játékokat, népköltészeti alkotásokat, népszokásokat tudja felidézni, és tudja előadni. Ismerje az alapvető helyi nyelvjárási szavakat.</p>
--	--

A továbbhaladás feltételei

- **Kommunikáció**

A tanulók tudják kis hibákkal kiejteni a magyartól eltérő szlovák hangokat. Képanyag vagy a tanár segítségével tudják adott témában használni a tanult szókinccset és a legegyszerűbb mondatmodelleket. Összességében értsék a rendszeresen használt tanári utasításokat. Ismerjenek néhány e korosztályhoz szóló rövid verset és mondókát (3.).

Olvasás és írás

A tanulók ismerjék kis hibákkal a szlovák ábécé nagy, kis, nyomtatott és írott betűit és törekedjenek a betűkkel jelölt hangok helyes artikulációjára. Kis hibákkal tudják összekapcsolni a hangokat szótagokká a szótagokat szavakká.

Tudjanak lassú tempóval szótagolva olvasni rövid, egyszerűbb, tanult szókinccset tartalmazó szöveget.

Tudjanak tanári segítséggel az olvasott szövegből néhány szót lefordítani.

Értsenek néhány a belépő tevékenységformák között felsorolt alapvető fogalmat és kifejezést. Ismerjenek meg legalább egy rövid mesét.

Tudják kisebb hibákkal másolni a szlovák ábécé nagy, kis, nyomtatott és írott betűit, szótagokat, ismert szavakat és egyszerű mondatokat.
Tudják illusztrációval kifejezni az olvasott és lefordított szöveg tartalmát.

2. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: *Kommunikáció: 72 óra*
Helyesírás és nyelvtan: 36 óra
Olvasás és irodalmi nevelés: 72 óra

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	15 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése I. Az olvasástanulás előkészítése	16 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése II. Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	40 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése III. A szövegértő olvasás előkészítése	23 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	7 óra
Írás – helyesírás	37 óra
A tanulási képesség fejlesztése	10 óra
Anyanyelvi kultúra, ismeretek a szlovák nyelvről	14 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	3 óra
Ismétlés, gyakorlás, összefoglalás	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Nyelvi kapcsolat megteremtésének elősegítése társakkal és felnőttekkel. Az egyszerű beszélgetésbe való bekapcsolódás segítése szlovák nyelven. A beszéd bátorság, szereplési vágy és önbizalom növelése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A hallott szavak, szófordulatok, egyszerű üzenetek, kérdések, kérések megértése, az ezekre történő helyes reagálás. Az aktív szókinccs értelmezése, megértése, bővítése és	A tanuló – egyszerű formában válaszol a kérdésekre; – alkalmazza az elsajátított szókinccset; – ismeri a szavak magyar	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, történetek, mesék, utasítások, kérések. <i>Matematika:</i> számok,

<p>alkalmazása, képi megjelenítéssel, képek és szavak egyeztetésével. Bekapcsolódás egyszerű párbeszédbe.</p> <p>Én és a környezetem; magam és a családom. Iskolás vagyok. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p> <p>Lakóhelyem és környezetem. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p> <p>Évszakok, hónapok, napok. Napirend. Ünnepek. Elnevezések, megszólítások, cselekvések megismerése.</p>	<p>jelentését;</p> <ul style="list-style-type: none"> – egyszerű mondatait fokozatosan bővíti mondatrészletekké; – használja az udvariassági kifejezéseket; – röviden bemutatja családját; – ismeri lakóhelye nevezetességeit; – tudja évszakokhoz kötni a hónapok neveit, ünnepeket; – összeállítja napirendjét. 	<p>számjegyek.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tanszerek, felszerelések; család és tagjai; lakóhely, háziállatok, növények, időjárás, ünnepek.</p> <p><i>Ének-zene; dráma és tánc:</i> dalok, körjátékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képek, rajzok, fotók.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és a családom.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> család, iskola, évszakok, mondókák, népi játékok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Család, iskola, szűkebb környezet, közlekedési eszköz, háziállat, gyümölcs, zöldség, év, tavasz, nyár, ősz, tél, ünnep, Mikulás, karácsony, húsvét, hónap, hét, nap, napszak, időjárás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése I. Az olvasástanulás előkészítése</p>	<p>Órakeret 16 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szlovák nyelvű olvasástanulás előkészítése. A magyartól eltérő, sajátos szlovák jelrendszer elsajátítása és alkalmazása. A hallás, látás célirányos fejlesztése. Motiváció kialakítása, fejlesztése, a szorongásmentes olvasási környezet megteremtése.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókinccs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókinccs, nyelvi tudatosság). Betűfelismerés, betű-hang, betűazonosítás gyakorlása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulása irányában; – rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; – részképességei elérték a szükséges szintet: <p>betű –hang, betűazonosítás, betűfelismerés és olvasástechnika</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok, számsorozatok.</p> <p><i>Vizuális kultúra; informatika:</i> ábra, illusztráció, reprodukció, mesék.</p>

Szókincs fejlesztése, bővítése. A szlovák ábécé betűinek megbízható ismerete. Helyes olvasástechnika alkalmazása, fejlesztése.	terén, valamint nyelvhasználati szabályok alkalmazásakor.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, mesék.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hang, betű, szó, mondat, szöveg, szöveggörnyezet, tempó, ritmus, hangsúly, hangerő, bekezdés, szerző, író, költő, versszak, verssor, népmese, népi bölcsesség és humor, népszokás, hiedelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése II. Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása. Az olvasási készség fejlesztése. Az értő olvasás képességének fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Betűfelismerés, betű–hang, fonéma–graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű–összevonási képesség. A szlovák magánhangzók, mássalhangzók és kettőshangzók helyes olvasása. A lágy szótagok olvasása: de, te, ne, le, di, ti, ni, li, dí, tí, ní, lí. Szótagoló olvasás gyakorlása. Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a betű–hang, fonéma–graféma megfeleltetési szabályokat; – biztos betűfelismerési, -összevonási képességgel rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar ábécé betűi, versek, szövegek. <i>Vizuális kultúra; informatika:</i> betűtípus, betűforma. <i>Szlovákul tanított tantárgyak; szlovák népismeret:</i> a magyartól eltérő hangok. <i>Ének-zene:</i> ritmus.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, hiba.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése III. A szövegértő olvasás előkészítése		Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése. Az olvasott szöveg lényegének megértése. A néma olvasás elsajátíttatása, szövegek önálló feldolgoztatása. A könyvtárhasználat, az egy- és kétnyelvű szótárhasználat megismertetése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén. Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés. Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű, egyenes következtetések levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. Ismeret, ismeretlen szövegek tartalmának globális megértése. A szöveg tartalmának illusztrációval való kifejezése. Mesék dramatizálása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – képes a szöveg tartalmának globális megértésére; – ismeri a legfontosabb fogalmak és kifejezések jelentését; – képes a tankönyvi egyszerűbb grafikus szervezőket felhasználni a megértés ellenőrzése érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: lényegkiemelés, események összefoglalása; 	<i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés, logikus gondolkodás. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, gyermekirodalmi alkotások illusztrációi, bábok készítése. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, történetek, mesék.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés, cím, szereplő, helyszín, cselekmény, esemény, kérdés, válasz.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése		Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi művek megszerettetése, befogadásának megalapozása. Az irodalmi ismeretek bővítése. Népköltészeti alkotások jelentősége megértésének elősegítése. Gyermek-szépirodalmi és az életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretterjesztő szövegek bemutatása. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő).		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Műélvezet: a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – kedvtelésből hallgat, olvas verset, mesét, életkori 	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.	

<p>Szlovák nép- és műköltészeti alkotások, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése.</p> <p>A versek és a prózai szövegek formájának különbségei.</p> <p>Versek formájának megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása.</p> <p>Az olvasmány címének, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése.</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése.</p> <p>A magyarországi szlovákok dalai, népköltészete, költészete.</p> <p>Szlovák költők művei.</p> <p>Memoriter:</p> <p>Szlovák dalok:</p> <p><i>Zlatá brána...</i></p> <p><i>Sedemdesiat sukien mala...</i></p> <p><i>Seje Peter proso...</i></p> <p><i>Kolo, kolo mlynské...</i></p> <p><i>Šošovička, hrášok...</i></p> <p><i>Tancuj, tancuj...</i></p> <p>Játékok:</p> <p><i>Na húsky</i></p> <p><i>Jarná brána</i></p> <p><i>Kolembaba</i></p> <p>Versek:</p> <p>Gregor Papuček: <i>Jedľa</i></p> <p>Gregor Papuček: <i>Pavúk</i></p> <p>Alexander Kormoš: <i>Fialôčka, fiala</i></p> <p>Krista Bendová: <i>Ide Anča...</i></p> <p>Ludmila Podjavorinská: <i>Žabiatko (részlet).</i></p>	<p>sajátosságának megfelelő irodalmi műveket;</p> <ul style="list-style-type: none"> – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, vers, mondóka); – néhány verset, mondókát, találós kérdést, közmondást elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet. A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes honlapok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> versek, mesék, történetek, magyar népköltészet.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok irodalma, népköltészet.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesebeli szereplő; mesekezdés, mesebefejezés; főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, mondóka, versszak, verssor, rím, ismétlődés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Írás – helyesírás</p>	<p>Órakeret 37 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A szlovák ábécé kis- és nagybetűinek ismerete.</p>	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szlovák nyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A magyartól eltérő, sajátos szlovák betűk írásának elsajátíttatása és alkalmaztatása. Az írásszokások elmélyítése. Olvasható, rendezett írásképek kialakításának elősegítése, szabályos betűalakítás és betűkapcsolás fejlesztése. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A szlovák írott kis- és nagybetűk: ch, š, y, ý, ž, č, ť, ä, ñ, ľ, ô, ď, dž Ch, Š, Y, Ý, Ž, Č, Ť, Ě, Ľ, Ď, Dž pontos alakítása, írása és másolása nyomtatott formáról. A lágyítójel pontos használata. A magánhangzók időtartama. Kis- és nagybetűk írása tollbamondás alapján. Ismert szótagok, szavak pontos másolása, írása tollbamondás után. A mondat tagolása szavakra. A mondatkezdő nagybetű írása. Mondatvégi írásjelek használata. Ismert tulajdonnevek helyesírása. A kettőshangzók helyesírása: ia, ie, iu, ô – különös tekintettel az elválasztásra. Az „ä” magánhangzós szavak ismerete, helyesírásuk gyakorlása, betartása. A szlovák mássalhangzók csoportosítása: kemény, lágy, kettősjellegű. Az i-í, y-ý betűk helyesírása a kemény és a lágy mássalhangzó-csoportok nyelvtani szabályainak betartásával. A de, te, ne, le, di, ti, ni, li, dí, tí, ní, lí, lágy szótagok helyesírása. A ritmustörvény megismerése és helyes alkalmazása.</p> <p>Megfelelő írástempó, lendületes írás alkalmazása. Tiszta, gondos, tetszetős fűzetvezetés.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a szlovák betűk írott formáit; – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam kétféle jelölési módját; – ismeri és alkalmazza a kettőshangzók írásának szabályait; – ismeri és helyesen írja az „ä” magánhangzós szavakat; – tudja csoportosítani a szlovák mássalhangzókat, helyesen alkalmazza az i-í, y-ý betűk írásának szabályait; – ismeri és alkalmazza a lágy szótagok helyesírási szabályait; – betartja a ritmustörvény szabályait; – szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit; – írástempója lendületes, fűzetvezetése tetszetős. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finom motorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> másolás.</p> <p><i>Matematika:</i> halmazok, csoportosítás.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> másolás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Hang, magánhangzó, hosszú, rövid, kettőshangzó, lágyítójel, lágyszótag,</p>	

	időtartam, szótag, szó, mondat, írásjel, mondatvégi írásjel, kemény, lágy, kettősjellegű, ritmustörvény, tulajdonnév, helyesírás.
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikáinak megismertetése, használata és gyakoroltatása.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; szlovák nyelvű gyermeklexikon, képes szótár, szlovák–magyar nyelvű szótár, szlovák-magyar nyelvű szótár használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, szükségességéről, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében.</p> <p>A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Tájékozódás a szlovák nyelvű gyermeklexikonokban, folyóiratokban: Fífik, Vrabček, Adamko..., szótárakban betűrend segítségével.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával, örömmel, motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – a tanulást játékos formában végzi; – tapasztalja a tanulás értékét és funkcióját a mindennapi életben; – önállóan használja a szótárakat, képes szótárakat. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p> <p>Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság, szótár, képes szótár, illusztráció, információ, kompozíció.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Anyanyelvi kultúra, ismeretek a szlovák nyelvről		Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mai szlovák nyelv használatához szükséges nyelvtani ismeretek elsajátíttatása; annak felépítésére, jelentésére vonatkozó ismeretek alkalmaztatása a szövegek megértésében, elemzésében. A helyi nyelvjárás alapjainak megismertetése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Nyelvi-nyelvtani jelenségek felismerése a gyakorlati tudás alapján (pl. hang, szó, mondat; rövid és hosszú hangok, magánhangzók, kettős hangzók és mássalhangzók). Jelentések megadása a diák saját szavaival. Az aktív és a passzív szókincs folyamatos bővítése, szókincsgyakorlatok.</p> <p>Az írás jelrendszerének a megismerése, a kiejtés és az írás megfelelésének, illetve különbözőségének a megfigyelése, néhány alapvető helyesírási szabály megismerése (pl. a ritmustörvény, az i–í és y–ý írása), törekvés ezek megfelelő alkalmazására. A szlovák nyelv és a magyar nyelv különbségének a felismerése, ennek megfogalmazása a diák saját szavaival.</p> <p>A helyi nyelvjárás alapszavainak megismerése: tájegységenként változó <i>szoba–chyža</i> <i>virág–piero</i> <i>kutya–špiro</i> <i>konyha–pitvor</i> <i>villa–vilička</i> <i>zsebkendő–ručníček</i> <i>szoknya–geceľa</i> <i>leves–poljówka</i></p> <p>Mondóka: <i>Za Kerešom biely dom...</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és alkalmazza a nyelvi-nyelvtani jelenségeket; – folyamatosan bővíti szókincsét; – betartja a tanult helyesírási szabályokat; – ismer néhány helyi nyelvjárású szót, esetleg mondókát. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a nyelv eredete, szófajok; olvasás, helyesírás.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> a szlovák nyelv eredete, nyelvjárások.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szókincsbővítés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyelvjárás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltságának, a kulturális és történeti másság felismerésének, megértésének és az erre épülő tiszteletének kialakítása, fejlesztése. Az életkori sajátosságoknak megfelelő önálló vélemény megfogalmaztatása. Képesség kialakítása, fejlesztése a konfliktuskezelésre és az önálló ismeretszerzésre.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>A szép és a csúnya, a jó és a rossz fogalmainak használata beszélgetésekben, megtapasztalása a természeti környezetben, a mindennapi életben, az irodalmi művekben és műalkotásokban.</p> <p>Műélvezet a belefeledkezés, a játék, a kaland, a képzelet, a ritmus és a zene révén. Különféle dramatikus formák kipróbálása.</p> <p>A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben. Azonosulás szépirodalmi szövegek kapcsán.</p> <p>A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű szlovák közmondások, szólások adekvát alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások véleményét, érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jó, rossz, szép, csúnya, konfliktus, vélemény, érvelés, vita, ítélet.		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanulóban alakuljon ki megfelelő érdeklődés a szlovák nyelv és kultúra iránt.</p> <p>Tudatosuljon benne, hogy szlovák nyelven is kifejezheti, megértetheti magát, ismerje fel kulturális és történeti másságát.</p> <p>Aktívan vegyen részt játékokban, mozgásos tevékenységekben. Életkori sajátosságainak megfelelően növekedjen önbizalma, bátorsága a nyelvtanulási módszerek elsajátítása terén. Fejlődjön személyisége, toleranciája, együttműködési készsége.</p>
---	---

	<p>Ismerje meg a szlovák nemzetiségi hagyományokat, amelyeket a szlovák népismeret tantárgy anyaga tartalmaz, ápolja a helyi szokásokat, őrizze a nemzetiségi kultúrát.</p> <p>A tanuló ismerje és alkalmazza a kommunikáció alapvető szabályait. Beszéljen tisztán, érthetően. Értse meg a két év során megtanult és rögződött szavakat, témákhoz kapcsolódó kifejezéseket, mondatokat, kövesse az utasításokat, kéréseket.</p> <p>Pontosan és helyesen ejtse a szlovák hangokat és szavakat. Legyen helyes az artikulációja és intonációja.</p> <p>Kapcsolódjon be egyszerű párbeszédbe, legyen képes egyszerűbb, irányított kommunikációra kortársaival, tanáraival.</p> <p>A már ismert szöveget hangosan és némán is tudja elolvasni. Ügyeljen a pontos, érthető, folyamatos olvasásra. Hibáit segítséggel javítsa. Legyen képes rövidebb terjedelmű szövegek önálló elolvasására, megértésére, írásbeli feldolgozására.</p> <p>Tudjon egyszerű írott és nyomtatott szövegről hibátlanul másolni. Ismerje és alkalmazza az alapvető szlovák nyelvtani ismereteket. Írása legyen olvasható, írásképe rendezett, füzete tiszta, gondos. Aktívan vegyen részt szituációs és szerepjátékokban, dramatizálásban. A két évfolyam során megismert és elsajátított dalokat, verseket, játékokat, népköltészeti alkotásokat, népszokásokat tudja felidézni, és tudja előadni. Ismerje az alapvető helyi nyelvjárási szavakat.</p>
--	---

- ***A továbbhaladás feltételei***

Kommunikáció

A tanulók a tanult szókinccsen belül kisebb hibákkal tudják a szlovák hangokat helyesen ejteni. Tanult témában egyszerű formában tudnak kérdésekre válaszolni. Törekcsenek egyes udvariassági kifejezések használatára. Többnyire ismerik a tanult szavak jelentését.

- **Helyesírás és nyelvtan**

A tanulók helyesen ejtik ki a kettőshangzós, az „ä” magánhangzós és a lágy és kemény szótagos szavakat. Önállóan vagy tanári segítséggel ismert szövegben kevés hibával betartják a begyakorolt helyesírási szabályokat. Begyakorolt helyesírási jelenségeket tartalmazó ismert szöveget kis hibával másolnak. Képesek ismert szöveg vizuális előkészítése után csak kevés hibát vétve tollbamondást írni.

- **Olvasás és irodalmi nevelés**

A tanulók előzetes felkészítés után kis hibákkal lassú tempóban olvasnak ismert szókinccsű rövid szlovák szöveget. Tudniuk kell lefordított szövegből tanári segítséggel kérdésekre válaszokat kikeresni és felsorolni az illusztráció legfontosabb elemeit. Egyszerű rajzzal kifejezik az olvasott és lefordított szöveg tartalmát. Képesek legyenek memorizálni néhány egyszerű ismert verset, prózarészletet, találós kérdést.

3–4. évfolyam

A kezdő szakasz tananyag tartalma és követelményrendszere teljes egészében ráépül a bevezető szakaszban elsajátított ismeretekre, és ez bővül az adott korosztály befogadóképességének megfelelően. A kerettanterv ugyanazon témakörökön keresztül kínál lehetőséget évfolyamról évfolyamra haladva a tananyag fokozatos bővítésére, egymásra épülésére. A szlovák nyelv és irodalom tantárgy ismeretanyag tartalma figyelembe veszi a tanulók előzetes ismereteit, gondolkodási és tanulási képességeit. A hazánk területén élő nemzetiségek anyanyelvükön tanulhatják nemzetiségük kultúráját, hagyományait és nem utolsósorban a nyelvet.

A beszédkészség, a szóbeli és írásbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztési feladatai közé tartozik a témakörök szókincsének helyes elsajátítása, amelyet a tanulók aktívan alkalmaznak társas kapcsolataikban és bármilyen adott szituációban. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek szlovák nyelven kommunikálni mondatokat, bővítik szókincsüket, önállóan használnak mondatmodelleket, szövegeket alkotnak. A helyes kommunikatív megnyilvánulás elengedhetetlen feltétele az írás és a nyelvtani ismeretek elsajátítása, fejlesztése szlovák nyelven is, hiszen a tanulók gondolataikat szóban és írásban is kifejezik.

Az olvasástechnika fejlesztése és az irodalmi nevelés mindkét évfolyamon megköveteli a folyékony, kifejező és értő olvasást. A szöveg tartalmának megértéséhez, annak feldolgozásához a tanulók jártasságot szereznek a képes szótár és a kétnyelvű kéziszótár használatában. Irodalmi ismereteik bővítése céljából elengedhetetlen a könyvtárlátogatás, a szlovák gyermekfolyóiratok olvasása és szlovák nyelvű mesefilmek megtekintése is. Az olvasmányok, mesék, irodalmi részletek sokoldalú feldolgozása lehetőséget biztosít a szlovák nyelv és a szlovák kultúra megismerésére, és a korosztály befogadóképességének megfelelő tartalommal bíró szövegek által az olvasás megszerettetésére is.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú képek leírásával és különböző szövegtípusú, rövidebb terjedelmű olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is, hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás fejlesztése a pedagógusok számára egyik legfontosabb fejlesztési terület. A tanulók a tanítók útmutatásával elsajátítják a megfelelő tanulási stratégiákat, amelyek alapul szolgálnak majd a felnőtt létben való boldogulásukhoz is. E kompetencia megköveteli az írás, olvasás és a matematikai képességeket, amely jelenléte nélkül elképzelhetetlen az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése az eddig elsajátított tudáshalmazba.

3. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: **Kommunikáció: 72 óra**

Helyesírás és nyelvtan: 36 óra
Olvasás és irodalmi nevelés: 72 óra

Beszédkézség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	24 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	54 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	12 óra
Az íráshasználat fejlesztése	10 óra
A fogalmazás, a szövegalkotás előkészítése	10 óra
Fogalmazási gyakorlatok	15 óra
Nyelvtani ismeretek megalapozása Szótan, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, mondatfajták	20 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	10 óra
A tanulási képesség fejlesztése	8 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	2 óra
Ismétlés, gyakorlás, összefoglalás	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkézség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szlovák nyelvű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre rövid, értelmes válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érthető beszéd, a megfelelő kiejtés fejlesztése. Utasítások, közlések megértésének és a beszédtempó megfelelő alkalmazásának elősegítése. A beszéd partnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása. Az aktív szókinés folyamatos bővítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Hangképzés, hangoztatás, helyes ejtés alkalmazása kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló). Mondat és szövegfonetikai eszközök, helyes intonáció. Beszédkézség fejlesztése. Szóbeli szövegek alkotása: kérdések, kérések, kijelentések	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – helyesen ejti a hangokat; – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, 	<i>Környezetismeret:</i> légzés, összefüggő beszéd, érvek. <i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> összefüggő beszéd, szókinésbővítés. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i>

<p>pontos megfogalmazása. A köszönés, búcsúzkodás, köszöntés, bemutatkozás nyelvi és formai elemeinek pontos használata. Állandósult szófordulatok alkalmazása. Vélemény kultúrát megfogalmazása. Olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalása, elmondása. Képek egyszerű leírása. Aktív részvétel szerepjátékban, párbeszédben. Értelmező versmondás.</p>	<p>történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, szerepjátékba; – képes olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalására, képek leírására; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti; – pontosan memorizál.</p>	<p>mondatfajták, szóbeli szövegalkotás, lényegkiemelés, versmondás. <i>Erkölcstan:</i> illemszabályok. <i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások értelmezése, értékelése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, távolságtartás, improvizáció, vita.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 54 óra
Előzetes tudás	A szlovák nyelvre, az írott szlovák nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képesség fejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony hangos és néma olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, az értő olvasás kialakítása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasás örömeinek megtapasztalása. Olvasástechnikai nehézségek önálló felismerése, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása. Az értelmező hangos olvasás folyamatos gyakorlása. Egyszerű szövegek szó szerinti jelentésének megértése, szlovák és magyar nyelvi fordulatok értelem szerű fordítása a másik nyelvre. Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése. Tájékozódás a szövegben, szövegbeli információk</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – az életkori szintjének megfelelően tisztában van az erősségeivel, gyengeségeivel az olvasástechnika és a szövegértés területén is; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> olvasástechnika, irodalmi és szövegfeldolgozási ismeretek. <i>Matematika:</i> szöveges feladatok, rendszerezés. <i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> feladatok értelmezése. <i>Vizuális kultúra:</i> illusztráció készítése, élményrajz, irodalmi szöveg alapján kép készítése, médiaszöveg olvasása, kérdések</p>

<p>visszakeresése. Egy-két mondatos vélemény megfogalmazása az olvasott szövegekben megjelenő szereplők cselekedeteiről, helyzetekről, magatartásokról. Írott szöveg megértése. Lényegkiemelés, tartalommondás, illusztrálás.</p>	<p>információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat olvasás előtt, alatt és után; – képes röviden jellemezni a szereplőket, cselekedeteiket.</p>	<p>megfogalmazása az élményre vonatkozóan, mesék, gyermekirodalmi alkotások összehasonlítása, feldolgozása. <i>Erkölcstan:</i> én magam, az én világom.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szöveg, műfaj, szövegértés, dokumentum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Szlovák nyelvű rövid mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Rímek felismerése a verssorok végén. Versritmus jelzése tapssal, koppantással.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a szlovák nemzeti kultúra hagyományainak megismertetése. Szlovák és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismertetése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasás iránti érzelmi és gondolati érdeklődés felkeltése. Rövidebb epikai művek, népköltészeti alkotások, elbeszélések olvasása. Mondókák, rigmusok, rímes versek megtanulása. Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint. A költői nyelv megfigyelése. Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. Művészi eszközök keresése lírai (pl. ritmus, rím, refrén,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő – és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, néhány összefüggő mondattal mondja el; – felismeri a tanult művészi eszközöket a lírai művekben; 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok. Egészség, életmód, természetvédelem, hazai tájak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> irodalmi műfajok, költői eszközök, művészi eszközök, a mese jellemzői, motívumok. <i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege, ritmus. <i>Vizuális kultúra:</i> a vizuális kifejező</p>

<p>hasonlítások) és elbeszélő művekben. Jellegzetes irodalmi témák, motívumok felfedezése olvasmányokban. A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér–idő változásainak felismerése. Történetek főszereplőinek, idejének, helyszínének, elbeszélőjének azonosítása. Szlovák nyelvű gyermekfolyóiratok olvasása, színdarabok, filmek megtekintése. Ismeretterjesztő szövegek (család, mindennapi élet, iskola, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, hazánk története, hazai tájak, szlovákiai tájak, ünnepek, egészség, életmód, természetvédelem, média, a magyarországi szlovákok kulturális élete).</p> <p>Részvétel csoportos játékokban. Memoriterek: Szólások, közmondások: <i>Aj malý oheň veľký les zapáli.</i> <i>Aká matka, taká Katka, aký otec, taký syn..</i> <i>Čistota pol života.</i></p> <p>Találós kérdések: <i>Ide, ide panáčik...</i> <i>Poznám jeden domček...</i> <i>Stromček ich má veľa všade...</i></p> <p>Memoriterek: Gregor Papuček: <i>Jesenná</i>, Elena Čepčková: <i>Babie leto</i> Alexander Kormoš: <i>Jar je tu</i></p> <p>Szépirodami és ismeretterjesztő művek értelmezése: Krista Bendová: <i>Nezábudky</i> Vladimír Ferko: <i>Dunaj</i>.</p> <p>Szlovák népmesék: <i>Divotvorný hrnček</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – aktívan vesz részt csoportos játékokban; – néhány verset, mondókát, találós kérdést, prózarészletet, közmondást elmond fejből; – ismeri és alkalmazza az ismeretterjesztő szövegek szókincsét, mondatmodelleket. 	<p>eszközök; animációs, filmes alkotások.</p> <p><i>Szlovák népismeret: a magyarországi szlovákok népköltészete, irodalma.</i></p> <p><i>Dráma és tánc: szerepjáték.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat,</p>	

ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.
--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott szövegről. Látó/halló tollbamondás. Írás emlékezetből.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az írás eszközszintre emelésének segítése. A megfelelő írástempó, a folyamatos írás fejlesztése. Tollbamondás utáni írásnál a helyesírási szabályok gyakoroltatása. Az esztétikus íráskép fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása.</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szavak, mondatok írása másolással, tollbamondás után és emlékezetből a szlovák és a magyar ábécé betűinek tévesztése nélkül.</p> <p>Az egyéni, rendezett, tiszta és olvasható íráskép kialakítása.</p> <p>Az önellenőrzés fontossága, hibák önálló javítása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő tempóban ír; – képes betűtévesztés nélküli másolásra, tollbamondás utáni írásra; – írásképe rendezett, tiszta és olvasható; – írásbeli munkáját ellenőrzi; – esetleges hibáit javítja. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> esztétikus megjelenítés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> íráshasználat, ábécé.</p> <p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, esztétikus fűzetvezetés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szöveggép, olvashatóság.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A fogalmazás, a szövegalkotás előkészítése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző típusú rövid terjedelmű szövegek szerkesztésének elősegítése, elsajátíttatása. A szöveg tagoltságának gyakoroltatása. A szövegalkotás műveleteinek elsajátíttatása. Az esztétikus íráskép fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Mondatok összekapcsolása szöveggé.</p> <p>A különböző szövegformák – levél, jókívánság, leírás, elbeszélés, értesítés, meghívó, SMS, e-mail – tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tud mondatokat szöveggé kapcsolni; – ismeri a szövegformák szövegszerkesztési jellemzőit; – a tanult szövegalkotási ismereteket felhasználja fogalmazás készítésekor; 	<p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szóbeli kifejezőkészség.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> fogalmazási ismeretek.</p>	

<p>Témaválasztás, anyaggyűjtés és az anyaggyűjtés módjai: megfigyelés, emlékezet, olvasási élmény, képzelet. A cím szerepe, jellemzői. A szövegek felépítése: időrend, esemény, előzmény, következmény. A témataratás, az anyag elrendezése, szerkesztése. A szöveg nyelvezete, lényegkiemelés. Szövegalkotás, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p>	<p>– törekszik az esztétikus íráskép kialakítására.</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú tananyag, az élővilág bemutatása, leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal, természeti látványok megfigyelése, tapasztalatok, egyszerű cselekmények leírása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS, e-mail.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Fogalmazási gyakorlatok</p>		<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása szöveggé. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A fogalmazási ismeretek elmélyítése különböző szövegtípusokban. Gondolatok, érzelmek, képzelet írásbeli kifejezésének fejlesztése elbeszélő és leíró szövegformában. A kitartó lendületes írás fejlesztése.</p>		
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása szövegalkotásakor. Gondolatok, érzelmek és a képzelet kifejezése írásban. Rövidebb terjedelmű önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő formában, pl. Egy tanítási nap napirendje. Egyszerű leírás az iskola épületéről, házról, lakásról és a lakóhelyről. Családtagok, barátok, jellemzése, bemutatása. Ünnepi jókívánságok, üdvözetek – karácsony, újév, húsvét, születés- és névnap. Levélírás, levélcímzés, megszólítás, dátum. Megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható, lendületes, füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával 8–10 mondat terjedelmű elbeszélő és leíró fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – tanítói útmutatás alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szóbeli és írásbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerzés, sorozatok.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> napirend, család, évszakok, lakóhely, ünnepek.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú tananyag, az élővilág bemutatása, leírása.</p>	

tématartás, mondatok kapcsolása. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával a tanító segítségadása mellett.		<i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal, tapasztalatok, egyszerű cselekmények leírása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; megszólítás, levélírás, levélcímzés, dátum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani ismeretek megalapozása Szótan, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, mondatfajták		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A szlovák ábécé kis- és nagybetűinek biztos ismerete.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvtani ismeretek bővítése, rendszerezésének elősegítése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Szóképzés – igekötő, szótó, képző, az igekötő és az előjárósó közötti különbség. Az aktív szókincs, a többjelentésű, azonos alakú szavak adekvát használata. Mondatfajták felismerése szövegben – kijelentő, felszólító, felkiáltó és óhajtó. Ragozható szófajok. Főnevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főnevek fogalma, – a főnevek felismerése szövegben, – a főnevek fajtái – köznév, tulajdonnév, – a tulajdonnevek írása: személynevek, állatnevek, tárgyak nevei, vezetéknev, utónév, földrajzi nevek, címek, – a főnevek neme – hímnem, nőnem, semlegesnem, – a főnevek száma – egyes, többes. <p>A főnévragozás előkészítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főnevek esetei, 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – igekötő és előjárósó használatával tud képezni szavakat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – folyamatosan bővíti szókincsét; – szóban és írásban használja a többjelentésű és azonos alakú szavakat; – felismeri a ragozható szófajokat szövegben is, helyesen alkalmazza a témában szerzett ismereteit; – helyesen írja a tulajdonnevek kezdőbetűit. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szótan, szóképzés, szófajok, mondatfajták, toldalékok.</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerezés, halmazok, számnevek helyesírása.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> földrajzi nevek, tulajdonnevek a térképen, tulajdonságok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> színek, jelek a mindennapi életben, időbeliség ábrázolás a képzőművészetben.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> – az esetek ragjainak – -ba, -be, -ban, -ben, -ra, -re, -hoz, -hez, -höz, -on, -en, -ön – gyakorlása mondatmodelleken és gyakori szóösszetételekben. <p>Igék:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az ige fogalma; – az igék felismerése szövegben; – a főnévi igenév – szótári alak; – az ige személye és száma; – az ige kategóriáinak meghatározása; – a segéd- és teljes jelentésű igék ragozása múlt, jelen és jövő időben; – igék felszólító módú alakjai; – visszaható igék. <p>Melléknevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a melléknevek felismerése ismert szókincsű szövegben; – a melléknév és a főnév közti nyelvtani egyeztetés gyakorlása mondatmodellekben; – melléknevek fokozása. <p>Névmások:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a névmás felismerése ismert szövegben; – személyes és néhány kérdő névmás. <p>Számnevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a számnevek felismerése ismert szókincsű szövegben, – a tő- és sorszámnevek helyes olvasása és írása, – a keltezés, dátum formája. 		
<p>Kulcsfogalmak / fogalmak</p>	<p>Szóképzés, szótó, ige, igekötő, előjárószo, többjelentésű, azonos alakú, mondatfajta (kijelentő, felszólító, felkiáltó, óhajtó), ragozható szófaj, főnév, köznévfajta, tulajdonnévfajta, nyelvtani nem, személynév, utónév, állatnévfajta, földrajzi névfajta, hímnem, nőnem, semlegesnem, nyelvtani eset, rag, főnévi igenév, jelen idő, múlt idő, jövő idő, kategória, egyes szám, többes szám, személy, segédige, teljes jelentésű ige, felszólító mód, visszaható ige,</p>	

	melléknév, nyelvtani egyezés, melléknevek fokozása, névmás, személyes névmás, kérdő névmás, számnév, tőszámnév, sorszámnév.
--	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A szlovák hangok rendszere. Az i–í, y–ý betűk írása szótagokban, szavakban. A ritmustörvény.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szlovák hangok rendszere ismeretének elmélyítése. A lágy, kemény és kettős jellegű mássalhangzók után az i–í és az y–ý biztos írásának megszilárdítása. Tulajdonnevek helyesírásának fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Hangtan A szlovák hangok rendszerezése: – rövid magánhangzók, hosszú magánhangzók, kettőshangzók és helyesírásuk; – lágy mássalhangzók és helyesírásuk; – kemény mássalhangzók és helyesírásuk; – kettős jellegű mássalhangzók és helyesírásuk; – az i–í és y–ý írása a kiválasztott szavakban: b, p, m, v, r, s, z, betűk után. Tulajdonnevek helyesírása.	A tanuló – tudja rendszerezni a szlovák hangokat, betűket; – ismeri és jól alkalmazza a helyesírási szabályokat; – pontosan írja az y–ý betűket a kiválasztott szavakban és a tulajdonnevek kezdőbetűit; – munkáját ellenőrzi, hibáit javítja.	<i>Matematika:</i> halmazok, számnevek helyesírása. <i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> tulajdonnevek helyesírása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> magánhangzók és mássalhangzók.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangtan, kiválasztott szavak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának, csoportos és egyéni technikáinak bemutatása, elsajátíttatása. A tanulást segítő különböző eljárások megismertetése, használatuk gyakoroltatása. A kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat elősegítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanulás szerepe és módjai. A figyelem összpontosítása.	A tanuló – tanulás iránti attitűdje pozitív;	<i>Környezetismeret;</i> <i>szlovákul tanított</i>

<p>A tanulási folyamat megszervezése tanítói segítséggel. Saját tanulási folyamat elemzése: könnyebbségek, nehézségek, ezek okai. Hogyan gondolkodunk, hogyan tanulunk? Egyszerű és hatékony tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből: szlovák nyelvű folyóiratok, népmesék, nyomtatott és elektronikus anyagok szlovák nyelven. A tanulás hatékonyságát elősegítő eszközök: szótárfüzet, képes szótár és kétnyelvű szótár. Tanulástechnikák elsajátítása szókártyák, gyakorlatok, játékos módszerek, adatkeresés segítségével. Részvétel a csoportmunkában. Szépirodalmi művek értelmezése, részletek szöveghű felidézése. Memoriterek: Szólások, közmondások: <i>Človek sa učí na vlastných chybách.</i> <i>Čo na srdci, to na jazyku.</i> <i>Desať ráz rozmysli a raz rob.</i> Találós kérdések: <i>Ide poštár neposlaný....</i> <i>Prišiel k nám hosť...</i> <i>Bežia, bežia kolieska...</i> Gregor Papuček: <i>Jesenná.</i> Alexander Kormoš: <i>Jar je tu</i> Daniel Hevier: <i>Hladný hroch</i> Elena Čepčková: <i>Meduška –</i> <i>részlet</i> Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek: kérdések megfogalmazása, rendezés, rendszerezés és összehasonlítás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – figyelme összpontosított; – képes saját tanulási folyamatát megszervezni tanítói segítséggel; – alkalmazza a hatékony tanulási módokat, stratégiákat, eszközöket és technikákat; – aktívan vesz részt a csoportmunkában; – szöveghűen felidézi a memoritereket; – szövegfeldolgozáskor alkalmazza az ismert gondolkodási műveleteket. 	<p><i>tantárgyak:</i> információszerzés. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rendezés, rendszerezés, összehasonlítás, szókártya, adatkeresés, könnyebbség, nehézség, tanulási folyamat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A történet mesél és szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Egyszerű ítéletek alkotása egyszerű mesék, versek, olvasott, halott irodalmi művek szereplőiről. A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben. Azonosulás, ítélet, szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások adekvát alkalmazása szépirodalmi művekben megjelenített morális kérdésekre. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték).	A tanuló – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.	<i>Erkölcstan:</i> értékrend, szűkebb és tágabb környezetem, barátság. <i>Környezetismeret:</i> környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság, egészséges életmód, viselkedési normák. <i>Vizuális kultúra;</i> <i>dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban. <i>Informatika:</i> internetes portálok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vélemény, vita, tanulság, konfliktus, érvelés.		

A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyamos ciklus végén	A tanuló érje el azt a szintet, amely kiváltja benne az aktív érdeklődést a szlovák nyelvi és irodalmi kultúra és a hagyományok iránt. Gondolatait fejezze ki értelmesen és érthetően, az elsajátított szókinccset aktívan használja szóbeli és írásbeli szövegalkotás során. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat, beszédstílusát igazítsa beszélgetőpartneréhez. Kapcsolódjon be csoportos beszélgetésbe a megismert témákban: vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, szerepjátékba. Legyen képes olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalására, képek leírására. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással
--	--

	<p>segítse. Memorizáljon pontosan.</p> <p>Rendelkezzen folyékony, automatizált olvasástechnikával a hangos és a néma olvasás területén is. Olvasástechnikai hibáit ismerje fel és javítsa. Ismerje fel és értse meg azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult. Szintetizálja, értelmezze és értékelje az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait. Rendelkezzen megfelelő nyelvi tudatossággal.</p> <p>Legyen képes röviden jellemezni a művek szereplőit és értékelni azok cselekedeteit. Tudja azonosítani a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét. Ismerje fel a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellezőket.</p> <p>Néhány összefüggő mondatlal mondja el az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben. Ismerje fel a tanult művészi eszközöket a lírai művekben.</p> <p>Néhány verset, mondókát, találós kérdést, prózarészletet, közmondást mondjon el fejből.</p> <p>Írjon megfelelő tempóban. Legyen képes pontos tollbamondás utáni írásra. Írásképe legyen rendezett, tiszta és olvasható. Ellenőrizze írásbeli munkáját, esetleges hibáit javítsa.</p> <p>Készítsen 8–10 mondat terjedelmű elbeszélő és leíró fogalmazást a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával. Használjon a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket.</p> <p>Ügyeljen a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára. Tudjon szavakat képezni a tanult igekötő és elöljárószó használatával. Folyamatosan bővítse szókincsét.</p> <p>Szóban és írásban is használja a többjelentésű és azonos alakú szavakat. Ismerje fel a ragozható szófajokat szövegben is, alkalmazza az elsajátított mondatmodelleket a tanult témákban szerzett ismereteit.</p> <p>Ismerje és jól alkalmazza a helyesírási szabályokat.</p> <p>Írja pontosan az y–ý betűket a kiválasztott szavakban.</p>
--	---

- ***A továbbhaladás feltételei***

Kommunikáció

A tanulók kis kiejtésbeli hibákkal használják az új szókincset. Kis pontatlanságokkal válaszolnak az adott témával kapcsolatos tanári kérdésekre. Képesek az ünnepek alkalmából szóban köszönteni. Tanári segítséggel képanyag alapján elkészítik az osztály egyszerű leírását és az évszakok jellemzését, a mindennapi életben használják a begyakorolt udvariassági kifejezéseket.

- **Helyesírás és nyelvtan**

A tanulóknak önállóan kell eligazodniuk a szlovák ábécében és a megszerzett ismereteket tanári segítséggel felhasználni a kétnyelvű szótárban való keresés során. Továbbá kis hibaszámmal kell írniuk a szavakban lágy, kemény és kettős jellegű mássalhangzók után az i/í-t és az y/ý-t, a tanult tulajdonnevek írásánál kis hibákkal tartásuk be a helyesírás szabályait.

A szövegben ismerjék fel a tanult kiválasztott szavakat és kisszámú tévesztéssel válasszák ki a főneveket és igéket.

Olvasás és irodalmi nevelés

A tanulók előzetes felkészülés után lassú ütemben, de lényeges hibák nélkül, folyamatosan olvassák az adott szövegeket. Tanári kérdések segítségével tájékozódni tudnak az olvasott és lefordított szövegben. Önállóan vagy tanári segítséggel kikeresik a kifejezéseket a szótárból és megpróbálkoznak az egyszerű mondatok fordításával. Illusztráció segítségével képesek kifejezni az olvasott szöveg tartalmát. Nyelvi emlékezetüket memorizálással fejlesztik.

4. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére: 15 óra

A tantárgy részterületei: *Kommunikáció: 72 óra*
Helyesírás és nyelvtan: 36 óra
Olvasás és irodalmi nevelés: 72 óra

Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	24 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	54 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	12 óra
Az íráshasználat fejlesztése	8 óra
A fogalmazás, a szövegalkotás előkészítése	10 óra
Fogalmazási gyakorlatok	15 óra
Nyelvtani ismeretek megalapozása	22 óra
Szótan, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, mondatfajták	
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	10 óra
A tanulási képesség fejlesztése	8 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	2 óra
Ismétlés, gyakorlás, összefoglalás	15 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szlovák nyelvű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre rövid, értelmes válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érthető beszéd, a megfelelő kiejtés fejlesztése. Utasítások, közlések megértésének és a beszédtempó megfelelő alkalmazásának elősegítése. A beszéd partnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása. Az aktív szókincs folyamatos bővítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Hangképzés, hangoztatás, helyes ejtés alkalmazása kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Mondat és szövegfonetikai eszközök, helyes intonáció. Beszédkészség fejlesztése. Szóbeli szövegek alkotása: kérdések, kérések, kijelentések pontos megfogalmazása. A köszönés, búcsúzkodás, köszöntés, bemutatkozás nyelvi és formai elemeinek pontos használata. Állandósult szófordulatok alkalmazása. Vélemény kultúrát megfogalmazása. Olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalása, elmondása. Képek egyszerű leírása. Aktív részvétel szerepjátékban, párbeszédben. Értelmező versmondás.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyesen ejti a hangokat; – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, szerepjátékba; – képes olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalására, képek leírására; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti; – pontosan memorizál. 	<p><i>Környezetismeret:</i> légzés, összefüggő beszéd, érvek.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> összefüggő beszéd, szókincs bővítés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatfajták, szóbeli szövegalkotás, lényegkiemelés, versmondás.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> illemszabályok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások értelmezése, értékelése.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, távolságtartás, improvizáció, vita.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 54 óra
Előzetes tudás	A szlovák nyelvre, az írott szlovák nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képesség fejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony hangos és néma olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, az értő olvasás kialakítása.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az olvasás örömeinek megtapasztalása. Olvasástechnikai nehézségek	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> olvasástechnika,

<p>önálló felismerése, folyamatos javítása, biztos olvasási készség kialakítása.</p> <p>Az értelmező hangos olvasás folyamatos gyakorlása.</p> <p>Egyszerű szövegek szó szerinti jelentésének megértése, szlovák és magyar nyelvi fordulatok értelemszerű fordítása a másik nyelvre.</p> <p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Tájékozódás a szövegben, szövegbeli információk visszakeresése.</p> <p>Egy-két mondatos vélemény megfogalmazása az olvasott szövegekben megjelenő szereplők cselekedeteiről, helyzetekről, magatartásokról.</p> <p>Írott szöveg megértése.</p> <p>Lényegkiemelés, tartalommondás, illusztrálás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – az életkori szintjének megfelelően tisztában van az erősségeivel, gyengeségeivel az olvasástechnika és a szövegértés területén is; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat olvasás előtt, alatt és után; – képes röviden jellemezni a szereplőket, cselekedeteiket. 	<p>irodalmi és szöveg feldolgozási ismeretek.</p> <p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok, rendszerezés.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> feladatok értelmezése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> illusztráció készítése, élményrajz, irodalmi szöveg alapján kép készítése, médiaszöveg olvasása, kérdések megfogalmazása az élményre vonatkozóan, mesék, gyermekirodalmi alkotások összehasonlítása, feldolgozása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam, az én világom.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés, dokumentum.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Órakeret 12 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szlovák nyelvű rövid mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Rímek felismerése a verssorok végén. Versritmus jelzése tapssal, koppantással.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása nyújtotta öröm átélésének segítése.</p> <p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a szlovák nemzeti kultúra hagyományainak megismertetése.</p> <p>Szlovák és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismertetése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>	
<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasás iránti érzelmi és gondolati érdeklődés felkeltése. Rövidebb epikai művek,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi</p>

<p>népköltészeti alkotások, elbeszélések olvasása. Mondókák, rigmusok, rimes versek megtanulása. Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint. A költői nyelv megfigyelése. Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása. Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban. Művészi eszközök keresése lírai (pl. ritmus, rím, refrén, hasonlítások) és elbeszélő művekben. Jellegzetes irodalmi témák, motívumok felfedezése olvasmányokban. A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér–idő változásainak felismerése. Történetek főszereplőinek, idejének, helyszínének, elbeszélőjének azonosítása. Szlovák nyelvű gyermekfolyóiratok olvasása, színdarabok, filmek megtekintése. Ismeretterjesztő szövegek (család, mindennapi élet, iskola, élethelyzetek, viselkedés, emberi kapcsolatok, hazánk története, hazai tájak, szlovákiai tájak, ünnepek, egészség, életmód, természetvédelem, média, a magyarországi szlovákok kulturális élete).</p> <p>Részvétel csoportos játékokban. Memoriterek: Szólások, közmondások: <i>Aj malý oheň veľký les zapáli. Aká matka, taká Katka, aký otec, taký syn. Aká práca, taká pláca. Bez práce nie sú koláče. Čistota pol života.</i></p>	<p>tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő – és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, néhány összefüggő mondattal mondja el; – felismeri a tanult művészi eszközöket a lírai művekben; – aktívan vesz részt csoportos játékokban; – néhány verset, mondókát, találós kérdést, prózarészletet, közmondást elmond fejből; – ismeri és alkalmazza az ismeretterjesztő szövegek szókincsét, mondatmodelleket. 	<p>témájú olvasmányok. Egészség, életmód, természetvédelem, hazai tájak.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> irodalmi műfajok, költői eszközök, művészi eszközök, a mese jellemzői, motívumok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege, ritmus.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a vizuális kifejező eszközök; animációs, filmes alkotások.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> a magyarországi szlovákok népköltészete, irodalma.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szerepjáték.</p>
--	---	---

<p>Találós kérdések: <i>Ide, ide panáčik...</i> <i>Dlhý zobák, dlhé nohy...</i> <i>Nie je murár–muruje...</i> <i>Poznám jeden domček...</i> <i>Stromček ich má veľa všade...</i></p> <p>Memoriterek: Gregor Papuček: <i>Jesenná,</i> <i>Na jarmoku</i> Elena Čepčková: <i>Babie leto</i> Alexander Kormoš: <i>Sanica,</i> <i>Jar je tu</i> František Rojček: <i>Jarná</i> <i>rýmovačka.</i></p> <p>Szépirodami és ismeretterjesztő művek értelmezése: Krista Bendová: <i>Nezábudky</i> Daniel Hevier: <i>Medardova kvapka</i> Vladimir Ferko: <i>Dunaj.</i></p> <p>Szlovák népmesék: <i>Divotvorný hrnček</i> <i>Kubov zajac (mráz).</i></p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése	Órakeret 8 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szavak, szószerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott szövegről. Látó/halló tollbamondás. Írás emlékezetből.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Az írás eszközszintre emelésének segítése. A megfelelő írástempó, a folyamatos írás fejlesztése. Tollbamondás utáni írásnál a helyesírási szabályok gyakoroltatása. Az esztétikus íráskép fejlesztése.</p>	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szavak, mondatok írása másolással, tollbamondás után és emlékezetből a szlovák és a magyar ábécé betűinek tévesztése nélkül. Az egyéni, rendezett, tiszta és</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megfelelő tempóban ír; – képes betűtévesztés nélküli másolásra, tollbamondás utáni írásra; – írásképe rendezett, tiszta és olvasható; – írásbeli munkáját ellenőrzi; – esetleges hibáit javítja. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> esztétikus megjelenítés.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> íráshasználat, ábécé.</p> <p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, esztétikus</p>

olvasható íráskép kialakítása. Az önellenőrzés fontossága, hibák önálló javítása.		fűzetvezetés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szöveggép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A fogalmazás, a szövegalkotás előkészítése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Különböző típusú rövid terjedelmű szövegek szerkesztésének elősegítése, elsajátítása. A szöveg tagoltságának gyakoroltatása. A szövegalkotás műveleteinek elsajátítása. Az esztétikus íráskép fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Mondatok összekapcsolása szöveggé. A különböző szövegformák – levél, jókívánság, leírás, elbeszélés, értesítés, meghívó, SMS, e-mail – tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Témaválasztás, anyaggyűjtés és az anyaggyűjtés módjai: megfigyelés, emlékezet, olvasási élmény, képzelet. A cím szerepe, jellemzői. A szövegek felépítése: időrend, esemény, előzmény, következmény. A témataratás, az anyag elrendezése, szerkesztése. A szöveg nyelvezete, lényegkiemelés. Szövegalkotás, a szöveg tagolása bekezdésekre.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – tud mondatokat szöveggé kapcsolni; – ismeri a szövegformák szövegszerkesztési jellemzőit; – a tanult szövegalkotási ismereteket felhasználja fogalmazás készítésekor; – törekszik az esztétikus íráskép kialakítására. 	<p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szóbeli kifejezőkészség.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> fogalmazási ismeretek.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú tananyag, az élővilág bemutatása, leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal, természeti látványok megfigyelése, tapasztalatok, egyszerű cselekmények leírása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS, e-mail.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási gyakorlatok	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása szöveggé. Történetalkotás	

	szóban. Képolvasás, mesemondás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A fogalmazási ismeretek elmélyítése különböző szövegtípusokban. Gondolatok, érzelmek, képzelet írásbeli kifejezésének fejlesztése elbeszélő és leíró szövegformában. A kitartó lendületes írás fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása szövegalkotásakor. Gondolatok, érzelmek és a képzelet kifejezése írásban. Rövidebb terjedelmű önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő formában, pl. Egy tanítási nap napirendje. Egyszerű leírás az iskola épületéről, házról, lakásról és a lakóhelyről. Családtagok, barátok, jellemzése, bemutatása. Ünnepi jókívánságok, üdvözetek – karácsony, újév, húsvét, születés- és névnap. Levélírás, levélcímzés, megszólítás, dátum. Megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, témátartás, mondatok kapcsolása. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával a tanító segítségadása mellett.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – írása jól olvasható, lendületes, füzetei rendezettek, tiszták; – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával 8–10 mondat terjedelmű elbeszélő és leíró fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – tanítói útmutatás alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szóbeli és írásbeli szövegalkotás. <i>Matematika:</i> rendszerezés, sorozatok. <i>Szlovák népismeret:</i> napirend, család, évszakok, lakóhely, ünnepek. <i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú tananyag, az élővilág bemutatása, leírása. <i>Vizuális kultúra:</i> egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal, tapasztalatok, egyszerű cselekmények leírása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; megszólítás, levélírás, levélcímzés, dátum.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani ismeretek megalapozása Szótan, szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, mondatfajták	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	A szlovák ábécé kis- és nagybetűinek biztos ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvtani ismeretek bővítése, rendszerezésének elősegítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Szóképzés – igekötő, szótó, képző, az igekötő és az	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – igekötő és előljárósó 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szótan,

<p>előjárósó közötti különbség. Az aktív szókincs, a többjelentésű, azonos alakú szavak adekvát használata. Mondatfajták felismerése szövegben – kijelentő, felszólító, felkiáltó és óhajtó. Ragozható szófajok. Főnevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főnevek fogalma, – a főnevek felismerése szövegben, – a főnevek fajtái – köznévi, tulajdonnévi, – a tulajdonnevek írása: személynevek, állatnevek, tárgyak nevei, vezetéknevi, utónévi, földrajzi nevek, címek, – a főnevek neme – hímnem, nőnem, semlegesnem, – a főnevek száma – egyes, többes. <p>A főnévragozás előkészítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a főnevek esetei, – az esetek ragjainak – -ba, -be, -ban, -ben, -ra, -re, -hoz, -hez, -höz, -on, -en, -ön – gyakorlása mondatmodelleken és gyakori szóösszetételekben. <p>Igék:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az ige fogalma; – az igék felismerése szövegben; – a főnévi igenévi – szótári alak; – az ige személye és száma; – az ige kategóriáinak meghatározása; – a segéd- és teljes jelentésű igék ragozása múlt, jelen és jövő időben; – igék felszólító módú alakjai; – visszaható igék. <p>Melléknevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a melléknevek felismerése ismert szókincsű 	<p>használatával tud képezni szavakat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – folyamatosan bővíti szókincsét; – szóban és írásban használja a többjelentésű és azonos alakú szavakat; – felismeri a ragozható szófajokat szövegben is, helyesen alkalmazza a témában szerzett ismereteit; – helyesen írja a tulajdonnevek kezdőbetűit. 	<p>szóképzés, szófajok, mondatfajták, toldalékok.</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerzés, halmazok, számnevek helyesírása.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> földrajzi nevek, tulajdonnevek a térképen, tulajdonságok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> színek, jelek a mindennapi életben, időbeliség ábrázolás a képzőművészetben.</p>
---	--	--

<p>szövegben;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a melléknév és a főnév közti nyelvtani egyeztetés gyakorlása mondatmodellekben; – melléknevek fokozása. <p>Névmások:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a névmás felismerése ismert szövegben; – személyes és néhány kérdő névmás. <p>Számnevek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a számnevek felismerése ismert szókincsű szövegben, – a tő- és sorszámnevek helyes olvasása és írása, – a keltezés, dátum formája. 		
--	--	--

Kulcsfogalmak / fogalmak	<p>Szóképzés, szótó, ige, igekötő, előjárószó, többjelentésű, azonos alakú, mondatfajta (kijelentő, felszólító, felkiáltó, óhajtó), ragozható szófaj, főnév, köznévi név, tulajdonnév, nyelvtani nem, személynév, utónév, állatnév, földrajzi név, hímnem, nőnem, semlegesnem, nyelvtani eset, rag, főnévi igenév, jelen idő, múlt idő, jövő idő, kategória, egyes szám, többes szám, személy, segédige, teljes jelentésű ige, felszólító mód, visszaható ige, melléknév, nyelvtani egyezés, melléknevek fokozása, névmás, személyes névmás, kérdő névmás, számnév, tőszámnév, sorszámnév.</p>
---------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A szlovák hangok rendszere. Az i–í, y–ý betűk írása szótagokban, szavakban. A ritmustörvény.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szlovák hangok rendszere ismeretének elmélyítése. A lágy, kemény és kettős jellegű mássalhangzók után az i–í–és az y–ý biztos írásának megszilárdítása. Tulajdonnevek helyesírásának fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Hangtan</p> <p>A szlovák hangok rendszerezése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid magánhangzók, hosszú magánhangzók, kettőshangzók és helyesírásuk; – lágy mássalhangzók és helyesírásuk; – kemény mássalhangzók és 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tudja rendszerezni a szlovák hangokat, betűket; – ismeri és jól alkalmazza a helyesírási szabályokat; – pontosan írja az y–ý betűket a kiválasztott szavakban és a tulajdonnevek kezdőbetűit; – munkáját ellenőrzi, hibáit 	<p><i>Matematika:</i> halmazok, számnevek helyesírása.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> tulajdonnevek helyesírása.</p>

helyesírásuk; – kettős jellegű mássalhangzók és helyesírásuk; – az i–í és y–ý írása a kiválasztott szavakban: b, p, m, v, r, s, z, betűk után. Tulajdonnevek helyesírása.	javítja.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> magánhangzók és mássalhangzók.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangtan, kiválasztott szavak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának, csoportos és egyéni technikáinak bemutatása, elsajátíttatása. A tanulást segítő különböző eljárások megismertetése, használatuk gyakoroltatása. A kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat elősegítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanulás szerepe és módjai. A figyelem összpontosítása. A tanulási folyamat megszervezése tanítói segítséggel. Saját tanulási folyamat elemzése: könnyebbségek, nehézségek, ezek okai. Hogyan gondolkodunk, hogyan tanulunk? Egyszerű és hatékony tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből: szlovák nyelvű folyóiratok, népmesék, nyomtatott és elektronikus anyagok szlovák nyelven. A tanulás hatékonyságát elősegítő eszközök: szótárfüzet, képes szótár és kétnyelvű szótár. Tanulástechnikák elsajátítása szókártyák, gyakorlatok, játékos módszerek, adatkeresés segítségével. Részvétel a csoportmunkában. Szépirodalmi művek	A tanuló – tanulás iránti attitűdje pozitív; – figyelme összpontosított; – képes saját tanulási folyamatát megszervezni tanítói segítséggel; – alkalmazza a hatékony tanulási módokat, stratégiákat, eszközöket és technikákat; – aktívan vesz részt a csoportmunkában; – szöveghűen felidézi a memoritereket; – szövegfeldolgozáskor alkalmazza az ismert gondolkodási műveleteket.	<i>Környezetismeret;</i> <i>szlovákul tanított tantárgyak:</i> információszerzés. <i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.

<p>értelmezése, részletek szöveghű felidézése. Memoriterek: Szólások, közmondások: <i>Človek sa učí na vlastných chybách.</i> <i>Čo na srdci, to na jazyku.</i> <i>Desať ráz rozmysli a raz rob.</i> <i>Chytrá robota dobrá nebyva.</i> <i>Jabko nepadne ďaleko od stromu.</i></p> <p>Találós kérdések: <i>Ide poštár neposlaný....</i> <i>Prišiel k nám hosť...</i> <i>Bežia, bežia kolieska...</i></p> <p>Gregor Papuček: <i>Jesenná.</i> Alexander Kormoš: <i>Jar je tu</i> Daniel Hevier: <i>Hladný hroch</i> Jozef Pavlovič: <i>Lenka</i> Anulienka –<i>részlet</i> Elena Čepčeková: <i>Meduška –</i> <i>részlet</i></p> <p>Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek: kérdések megfogalmazása, rendezés, rendszerezés és összehasonlítás.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Rendezés, rendszerezés, összehasonlítás, szókártya, adatkeresés, könnyebbség, nehézség, tanulási folyamat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése		Órakeret 2 óra
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A történet mesél és szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.</p>		
Tevékenységek/Ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Egyszerű ítéletek alkotása egyszerű mesék, versek, olvasott, halott irodalmi művek szereplőiről. A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben. Azonosulás, ítélet, szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, alapvető 	<p><i>Erkölcstan:</i> értékrend, szűkebb és tágabb környezetem, barátság. <i>Környezetismeret:</i> környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság, egészséges életmód,</p>	

<p>mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások adekvát alkalmazása szépirodalmi művekben megjelenített morális kérdésekre. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p>	<p>erkölcsi kérdésekben;</p> <ul style="list-style-type: none"> – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p>viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes portálok.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vélemény, vita, tanulság, konfliktus, érvelés.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló érje el azt a szintet, amely kiváltja benne az aktív érdeklődést a szlovák nyelvi és irodalmi kultúra és a hagyományok iránt. Gondolatait fejezze ki értelmesen és érthetően, az elsajátított szókinccset aktívan használja szóbeli és írásbeli szövegalkotás során. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat, beszédstílusát igazítsa beszélgetőpartneréhez. Kapcsolódjon be csoportos beszélgetésbe a megismert témákban: vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, szerepjátékba. Legyen képes olvasott szövegek tartalmának rövid összefoglalására, képek leírására. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Memorizáljon pontosan. Rendelkezzen folyékony, automatizált olvasástechnikával a hangos és a néma olvasás területén is. Olvasástechnikai hibáit ismerje fel és javítsa. Ismerje fel és értse meg azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult. Szintetizálja, értelmezze és értékelje az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait. Rendelkezzen megfelelő nyelvi tudatossággal. Legyen képes röviden jellemezni a művek szereplőit és értékelni azok cselekedeteit. Tudja azonosítani a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét. Ismerje fel a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellelmzőket. Néhány összefüggő mondattal mondja el az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben. Ismerje fel a tanult művészi eszközöket a lírai művekben. Néhány verset, mondókát, találós kérdést, prózarészletet, közmondást mondjon el fejből. Írjon megfelelő tempóban. Legyen képes pontos tollbamondás utáni írásra. Írásképe legyen rendezett, tiszta és olvasható. Ellenőrizze írásbeli</p>
--	--

	<p>munkáját, esetleges hibáit javítsa. Készítsen 8–10 mondat terjedelmű elbeszélő és leíró fogalmazást a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával. Használjon a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket. Ügyeljen a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára. Tudjon szavakat képezni a tanult igekötő és elöljárószó használatával. Folyamatosan bővítse szókincsét. Szóban és írásban is használja a többjelentésű és azonos alakú szavakat. Ismerje fel a ragozható szófajokat szövegben is, alkalmazza az elsajátított mondatmodelleket a tanult témákban szerzett ismereteit. Ismerje és jól alkalmazza a helyesírási szabályokat. Írja pontosan az y–ý betűket a kiválasztott szavakban.</p>
--	--

- *A továbbhaladás feltételei*

Kommunikáció

A tanulók egyszerű szóbeli és írásbeli közléssel (5 mondat) bemutatják önmagukat, családjukat, rokonaikat, elmesélik egy munkanapjuk tartalmát és elkészítik házuk és lakásuk leírását. Tudnak válaszolni a „Lakóhely” és „Iskola” témákkal kapcsolatos kérdésekre válaszolni. Ünnepek alkalmával képesek önállóan köszöntőt írni (1-2 mondat) és megfelelően alkalmazzák az udvariassági kifejezéseket.

Elsajátítják az önálló tanulás alapismereteit. Megismerik a modern információhordozókat.

Felkészülnek a mindennapi konfliktusok felismerésére, kezelésére.

- **Helyesírás és nyelvtan**

A tanulók képesek kevés hibával írni a kiválasztott szavakat és az ismert tulajdonnevek kezdő nagybetűjét (földrajzi nevek, ünnepek.) Felismerik kevés hibával a ragozható szófajokat. Önállóan ügyelnek a helyes külalakra, ellenőrzik a leírt szöveget és a minta alapján kijavítják hibáikat.

- **Olvasás és irodalmi nevelés**

A tanulók előzetes felkészülés után tudnak helyesen és lassú ütemben egyszerű szerkezetű és szókincsű szöveget olvasni és tanári segítséggel irodalmi részleteket lefordítani. Egyszerű formában válaszolnak a szöveggel kapcsolatos kérdésekre. Önállóan oldják meg a feladatokat és ki tudják keresni a szövegrészlet legfontosabb adatait. Részt vesznek mese, történet dramatizálásában és memorizálással elsajátítanak néhány verset, találós kérdést, kiszámolót és közmondást. Képesek felsorolni az illusztráció részleteit. Meg tudják különböztetni a verset a prózától.

Megjegyzés:

A tantárgy egyes elemeiben a tematikus egységek sorrendje az oktató számára nem kötelező. A tanár azt saját mérlegelése és igénye alapján megváltoztathatja.

Bevezetés

5-8. évfolyam

A szlovák nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és kialakuljon a tanulóknak a reális nemzetkép és kisebbségkép. A tantárgy fontos célja 5–8. évfolyamon a nyelvismeret olyan szintjének elérése, hogy a tanulók képesek legyenek megfelelő és helyes folyamatos szóbeli kommunikációra.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése, valamint a mindennapi élet kommunikációs témáinak minél tökéletesebb elsajátítása.

A nyelvi nevelés területén kiemelt feladat a diákok meglévő, gyakorlati nyelvi tudására építve a nyelvnek, mint működő, változó rendszernek a megtapasztalása, megfigyeltetése, e tapasztalatokra építve néhány alapvető rendszerszerűség bemutatása, összefüggésének felismerése, megnevezése. Fontos feladat, hogy a diákok megismerjék, majd tudatosítsák a szlovák és a magyar nyelv közötti különbségeket, s a gyakorlatban egyre tudatosabban alkalmazzák a nyelvnek megfelelő nyelvtani szabályokat. A nyelvtanítás jellegzetessége, hogy minden ismeret elsajátításának nemcsak készség szintjén kell megjelennie, hanem a beszédtevékenységben szokássá kell válnia.

Az 5–8. évfolyam irodalom kerettanterve elsősorban azzal a célkitűzéssel készült, hogy a ráirányítsa a figyelmet a szlovák irodalom értékeire, de az irodalmi szövegek a hagyományos műelemzés mellett a szókinccs és kommunikáció fejlesztésének a kiindulópontját is képezik. Minden tematikus egység önálló fogalomhasználati egységet is tartalmaz, amelynek fogalmait egyéni megoldásokkal, szabadon vezethetők be az évfolyampárok bármelyik szakaszán, ezáltal az itt meghatározott fogalmak tanítását nem egy-egy meghatározott irodalmi mű esetében kell feltétlenül megtanítani, hanem a két évfolyamos szakasz több tematikai egységénél is szóba kerülhetnek.

A tematikai egységeknek megvan a maguk lineáris logikája, de ennek követése egyáltalán nem kötelező, ez a linearitás nem jelent előírt sorrendet. Sorrendjük azonban mégiscsak ésszerű megfontolásokat takar. Ebben a lehetséges és átvehető, de nem előírt sorrendiségben a mesékkel indul a felső tagozatos irodalom: a mesékkel, amelyek visszautalnak az alsó tagozatra, s amelyek egyben középpontba állítják az irodalom örök kulcselemét, a fantáziát, hiszen ez nemcsak a mesékben van jelen, hanem bizonyos értelemben minden műalkotásban, sőt minden emberi alkotásban. A mesék egy része népmese, így szóba kerül a folklór is, és ennek kapcsán a népdalok és a népballadák. A népmeséket és a népdalokat a mondák követik. A tantervi folytatás azután egyre inkább közelít a reális világhoz, miközben a fantázia továbbra sem tűnik el az irodalommal való ismerkedésből. Egyre táguló körökben tekinthetnek a diákok életük mind szélesebb horizontjaira: a családra, a szülőföldre és az iskola és a gyerektársadalom örök világára.

A szlovák nyelv és irodalom tantárgy fontos célja még, hogy a tanulók olyan önálló gondolkodású fiatalokká váljanak, akik erkölcsi kérdésekben is képesek önálló ítéletalkotásra. A családi élettel kapcsolatban a harmonikus együttélést, az egymás iránt felelősséggel tartozó magatartást tekintik követendőnek. Fontos szerepet kap a szlovák nyelv és irodalom kerettantervben a környezet- és médiatudatos magatartás kialakítása, a manipuláció hatásmechanizmusainak megismerése, a manipulációval szembeni védekezés. A testi-lelki egészség, a jó önismeret az egész életre meghatározó jelentőségű, ezért ezeken a területeken is fontos szerepe van a szlovák nyelv és irodalom tantárgynak. A demokráciára nevelésben és a hazaszeretet kialakulásában, az anyanemzethez való ragaszkodásban is kitüntetett szerepet

kapnak a szlovák irodalom és a nemzetiségi irodalom jelentős alkotásai. A tantárgy segíti a diákokat abban, hogy megtalálják, megőrizték és fejlesszék identitásukat, vállalják másságukat, elfogadják és másoknak is megmutassák a nemzetiség értékeit, erősítsék a közösséghez való kötődést.

A szlovák nyelv és irodalom tantárgy az anyanyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, ezen kívül jelentősen hozzájárulhat a digitális, a szociális és állampolgári, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség elnevezésű kulcskompetenciák fejlesztéséhez. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap a szlovák nyelv és irodalom órákon.

A szlovák nyelv és irodalom 5–8. évfolyamra vonatkozó kerettantervének szerkezete a következő: először a szlovák nyelv 5–6. évfolyamra vonatkozó tematikai egységeit közöljük, ezt követik az 5–6. évfolyam irodalomra, majd kommunikációra vonatkozó tematikai egységei. A két évfolyamra vonatkozó elvárt eredmények szlovák nyelv és irodalomból egy közös táblázatban következnek. A 7–8. évfolyam hasonló szerkezetű.

5.-6. évfolyam

Az alapozó szakaszban szlovák nyelv és irodalom tantárgy legfontosabb, alapvető fejlesztési célja továbbra is a tanulók beszédértésének, kommunikációjának a fejlesztése. Folyamatosan ösztönözzük a tanulókat a szlovák nyelv használatára. Kiemelten fejlesztjük beszéd- és hallásértési készségüket életkoruknak és gondolkodási szintjüknek megfelelően a kapcsolatteremtés minden területén. Célunk, hogy tudjanak életkoruknak megfelelő témákban írásban és szóban megnyilvánulni, véleményt nyilvánítani. Legyenek képesek beszélgetést kezdeményezni, folytatni, információt kérni és a szlovák nyelvet a hétköznapi kommunikációs helyzetekben használni. Beszéd közben ügyeljenek a szlovák kiejtésre, a helyes intonációra is. A tanulók megismerkednek a szlovák nyelv eredetével. Különbséget tudnak tenni a tájnyelvi/nemzetiségi és az irodalmi nyelv között, ismerik a szavak jelentését. A szlovák nyelv és irodalom tantárgy oktatási célja az is, hogy alapvető ismereteket nyújtson a hazánkban élő szlovák nemzetiség történelméről, kultúrájáról, hagyományairól, fontos információkat adjon Szlovákiáról, földrajzi helyzetéről, kultúrájáról, mindezt szlovák nyelven, fejlesztve az anyanyelvi kommunikációt.

Az olvasás, szövegértés fejlesztése különböző- ismert és új ismereteket nyújtó - szövegtípusok által, és a tankönyvek, munkafüzetek feladatainak, utasításainak hangos és néma olvasásával is megvalósul. A tanulók a történelem, természetismeret és szlovák népismeret órákon megismerkednek különböző tartalmú szövegekkel, amelyek szókinccsét elsajátítva képesek lesznek önálló írásbeli és szóbeli szövegfeldolgozásra is. Képesek a szöveg alapján kérdésekre egyszerű mondatokkal válaszolni. Ismerik a szlovák mondatok logikai szórendjét. Képek, élmények alapján képesek mondatokat összefüggő szöveggé alkotni. Írásbeli munkájuk közben ügyelnek a szlovák helyesírás szabályaira is. Jártasságot szereznek a könyvtárhasználatban, önállóan használják a nyomtatott kétnyelvű és az elektronikus szótárakat. A magyar irodalomórákon szerzett ismereteiket felhasználva bővítik tudásukat a szlovák irodalomórákon megismert különböző irodalmi műfajok, művek megismerése által.

Az önálló hatékony tanulás érdekében alkalmazzák a már általuk jól bevált és az új tanulástechnikai stratégiákat és eszközöket. Ismereteiket bővítik a digitális technika által kínált lehetőséggel is- interaktív tábla, internetes honlapok, CD-rom, DVD- és a szlovák nyomtatott sajtó, gyermekfolyóiratok praktikus, logikai gondolkodást fejlesztő feladataival, rejtvényeivel.

5. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: **Kommunikáció:** 72 óra

Nyelvtan: 72 óra

Irodalom: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	Óra- keret 8 óra
Előzetes tudás	A hangok helyes kiejtése. Az aktív szókinccs használata szóbeli és írásbeli szövegalkotás során. Gondolatok értelmes és érthető kifejezése. A mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak ismerete, azok udvarias használata.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A hallás utáni szövegértés fejlesztése. A hallott információk, az olvasott szöveg tartalma és fő gondolatai értelmezésének elősegítése. Az érthető, jól artikulált összefüggő beszéd fejlesztése. Információszerzés, véleményalkotás elősegítése.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
A szlovák nyelvi kultúra fejlesztése különböző szövegtípusok által. Kommunikációs helyzetek szófordulatai- bemutatkozás, személyi adatok, segítségkérés, külső és belső tulajdonságok, kapcsolatteremtés, véleményformálás. A beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. Különböző dramatikus formák kipróbálása: bábjáték, árnyjáték, némajáték, helyzetgyakorlat, drámajáték, improvizáció, versmondás. Szlovák szófordulatok megértése és alkalmazása. Szakszavak elsajátítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - fejleszti nyelvi kultúráját - ismeri és alkalmazza a kommunikációs helyzetek szófordulatait - kifejezően ad elő tanult szöveget - aktívan vesz részt különböző dramatikus formákban - megérti és alkalmazza a szlovák szófordulatokat és a tanult szakszavakat 	<i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> szófordulatok, szakszavak <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kifejező előadásmód <i>Tánc és dráma:</i> drámajátékok <i>Természetismeret:</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szakszavak, helyzetgyakorlat, gesztus, kérés, kapcsolatteremtés, információszerzés, véleményformálás, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd, tömegkommunikációs eszközök, sajtó, rádió, televízió, internet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Óra- keret 7 óra
Előzetes tudás	Folyékony, automatizált olvasástechnika hangos és néma olvasás területén egyaránt. Különböző típusú és műfajú szövegek ismerete, tartalmuk megértése. Szövegek információinak, gondolatainak megfelelő értelmezése és értékelése. Olvasási stratégiák használata.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Megfelelő olvasási és szövegértési képességek folyamatos differenciálása és mélyítése. Az értő hangos és néma olvasás, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazásának fejlesztése. Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakoroltatása nyomtatott és elektronikus szövegekben. Az információszerzés elősegítése.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az értő olvasás gyakorlása az aktív és a passzív szókincs bővítése különböző szövegtípusokban.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p> <p>Információk, adatok keresése a szövegekben. A cselekmények időrendje, szereplők bemutatása, jellemzése.</p> <p>Az információszerzés megbízható forrásai- szótárak, lexikonok, kézikönyvek, online információszerzési lehetőségek.</p> <p>A szövegek műfajai.</p> <p>A szövegtartalmának elmondása, saját szavak, gondolatok rendszerezése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - szókincsét folyamatosan bővíti - olvasástechnikai hibáit önállóan javítja - képes az információk és adatok önálló kikeresésére - a cselekményeket időrendbe állítja - jellemzi a szereplőket tulajdonságaik alapján - önállóan használja az információ szerzés megbízható forrásait - megkülönbözteti a különböző műfajú szövegeket - képes tartalommondásra, önálló gondolatok megfogalmazására 	<p><i>Magyar irodalom:</i> szövegtípusok, szöveg feldolgozási stratégiák, könyvtárhasználat</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy, matematika:</i> szövegértés, logikai feladatok, rendszerezés</p> <p><i>Informatika:</i> online információszerzés</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a kép és a szöveg kapcsolata, cselekmény illusztrálása</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasástechnika, aktív, passzív szókincs, cselekmény, időrend, adatgyűjtés, , információszerzés, online szótár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Óra- keret 10 óra
--	-------------------------	----------------------------------

Előzetes tudás	Megfelelő írástempó, írástechnika alkalmazása. Mondatok összefüggő szöveggé kapcsolása. A szövegformák szövegszerkesztési, szövegalkotási jellemzőinek pontos ismerete. A szövegbe illeszkedő szavak, kifejezések tudatos alkalmazása. A szövegszerkesztési szabályok ismerete. Az esztétikus íráskép, tiszta, rendezett füzetvezetés.
Tantárgyi fejlesztési célok	A lényegkiemelő, áttekinthető jegyzetelés és vázlatkészítés gyakorlása. Szövegtípusok és műfajok körének bővítése. Saját álláspont pontos, önálló kifejtése, kiegészítés, újraírás, kreatív írás alkalmaztatása.

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az írástechnika, olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző, tagolt íráskép folyamatos fejlesztése.</p> <p>Élmények, kitalált történetek, elbeszélés, leírás, jellemzés megfogalmazása.</p> <p>Szöveg fontos információinak írott formában való elemzése, összefoglalása, értékelése.</p> <p>A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek szerkesztése: levél, meghívó, e-mail, SMS, csetelés.</p> <p>Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. mese, képregény).</p> <p>Szövegek és illusztrációk közötti kapcsolat megfogalmazása.</p> <p>A szövegbeli adatok kikeresése és rendszerezése megadott szempontok alapján.</p> <p>Kommunikációs célok megvalósítása; szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - törekszik a tagolt, olvasható íráskép kialakítására - képes összefüggő szövegek megfogalmazására, szerkesztésére írott és elektronikus formában is - elemzi és értékeli a szöveg fontos információit - kreatívan alkot szöveget - megfogalmazza az illusztráció és a szöveg kapcsolatát - képes adatok kikeresésére és rendszerezésére - megvalósítja a szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat 	<p><i>Természetismeret:</i> állatok, növények -</p> <p><i>Történelem, magyar irodalom:</i> személyek jellemzése, ismerete, elmondása</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> helyes kifejezőkészség, lényegkiemelés, helyesírás</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberi értékek, helyes emberi magatartás</p> <p><i>Informatika:</i> szövegszerkesztés</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg és az illusztráció kapcsolata, az esztétikum megjelenítése</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerezés</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyaggyűjtés, kreativitás, élmény,, szövegszerkesztés, stilisztika, betűtípus, betűnagyság, sorköz, leírás, jellemzés, elbeszélés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Óra-keret 9 óra
Előzetes tudás	Mondatok helyesírási szabályainak ismerete-nagykezdő betű, mondatvégi írásjelek pontos használata. Az i-í, y-y betűk pontos írása a kemény, lágy szótagokban és a kiválasztott betűk után. Tulajdonnevek helyesírása	

Tantárgyi fejlesztési célok	Nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek tudatos alkalmaztatása, fejlesztése. A tanulók megismertetése a helyesírási kézikönyvekkel. Az önellenőrzés, hibajavítás gyakorlatának elősegítése.
------------------------------------	---

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az i-í, y-ý magánhangzók írása lágy, kemény szótőben, ismert idegen szavakban és kiválasztott szavakban.</p> <p>Az ia, ie, iu, ô kettőshangzók és a ch, l/ĺ, r/ř mássalhangzók helyesírásának gyakorlása.</p> <p>A de, te, ne, le, di, ti, ni, li lágy szótagok helyesírása és kiejtése.</p> <p>Az ä betű írása b, m, p, v mássalhangzók után.</p> <p>A nagy kezdőbetűk és az írásjelek használatának szabályai.</p> <p>Az előjárós szavak helyesírása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és alkalmazza az i-í, y-ý betűk helyesírásának szabályait - helyesen írja a kettőshangzókat, szótagképző mássalhangzókat - ismeri és betartja az elválasztási szabályokat - képes helyesen kiejteni és írni lágyszótagú szavakat - ismeri és helyesen írja az ä betűs szavakat - alkalmazza a nagykezdő betűk, az előjárós szavak és a zöngés-zöngétlen mássalhangzók helyesírásának szabályait 	<p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> tulajdonnevek helyesírása</p> <p><i>Informatika:</i> helyesírást ellenőrző programok, interaktív feladatok a helyesírás gyakorlására</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírási szabályok, hangképzés-zöngés, zöngétlen, hasonulás, összeolvadás, előjárós szó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtan – A nyelv szerkezete	Óra-keret 43 óra
Előzetes tudás	Szlovák hangok, betűk rendszerezése. Mondatfajták ismerete. Szavak képzése igekötő és előjáró szó használatával. Az azonos alakú és többjelentésű szavak alkalmazása. Ragozható szófajok ismerete ismert szövegkörnyezetben.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák hangok, szóelemek, szavak képzésének elősegítése, fejlesztése. A szótani ismeretek elősegítése, szókincs bővítése. A ragozható és a nem ragozható szófajok megismertetése. A ragozható szófajok ragozási mintáinak megismertetése, a ragozás elsajátíttatása.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>A szlovák hangok rendszere és jellemzőik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - magánhangzók, kettőshangzók, mássalhangzók; - magánhangzók: rövid, hosszú; - kettőshangzók; - mássalhangzók: kemény, lágy, kettős jellegű; A hangok kapcsolódási szabályszerűségeinek – ritmus törvény, hasonulás, kemény szótagok, lágy szótagok- elsajátítása. <p>A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok. Szavak képzése</p> <p>Ragozható szófajok: Főnév - nyelvtani kategóriák,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyelvtani esetek és az esetek kérdései, - az előjárósók és az előjárósós szerkezetek, - a hímnemű főnevek ragozása: chlap, dub - a nőnemű főnevek ragozása: žena, ulica - semleges nemű főnevek ragozása: mesto, srdce - a főnevek és melléknevek egyeztetése, <p>Melléknév- a főnevek és melléknevek egyeztetése,</p> <ul style="list-style-type: none"> - melléknevek fokozása <p>Ige- igeidő, személy, szám,</p> <ul style="list-style-type: none"> - igeragozás jelen, múlt és jövő időben - befejezett igék képzése igekötőkkel, - a visszaható igék használata a tanult szókinccsen belül, - igevonzatok tárgyesettel és birtokos esettel - 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes helyesen írni és ejteni a kettőshangzókat és a mássalhangzókat - tud igekötők, képzők segítségével új szavakat alkotni - helyesen írja ismert szókinccsen belül a nagybetűket - tudja osztályozni az ismert főneveket nemük, számuk szerint, ragozási minták alapján - ismeri az esetek kérdőszavait és az előjárósókat - képes ragozni a főneveket, igéket, 	<p><i>Magyar nyelvtan:</i> hangrend, toldalékok, szóképzés</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> szófajok</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerzés, csoportosítás</p> <p><i>Informatika:</i> internetes honlapok, interaktív feladatok</p>
---	---	---

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szavak szerkezete, szótó, toldalék, előképző, igekötő, befejezett ige, folyamatos ige, igevonzat, alanyeset, birtokos eset, részeshatározós eset, tárgyeset, előljárós eset, eszközhatározós eset, kérdő névmás, előljárószó, személyes névmás, birtokos névmás, helyhatározó, ragozási minta.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismeretek az anyanyelvről	Óra- keret 5 óra
Előzetes tudás	Nyelvi, nyelvtani ismeretek. Nyelvjárások és az irodalmi nyelv. Az alsó tagozaton szlovák népismeret órákon az ünnepekhez kapcsolódó rigmusok, dalok szövegei, és a népköltészeti műveknél már foglalkozunk a két nyelv közötti különbséggel.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák nyelv eredetének megismertetése. Irodalmi és tájnyelvi szavak jelentésének a megértése. A népköltészeti és műköltészeti művek nyelvezete megértésének az elősegítése. A nyelvhelyességi szabályok tudatosítása, szókincsbővítés.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>A szlovák nyelv eredete. A szláv nyelvek- rokonnyelvek. A kommunikáció nyelvi formái. Nyelvváltozatok és a nemzetiségi nyelvhasználat.</p> <p>A szlovák beszédhangok rendszere. A beszéd hangzása- hangsúly, hanglejtés, dallam, szünet, tempó. A szavak hangalakjának és jelentésének kapcsolata, az állandósult szókapcsolatok. A szókincs változása, régi és új szavak, kifejezések.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a szlovák nyelv eredetét - felsorol néhány rokonnyelvet - ismeri a tájnyelvi/nemzetiségi szavak irodalmi formáját - ismeri a szlovák hangok rendszerét - alkalmazza a helyes beszédhangzás elemeit - ismer néhány állandósult szókapcsolatot - bővíti szókincsét 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> a szlávok eredete, magyarországi szlovákok nyelvjárása</p> <p><i>Ének-zene:</i> dallam, hangsúly, hanglejtés,</p> <p><i>Informatika</i> szókincsbővítés internetes honlapok által, nyelvi változások követése</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szakszavak</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Új szavak, szókapcsolatok, tájszavak, tájnyelv, archaikus szavak, képzett szavak.	

Irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra- Népköltészet, mesék	Óra- keret 15 óra
Előzetes tudás	Irodalmi művek szereplőinek jellemzése és cselekedeteinek értékelése. A történet idejének és helyszínének, a cselekmény kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének azonosítása. A mesére jellemző fordulatok, szókapcsolatok, mesejellemezők ismerete. A tanult műfajok és művészi eszközök felismerése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák mesék történetének, jellemző motívumainak, nyelvi fordulatainak, típusai azonosításának, értelmezésének fejlesztése. A népdalszövegek néhány jellegzetes, visszatérő motívuma felismerésének segítése. Szólások, közmondások értelmezésének fejlesztése. A tanulók olvasási, előadási és kifejezésbeli készségének, az irodalmi szövegben való tájékozódási képességének a fejlesztése.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>Szlovák népmesék, magyarországi szlovák népmesék, más népek meséi és mese feldolgozások nyelvezete, szereplőinek és tetteiknek értékelése, a valós és a mese elemek váltakozása</p> <p>Mesék típusai: állatmese, tréfás mese, varázsmese, tündérmese Például: <i>Popolvár, O troch grošoch, Havran a liška, O čertovi čo vodu nosil</i></p> <p>Találós kérdések, szólások és közmondások Például: <i>Lezie, lezie po železe, nájde dierku do nej vlezie. Čo je to?</i> <i>Každé ráno prvý vstáva, lenivcom sny berie, Silný zobák, krásny hrebeň, ešte krajšie perie, Čo je to?</i></p> <p><i>Nepchaj nos do každej diery. I bolesť má radosť. Človek nežije len pre seba, ale i pre druhých. Kto mnoho sľubuje, málo splní. Čo vidíš na druhom, čakaj na sebe.</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a mesék típusait - képes jellemezni a mesék szereplőit, azok cselekedeteit - felismeri a mesék valóságtartalmát - felismeri a tanult költői képeket - ismer és fejből elmond néhány szólást, találós kérdést és közmondást 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok népköltészete, <i>Magyar irodalom:</i> műelemzés, költői eszközök</p> <p><i>Történelem:</i> történelmi korok és hősök, közös haza</p> <p><i>Természetismeret:</i> földrajzi nevek-folyók, hegyek, térképhasználat, országismeret</p> <p><i>Erkölcstan:</i> helyes emberi cselekedetek, példamutatás</p> <p><i>Ének-zene:</i> magyar és szlovák népdalok</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, népdal, népmese, monda, mesefeldolgozás, állatmese, tréfás mese, varázsmese, tündérmese, mese elemek, valóságtartalom, hagyomány, hazaszeretet, megszemélyesítés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra- Műköltészet, műfaj, mű nem</p>	<p>Óra-keret 32 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Irodalmi művek szereplőinek jellemzése és cselekedeteinek értékelése. A tanult műfajok és művészi eszközök felismerése. Néhány költői eszköz, költői kép.</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	Az irodalom sajátos kifejezési formáinak, bemutatása felismertetése, megértetése és értelmeztetése különböző műfajú irodalmi művek által. A művek és a műfajok hagyományai vonatkozási pontjainak a megértetése. Az irodalmi művekben megjelenő értékek, problémák, kérdések és kétségek felfedeztetése. A lírai és epikai művekben kifejeződő élmény befogadásának előkészítése. Az irodalmi fogalmak, kifejezések elsajátításának az elősegítése. A tanuló egyéni olvasási, irodalmi, drámai és más kulturális érdeklődésének, képességeinek és tevékenységének fejlesztése.
------------------------------------	--

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Műnemek és műfajok. Epika, líra, dráma. Ballada, elbeszélés, elbeszélő költemény, mese, monda, dal. Irodalmi művek szerkezete. A művészi kifejezőmódok, stíluseszközök funkciói és hatása. Epikus és drámai művek szerkezete. Lírai alkotások elemzése, értelmezése. Különböző témájú irodalmi művek elemzése: Gyermekszereplő a szépirodalomban: - a gyermekek viszonya a felnőttekhez és a társadalomhoz, - a gyermekek kapcsolata a családban - a gyerekek viszonya az iskolához - kapcsolat a természettel, - konfliktushelyzetek - a gyerekek kalandvágya, - a főhős jellemzése tulajdonságai alapján Az ember és természet a szépirodalomban- irodalmi szemelvények környezetünkről és a természetről, útleírások Könyvtárhasználat Művek elemzése: Mária Ďuričková: <i>Pýcha triedy</i> Hana Križanová Bryndzová: <i>Ako sme objavili gaštan</i> Gregor Papuček: <i>Pavúk</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri az irodalmi műnemeket és műfajokat - felismeri az irodalmi művek szerkezetét - felismeri a művészi kifejezőmódokat - megkülönbözteti az epikus és a drámai műveket - képes különböző témájú irodalmi művek elemzésére - jártas a könyvtárhasználatban - különbséget tesz a szereplők jó és rossz cselekedetei között - ismereteit és szókincsét folyamatosan bővíti - elmondja rövid irodalmi szemelvények tartalmát - képes a művek egy-egy részletének illusztrálására - bekapcsolódik a drámajátékba 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok népköltészete</p> <p><i>Magyar irodalom:</i> műelemzés, költői eszközök</p> <p><i>Történelem:</i> történelmi korok és hősök</p> <p><i>Természetismeret:</i> földrajzi nevek-folyók, hegyek</p> <p><i>Erkölcstan:</i> helyes emberi cselekedetek, példamutatás</p> <p><i>Ének-zene:</i> magyar és szlovák népdalok</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> illusztráció</p> <p><i>Tánc és dráma:</i> drámajátékok</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műnem, műfaj, epika, líra, dráma, verselés, elbeszélő költemény, útleírás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Óra- keret 25 óra
Előzetes tudás	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban alapvető szókincs.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban megfelelő szókincs és kommunikációs képesség kialakítása.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Életmód- bemutatkozás, család, napirend, egészség, egészséges életmód, szabadidő, sport</p> <p>Közösségi élet - étkezés, ételek, egyszerű receptek, családi ünnepek, születésnap, névnap</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás - órarend, tantárgyak, osztályterem</p> <p>Kulturális élet és média -TV, számítógép, nyomtatott sajtó termékei, színház, mozi</p> <p>Környezet, gazdasági élet - otthon, települések, falvak, városok, épületek, bevásárlás, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetvédelem</p> <p>Közlekedés, utazás - közlekedési eszközök, utazás Magyarországon és Szlovákiában</p>	<p>A tanuló</p> <p>- ismeri és alkalmazza az- Életmód, Közösségi élet, Iskola, nevelés –oktatás, Kulturális élet és média, Környezet, gazdasági élet, Közlekedés, utazás- témakörök szókincsét, szófordulatait, szakkifejezéseit és mondatmodelljeit</p>	<p><i>Szlovák népismeret:</i> szlovákok által lakott települések Magyarországon, Szlovákia közigazgatási egységei, ünnepek, jeles napok, ételek</p> <p><i>Informatika:</i> számítógépezés</p> <p><i>Természetismeret:</i> időjárás, környezetvédelem, természet, évszakok jellemzői, Magyarország tájegységei</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Életmód, család, családtagok, rokoni kapcsolatok, napirend, házi munkák, munkamegosztás a családban, egészség, betegség, kórházban, orvosnál, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, szabadidő, sport (nyári sportok, téli sportok), turizmus.</p> <p>Közösségi élet, étkezés, ételek, szlovák és magyar specialitások, helyi specialitások, hagyományos ételek, ünnepi ételek, terítés, egyszerű receptek, főzés, sütés, családi ünnepek, szokások.</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás, tantárgyak, szakkörök, érdeklődési kör, tanórán kívüli tevékenységek.</p> <p>Kulturális élet, színház, mozi, könyvtár, múzeum, nyomtatott sajtó, gyermek folyóiratok, elektronikus sajtó, művészet.</p> <p>Környezet, lakás-ház, településtípusok, falvak, városok, bevásárlás, üzletek, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetszennyezés, környezetvédelem.</p> <p>Közlekedés, tömegközlekedési eszközök, utazás autóval, utazás távolsági autóbusszal, vasúti közlekedés, légi közlekedés, vízi közlekedés, közlekedési szabályok.</p>
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási képesség fejlesztése	Óra- keret 8 óra
Előzetes tudás	A tanuló tanulás iránti attitűdje pozitív, kialakult, összpontosított a figyelmére. A tanulási folyamat megszervezése tanítói segítséggel. A hatékony tanulási módok, stratégiák, eszközök és technikák alkalmazása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>Az alpműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, e technikák, a tanulást segítő különböző eljárások megismertetése, használatuk gyakoroltatása.</p> <p>Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat bemutatása.</p>	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>Tanulást támogató eljárások: Jegyzetelés, adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével; egynyelvű szótárak, kétnyelvű szótárak. Jegyzet és vázlatkészítés. Szótanulási technikák, segédeszközök. Prezentációs technikák elsajátítása. Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek</p> <p>Szépirodalmi művek, részletek szöveghű felidézése. Teljes művek: 1 népballada: <i>Kačička divoká</i> 2 népdal: <i>Trávička zelená, Už sa jeseň blíži</i> Alexander Kormoš: <i>Fialôčka, fiala.</i> <i>Részletek:</i> Mária Rázusová-Martáková: <i>Biela zima (2 versszak),</i> Milan Rúfus: <i>O troch grošoch (4 versszak),</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és alkalmazza a tanulást segítő eljárásokat - használja a nyomtatott és elektronikus szótárakat - tud jegyzetet és vázlatot készíteni - képes prezentáció készítésére, bemutatására - alkalmazza a gondolkodási műveleteket - képes szöveghűen felidézni a memoritereket 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Természetismeret:</i> jegyzetelés, adatkeresés, vázlatkészítés</p> <p>:</p> <p><i>Informatika:</i> digitális technikák, power point program, elektronikus szótárak</p> <p><i>Matematika:</i> gondolkodási műveletek</p> <p><i>Szlovák népismeret, szlovák irodalom:</i> népköltészet, műköltészet</p> <p><i>Ének-zene:</i> szlovák népdalok</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Prezentáció, hatékony tanulás, vázlat, jegyzet, lényegkiemelés, gondolkodási műveletek, egynyelvű, kétnyelvű szótár, anyaggyűjtés, tanulási technikák.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése</p>	<p>Óra-keret 3 óra</p>
---	---	--

Előzetes tudás	Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának technikái. A tanulást segítő különböző eljárások. A kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.
Tantárgyi fejlesztési célok	Erkölcsei és érzelmi tartalmak fejlesztése. Irodalmi, művészettörténeti élmények bemutatása. Önálló ítéletalkotás fejlesztése társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. A konfliktuskezeléshez és az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek fejlesztése.

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
Vélemény megfogalmazása az élmények, olvasmányok és műalkotások hatásáról. Beszélgetés, vita. Mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása. A másság tisztelete. A jó és a rossz, az igazság és az igazságosság felismerése mindennapi szövegekben és különféle műalkotásokban. Más kultúrák megtapasztalása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - képes olvasmányok és műalkotások hatásairól véleményt formálni - törekszik az esztétikus kifejezési formákra - bekapcsolódik a vitába tiszteletben tarja mások véleményét - toleráns a másság iránt - felismeri különböző művek erkölcsi és érzelmi tartalmait 	<i>Vizuális kultúra:</i> az esztétikum megjelenítési formái, műalkotások elemzése <i>Erkölcstan:</i> tolerancia, mások tisztelete, a másság elfogadása <i>Magyar irodalom, szlovák irodalom:</i> irodalmi művek elemzése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műalkotás, műélvezet, műelemzés, tolerancia.	

**A fejlesztés várt
eredményei a két
évfolyamos ciklus
végén**

Ismerje és alkalmazza a kommunikációs helyzetek szófordulatait. Kifejezően tudjon előadni tanult szöveget.

Aktívan vegyen részt különböző dramatikus formákban. Értse meg és alkalmazza a szlovák szófordulatokat és a tanult szakszavakat.

Folyamatosan bővítse szókincsét, fejlessze nyelvi kultúráját.

Olvasástechnikai hibáit önállóan javítsa. Legyen képes az információk és adatok önálló kikeresésére a szövegből. Tudja időrendbe állítani a cselekményeket, jellemezze a szereplőket tulajdonságaik alapján. Használja önállóan az információ szerzés megbízható forrásait, különböztesse meg a különböző műfajú szövegeket. Legyen képes tartalommondásra, önálló gondolatok megfogalmazására. Ismerje a mesék típusait, legyen képes jellemezni és értékelni a mesék szereplőit, azok cselekedeteit. Ismerje fel a mesék valóságtartalmát.

Ismerjen és fejből mondjon el néhány szólást, találós kérdést és közmondást.

Ismerje fel az irodalmi mű nemeket és műfajokat, az irodalmi művek szerkezetét.

Ismerje fel a művészi kifejezőmódokat és költői képeket.

Tudja megkülönböztetni az epikus és a drámai műveket. Legyen képes különböző témájú irodalmi művek elemzésére. Legyen jártas a könyvtárhasználatban.

Tudjon elmondani rövid irodalmi szemelvények tartalmát. Legyen képes a művek egy-egy részletének illusztrálására, kapcsolódjon be a drámajátékba.

Törekedjen a tagolt, olvasható íráskép kialakítására. Legyen képes összefüggő szövegek megfogalmazására, szerkesztésére írott és elektronikus formában is.

Elemezze és értékelje a szöveg fontos információit. Alkosson kreatívan szöveget. Fogalmazza meg az illusztráció és a szöveg kapcsolatát.

Legyen képes adatok kikeresésére és rendszerezésére.

Alkalmazza a szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat.

Ismerje és alkalmazza az i-í, y-ý betűk helyesírásának szabályait, írja helyesen a kettőshangzókat, szótagképző mássalhangzókat. Ismerje és tartsa be az elválasztási szabályokat. Legyen képes helyesen kiejteni és írni lágyszótagú szavakat. Ismerje és írja helyesen az ä betűs szavakat. Alkalmazza pontosan a nagykezdő betűk, az előljárós szavak helyesírásának szabályait Tudjon igekötők, képzők segítségével új szavakat alkotni.

Tudja osztályozni az ismert főneveket nemük, számuk szerint, ragozási minták alapján.

Legyen képes ragozni a főneveket, igéket.

Ismerje a szlovák nyelv eredetét, tudjon felsorolni néhány rokonnyelvet.

Ismerje a tájnyelvi/nemzetiségi szavak irodalmi formáját és a szlovák hangok rendszerét. Alkalmazza a helyes beszédhangzás elemeit. Ismerjen néhány állandósult szókapcsolatot.

Ismerje és alkalmazza a tanulást elősegítő eljárásokat.

Használja nyomtatott és elektronikus szótárakat, tudjon jegyzetet és vázlatot készíteni. Legyen képes szöveghűen felidézni a memoritereket.

Alkalmazza az ismert gondolkodási műveleteket.

Legyen képes olvasmányok és műalkotások hatásairól véleményt formálni.

Törekedjen az esztétikus kifejezési formákra. Kapcsolódjon be a vitába, tartsa tiszteletben mások véleményét. Legyen toleráns a másság iránt.

Ismerje fel különböző művek erkölcsi és érzelmi tartalmait.

	Rendelkezzen életkorának megfelelő szókinccsel és kommunikációs képességgel az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet, média, környezet, közlekedés, utazás témakörökben
--	---

A továbbhaladás feltételei

A tanulók értsék meg a tanár alapvető utasításait. Tudjanak bemutatkozni, családjukról alapvető információkat adni. A tananyaggal kapcsolatban tudják egyszerű kérdésre adott válaszukban egyetértésüket és egyet nem értésüket kifejezni. Tudják kifejezni kívánságukat és kérésüket és ismerjék az alapvető udvariassági kifejezéseket. Globálisan értsék meg rövidebb szöveg tartalmát. Memorizáljanak négy rövidebb párbeszédet.

A tanulók ismerjék a szlovák és magyar hangtan közötti alapvető különbségeket. Ejtsék helyesen a „ch, ä” hangokat és a szótagképző „r, l” mássalhangzókat. Ismerjék a legalapvetőbb kiválasztott szavakat és az i/y írását szótőben. Tudják osztályozni az ismert főneveket nemük, számuk, ragozási minták kategóriái alapján. Ismerjék az esetek kérdőszavait és a legfontosabb elöljárószókat. Tudniuk kell alkalmazni a byť = lenni segédigét.

Tudjanak ismert szöveget folyékonyan olvasni. Ismerjék fel a szót a szövegben ragozott alakjában. Ismert szöveget helyes intonációval olvassák. Ismerjék a vers és próza, főszereplő irodalmi fogalmakat. Memorizáljanak egy rövidebb verset és ismerjenek két népmeseját.

Tudjanak kép vagy illusztrációs tevékenységet 8-10 egyszerű mondatban önállóan leírni.

Fokozatosan alakuljon ki a tanulók sajátos tanulási stratégiái. Ismerjék a tudásszerzés és feldolgozás technikáit.

Váljanak befogadóvá a különböző művészeti alkotások iránt (irodalmi, képzőművészeti művek.).

Legyen a tanulók füzetvezetése olvasható, írásképük rendezett. Tudjanak történetet folytatni, befejezni – 5 mondat.

Ismerjék a versformát, tudjanak rímelő szavakat kreatívan keresni.

6. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: **Kommunikáció:** 72 óra

Nyelvtan: 72 óra

Irodalom: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	Óra- keret 8 óra
Előzetes tudás	A hangok helyes kiejtése. Az aktív szókinccs használata szóbeli és írásbeli szövegalkotás során. Gondolatok értelmes és érthető kifejezése. A mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak ismerete, azok udvarias használata.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A hallás utáni szövegértés fejlesztése. A hallott információk, az olvasott szöveg tartalma és fő gondolatai értelmezésének elősegítése. Az érthető, jól artikulált összefüggő beszéd fejlesztése. Információszerzés, véleményalkotás elősegítése.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
A szlovák nyelvi kultúra fejlesztése különböző szövegtípusok által. Kommunikációs helyzetek szófordulatai- bemutatkozás, személyi adatok, segítségkérés, külső és belső tulajdonságok, kapcsolatteremtés, véleményformálás. A beszédpartner közlésének, viselkedésnek megfigyelése, értelmezése. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása. Különböző dramatikus formák kipróbálása: bábjáték, árnyjáték, némajáték, helyzetgyakorlat, drámajáték, improvizáció, versmondás. Szlovák szófordulatok megértése és alkalmazása. Szakszavak elsajátítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> - fejleszti nyelvi kultúráját - ismeri és alkalmazza a kommunikációs helyzetek szófordulatait - kifejezően ad elő tanult szöveget - aktívan vesz részt különböző dramatikus formákban - megérti és alkalmazza a szlovák szófordulatokat és a tanult szakszavakat 	<i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> szófordulatok, szakszavak <i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kifejező előadásmód <i>Tánc és dráma:</i> drámajátékok <i>Természetismeret:</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szakszavak, helyzetgyakorlat, gesztus, kérés, kapcsolatteremtés, információszerzés, véleményformálás, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd, tömegkommunikációs eszközök, sajtó, rádió, televízió, internet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Óra-keret 7 óra
Előzetes tudás	Folyékony, automatizált olvasástechnika hangos és néma olvasás területén egyaránt. Különböző típusú és műfajú szövegek ismerete, tartalmuk megértése. Szövegek információinak, gondolatainak megfelelő értelmezése és értékelése. Olvasási stratégiák használata.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Megfelelő olvasási és szövegértési képességek folyamatos differenciálása és mélyítése. Az értő hangos és néma olvasás, a megértés szóbeli és írásbeli alkalmazásának fejlesztése. Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakoroltatása nyomtatott és elektronikus szövegekben. Az információszerzés elősegítése.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az értő olvasás gyakorlása az aktív és a passzív szókincs bővítése különböző szövegtípusokban.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p> <p>Információk, adatok keresése a szövegekben. A cselekmények időrendje, szereplők bemutatása, jellemzése.</p> <p>Az információszerzés megbízható forrásai- szótárak, lexikonok, kézikönyvek, online információszerzési lehetőségek.</p> <p>A szövegek műfajai.</p> <p>A szövegtartalmának elmondása, saját szavak, gondolatok rendszerezése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - szókincsét folyamatosan bővíti - olvasástechnikai hibáit önállóan javítja - képes az információk és adatok önálló kikeresésére - a cselekményeket időrendbe állítja - jellemzi a szereplőket tulajdonságaik alapján - önállóan használja az információ szerzés megbízható forrásait - megkülönbözteti a különböző műfajú szövegeket - képes tartalommondásra, önálló gondolatok megfogalmazására 	<p><i>Magyar irodalom:</i> szövegtípusok, szöveg feldolgozási stratégiák, könyvtárhasználat</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy, matematika:</i> szövegértés, logikai feladatok, rendszerezés</p> <p><i>Informatika:</i> online információszerzés</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a kép és a szöveg kapcsolata, cselekmény illusztrálása</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Olvasástechnika, aktív, passzív szókincs, cselekmény, időrend, adatgyűjtés, , információszerzés, online szótár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Óra- keret 9 óra
Előzetes tudás	Megfelelő írástempó, írástechnika alkalmazása. Mondatok összefüggő szöveggé kapcsolása. A szövegformák szövegszerkesztési, szövegalkotási jellemzőinek pontos ismerete. A szövegbe illeszkedő szavak, kifejezések tudatos alkalmazása. A szövegszerkesztési szabályok ismerete. Az esztétikus íráskép, tiszta, rendezett füzetvezetés.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A lényegkiemelő, áttekinthető jegyzetelés és vázlatkészítés gyakorlása. Szövegtípusok és műfajok körének bővítése. Saját álláspont pontos, önálló kifejtése, kiegészítés, újraírás, kreatív írás alkalmaztatása.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az írástechnika, olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző, tagolt íráskép folyamatos fejlesztése.</p> <p>Élmények, kitalált történetek, elbeszélés, leírás, jellemzés megfogalmazása.</p> <p>Szöveg fontos információinak írott formában való elemzése, összefoglalása, értékelése.</p> <p>A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek szerkesztése: levél, meghívó, e-mail, SMS, csetelés.</p> <p>Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. mese, képregény).</p> <p>Szövegek és illusztrációk közötti kapcsolat megfogalmazása.</p> <p>A szövegbeli adatok kikeresése és rendszerezése megadott szempontok alapján.</p> <p>Kommunikációs célok megvalósítása; szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - törekszik a tagolt, olvasható íráskép kialakítására - képes összefüggő szövegek megfogalmazására, szerkesztésére írott és elektronikus formában is - elemzi és értékeli a szöveg fontos információit - kreatívan alkot szöveget - megfogalmazza az illusztráció és a szöveg kapcsolatát - képes adatok kikeresésére és rendszerezésére - megvalósítja a szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat 	<p><i>Természetismeret:</i> állatok, növények -</p> <p><i>Történelem, magyar irodalom:</i> személyek jellemzése, ismerete, elmondása</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> helyes kifejezőkészség, lényegkiemelés, helyesírás</p> <p><i>Erkölcstan:</i> emberi értékek, helyes emberi magatartás</p> <p><i>Informatika:</i> szövegszerkesztés</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg és az illusztráció kapcsolata, az esztétikum megjelenítése</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerezés</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyaggyűjtés, kreativitás, élmény, szövegszerkesztés, stilisztika, betűtípus, betűnagyság, sorköz, leírás, jellemzés, elbeszélés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Óra-keret 10 óra
Előzetes tudás	Mondatok helyesírási szabályainak ismerete-nagykezdő betű, mondatvégi írásjelek pontos használata. Az i-í, y-ý betűk pontos írása a kemény, lágy szótagokban és a kiválasztott betűk után. Tulajdonnevek helyesírása	
Tantárgyi fejlesztési célok	Nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismeretek tudatos alkalmaztatása, fejlesztése. A tanulók megismertetése a helyesírási kézikönyvekkel. Az önellenőrzés, hibajavítás gyakorlatának elősegítése.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Az i-í, y-ý magánhangzók írása lágy, kemény szótóban, ismert idegen szavakban és kiválasztott szavakban.</p> <p>Az ia, ie, iu, ô kettőshangzók és a ch, l/ĺ, r/ř mássalhangzók helyesírásának gyakorlása.</p> <p>A de, te, ne, le, di, ti, ni, li lágy szótagok helyesírása és kiejtése.</p> <p>Az ä betű írása b, m, p, v mássalhangzók után.</p> <p>A nagy kezdőbetűk és az írásjelek használatának szabályai.</p> <p>Az előjárós szavak helyesírása.</p> <p>Zöngés és zöngétlen mássalhangzók helyesírása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és alkalmazza az i-í, y-ý betűk helyesírásának szabályait - helyesen írja a kettőshangzókat, szótagképző mássalhangzókat - ismeri és betartja az elválasztási szabályokat - képes helyesen kiejteni és írni lágyszótagú szavakat - ismeri és helyesen írja az ä betűs szavakat - alkalmazza a nagykezdő betűk, az előjárós szavak és a zöngés-zöngétlen mássalhangzók helyesírásának szabályait 	<p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> tulajdonnevek helyesírása</p> <p><i>Informatika:</i> helyesírást ellenőrző programok, interaktív feladatok a helyesírás gyakorlására</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Helyesírási szabályok, hangképzés-zöngés, zöngétlen, hasonulás, összeolvadás, előjárós szó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtan – A nyelv szerkezete	Óra-keret 43 óra
Előzetes tudás	Szlovák hangok, betűk rendszerezése. Mondatfajták ismerete. Szavak képzése igekötő és előjáró szó használatával. Az azonos alakú és többjelentésű szavak alkalmazása. Ragozható szófajok ismerete ismert szövegkörnyezetben.	

Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák hangok, szóelemek, szavak képzésének elősegítése, fejlesztése. A szótani ismeretek elősegítése, szókincs bővítése. A ragozható és a nem ragozható szófajok megismertetése. A ragozható szófajok ragozási mintáinak megismertetése, a ragozás elsajátítása.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>A szlovák hangok rendszere és jellemzőik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - magánhangzók, kettőshangzók, mássalhangzók; - magánhangzók: rövid, hosszú; - kettőshangzók; - mássalhangzók: kemény, lágy, kettős jellegű; zöngés, zöngétlen. <p>A hangok kapcsolódási szabályszerűségeinek – ritmus törvény, hasonulás, kemény szótagok, lágy szótagok-elsajátítása.</p> <p>A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok.</p> <p>Szavak képzése</p> <p>Egyjelentésű, többjelentésű szavak, rokon értelmű szavak, azonos jelentésű és ellentétes jelentésű szavak</p> <p>Ragozható szófajok:</p> <p>Főnév - nyelvtani kategóriák,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyelvtani esetek és az esetek kérdései, - az előjárósók és az előjárósós szerkezetek, - a hímnemű főnevek ragozása - a nőnemű főnevek ragozása - semleges nemű főnevek ragozása - a főnevek és melléknevek egyeztetése, <p>Melléknév- a főnevek és melléknevek egyeztetése,</p> <ul style="list-style-type: none"> - melléknevek fokozása - melléknevek ragozása <p>Ige- igeidő, személy, szám,</p> <ul style="list-style-type: none"> - igeragozás jelen, múlt és jövő időben - befejezett igék képzése igekötőkkel, - a visszaható igék használata a tanult szókincsen belül, - igevonzatok tárgyesettel és birtokos esettel <p>Névmás</p> <ul style="list-style-type: none"> - személyes névmások ragozása - birtokos névmások ragozása <p>Számnév</p> <ul style="list-style-type: none"> - tőszámnevek - számnevek ragozása 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes helyesen írni és ejteni a kettőshangzókat és a zöngés/zöngétlen mássalhangzókat - tud igekötők, képzők segítségével új szavakat alkotni - ismeri és alkalmazza az egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, azonos - és ellentétes jelentésű szavakat - helyesen írja ismert szókincsen belül a nagybetűket - tudja osztályozni az ismert főneveket nemük, számuk szerint, ragozási minták alapján - ismeri az esetek kérdőszavait és az előjárósókat - képes ragozni a főneveket, mellékneveket, igéket, névmásokat és számneveket - ismeri az igék nyelvtani kategóriáit. 	<p><i>Magyar nyelvtan:</i> hangrend, toldalékok, szóképzés</p> <p><i>Minden szlovákul tanított tantárgy:</i> szófajok</p> <p><i>Matematika:</i> rendszerezés, csoportosítás</p> <p><i>Informatika:</i> internetes honlapok, interaktív feladatok</p>
---	--	--

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szavak szerkezete, szótó, toldalék, előképző, igekötő, befejezett ige, folyamatos ige, igevonzat, alanyeset, birtokos eset, részeshatározós eset, tárgyeset, előljárós eset, eszközhatározós eset, kérdő névmás, előljárószó, személyes névmás, birtokos névmás, helyhatározó, ragozási minta.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ismeretek az anyanyelvről	Óra- keret 5 óra
Előzetes tudás	Nyelvi, nyelvtani ismeretek. Nyelvjárások és az irodalmi nyelv. Az alsó tagozaton szlovák népismeret órákon az ünnepekhez kapcsolódó rigmusok, dalok szövegei, és a népköltészeti műveknél már foglalkozunk a két nyelv közötti különbséggel.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák nyelv eredetének megismertetése. Irodalmi és tájnyelvi szavak jelentésének a megértése. A népköltészeti és műköltészeti művek nyelvezete megértésének az elősegítése. A nyelvhelyességi szabályok tudatosítása, szókincsbővítés.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>A szlovák nyelv eredete. A szláv nyelvek- rokonnyelvek. A kommunikáció nyelvi formái. Nyelvváltozatok és a nemzetiségi nyelvhasználat.</p> <p>A szlovák beszédhangok rendszere. A beszéd hangzása- hangsúly, hanglejtés, dallam, szünet, tempó. A szavak hangalakjának és jelentésének kapcsolata, az állandósult szókapcsolatok. A szókincs változása, régi és új szavak, kifejezések.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a szlovák nyelv eredetét - felsorol néhány rokonnyelvet - ismeri a tájnyelvi/nemzetiségi szavak irodalmi formáját - ismeri a szlovák hangok rendszerét - alkalmazza a helyes beszédhangzás elemeit - ismer néhány állandósult szókapcsolatot - bővíti szókincsét 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> a szlávok eredete, magyarországi szlovákok nyelvjárása</p> <p><i>Ének-zene:</i> dallam, hangsúly, hanglejtés,</p> <p><i>Informatika</i> szókincsbővítés internetes honlapok által, nyelvi változások követése</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> szakszavak</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Új szavak, szókapcsolatok, tájszavak, tájnyelv, archaikus szavak, képzett szavak.	

Irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra- Népköltészet, mesék	Óra- keret 10 óra
Előzetes tudás	Irodalmi művek szereplőinek jellemzése és cselekedeteinek értékelése. A történet idejének és helyszínének, a cselekmény kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének azonosítása. A mesére jellemző fordulatok, szókapcsolatok, mesejellemtzők ismerete. A tanult műfajok és művészi eszközök felismerése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A szlovák mesék, mondák, balladák történetének, jellemző motívumainak, nyelvi fordulatainak, típusai azonosításának, értelmezésének fejlesztése. A népdalszövegek néhány jellegzetes, visszatérő motívuma felismerésének segítése. Szólások, közmondások értelmezésének fejlesztése. A tanulók olvasási, előadási és kifejezésbeli készségének, az irodalmi szövegben való tájékozódási képességének a fejlesztése.	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>Szlovák népdalok, szlovák népballadák nyelvezete, szerkezete, dallama, szereplőinek, történeteinek azonosítása, költői képek és eszközök felismerése Például: <i>Dvanásti pajtáši, Tri dni ma naháňali, Vydala mamka, vydala dcéru...</i></p> <p>Szlovák mondák – a cselekmény helyszíne, valóságtartalma, szereplők jellemzése Mesék és mondák összehasonlítása. Például: <i>Studňa lásky, Jánošíkov poklad v Bielej skale, Riečni bratia</i></p> <p>Találós kérdések, szólások és közmondások Például: <i>Lezie, lezie po železe, nájde dierku do nej vlezie. Čo je to?</i> <i>Každé ráno prvý vstáva, lenivcom sny berie, Silný zobák, krásny hrebeň, ešte krajšie perie, Čo je to?</i></p> <p><i>Nepchaj nos do každej diery. I bolesť má radosť. Človek nežije len pre seba, ale i pre druhých. Kto mnoho sľubuje, málo splní. Čo vidíš na druhom, čakaj na sebe.</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes jellemezni a mondák és balladák szereplőit, azok cselekedeteit - felismeri a mondák, balladák valóságtartalmát - felismeri a tanult költői képeket - ismer és fejből elmond néhány szólást, találós kérdést és közmondást 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok népköltészete, Szlovákia közigazgatási egységei, <i>Magyar irodalom:</i> műelemzés, költői eszközök</p> <p><i>Történelem:</i> történelmi korok és hősök, közös haza</p> <p><i>Természetismeret:</i> földrajzi nevek-folyók, hegyek, térképhasználat, országismeret</p> <p><i>Erkölcstan:</i> helyes emberi cselekedetek, példamutatás</p> <p><i>Ének-zene:</i> magyar és szlovák népdalok</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, népdal, népmese, monda, mesefeldolgozás, állatmese, tréfás-mese, varázsmese, tündérmese, mese elemek, valóságtartalom, hagyomány, hazaszeretet, megszemélyesítés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra- Műköltészet, műfaj, mű nem</p>	<p>Óra-keret 32 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Irodalmi művek szereplőinek jellemzése és cselekedeteinek értékelése. A tanult műfajok és művészi eszközök felismerése. Néhány költői eszköz, költői kép.</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	Az irodalom sajátos kifejezési formáinak, bemutatása felismertetése, megértetése és értelmeztetése különböző műfajú irodalmi művek által. A művek és a műfajok hagyományai vonatkozási pontjainak a megértetése. Az irodalmi művekben megjelenő értékek, problémák, kérdések és kétségek felfedeztetése. A lírai és epikai művekben kifejeződő élmény befogadásának előkészítése. Az irodalmi fogalmak, kifejezések elsajátításának az elősegítése. A tanuló egyéni olvasási, irodalmi, színházi és más kulturális érdeklődésének, képességeinek és tevékenységének fejlesztése.
------------------------------------	--

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Műnemek és műfajok. Epika, líra, dráma. Ballada, elbeszélés, elbeszélő költemény, mese, monda, dal. Irodalmi művek szerkezete. A művészi kifejezésmódok, stíluseszközök funkciói és hatása. Epikus és drámai művek szerkezete. Lírai alkotások elemzése, értelmezése. Különböző témájú irodalmi művek elemzése: Gyermekszereplő a szépirodalomban: - a gyermekek viszonya a felnőttekhez és a társadalomhoz, - a gyermekek kapcsolata a családban - a gyerekek viszonya az iskolához - kapcsolat a természettel, - konfliktushelyzetek - a gyerekek kalandvágya, - a főhős jellemzése tulajdonságai alapján Az ember és természet a szépirodalomban- irodalmi szemelvények környezetünkről és a természetről, útleírások Könyvtárhasználat Művek elemzése: Krista Bendová: <i>O krajine, v ktorej sa všetko muselo rýmovat'</i> Ján Botto: <i>Smrť Jánošíkova</i> (részletek) Samo Chalupka: <i>Branko</i> Alexander Kormoš: <i>Blízki ste mi</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri az irodalmi műnemeket és műfajokat - felismeri az irodalmi művek szerkezetét - felismeri a művészi kifejezésmódokat - megkülönbözteti az epikus és a drámai műveket - képes különböző témájú irodalmi művek elemzésére - jártas a könyvtárhasználatban - különbséget tesz a szereplők jó és rossz cselekedetei között - ismereteit és szókincsét folyamatosan bővíti - elmondja rövid irodalmi szemelvények tartalmát - képes a művek egy-egy részletének illusztrálására - bekapcsolódik a drámajátékba 	<p><i>Szlovák népismeret:</i> magyarországi szlovákok népköltészete</p> <p><i>Magyar irodalom:</i> műelemzés, költői eszközök</p> <p><i>Történelem:</i> történelmi korok és hősök</p> <p><i>Természetismeret:</i> földrajzi nevek-folyók, hegyek</p> <p><i>Erkölcstan:</i> helyes emberi cselekedetek, példamutatás</p> <p><i>Ének-zene:</i> magyar és szlovák népdalok</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> illusztráció</p> <p><i>Tánc és dráma:</i> drámajátékok</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műnem, műfaj, epika, líra, dráma, verselés, elbeszélő költemény, útleírás.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Óra- keret 32 óra
Előzetes tudás	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban alapvető szókincs.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban megfelelő szókincs és kommunikációs képesség kialakítása.	

Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok
<p>Életmód- bemutatkozás, család, napirend, egészség, egészséges életmód, szabadidő, sport</p> <p>Közösségi élet - étkezés, ételek, egyszerű receptek, családi ünnepek, születésnap, névnap</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás - órarend, tantárgyak, osztályterem</p> <p>Kulturális élet és média -TV, számítógép, nyomtatott sajtó termékei, színház, mozi</p> <p>Környezet, gazdasági élet - otthon, települések, falvak, városok, épületek, bevásárlás, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetvédelem</p> <p>Közlekedés, utazás - közlekedési eszközök, utazás Magyarországon és Szlovákiába</p>	<p>A tanuló</p> <p>- ismeri és alkalmazza az- Életmód, Közösségi élet, Iskola, nevelés –oktatás, Kulturális élet és média, Környezet, gazdasági élet, Közlekedés, utazás- témakörök szókincsét, szófordulatait, szakkifejezéseit és mondatmodelljeit</p>	<p><i>Szlovák népismeret:</i> szlovákok által lakott települések Magyarországon, Szlovákia közigazgatási egységei, ünnepek, jeles napok, ételek</p> <p><i>Informatika:</i> számítógép kezelés</p> <p><i>Természetismeret:</i> időjárás, környezetvédelem, természet, évszakok jellemzői, Magyarország tájegységei</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Életmód, család, családtagok, rokon kapcsolatok, napirend, házi munkák, munkamegosztás a családban, egészség, betegség, kórházban, orvosnál, egészséges életmód, egészséges táplálkozás, szabadidő, sport (nyári sportok, téli sportok), turizmus.</p> <p>Közösségi élet, étkezés, ételek, szlovák és magyar specialitások, helyi specialitások, hagyományos ételek, ünnepi ételek, terítés, egyszerű receptek, főzés, sütés, családi ünnepek, szokások.</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás, tantárgyak, szakkörök, érdeklődési kör, tanórán kívüli tevékenységek.</p> <p>Kulturális élet, színház, mozi, könyvtár, múzeum, nyomtatott sajtó, gyermek folyóiratok, elektronikus sajtó, művészet.</p> <p>Környezet, lakás-ház, településtípusok, falvak, városok, bevásárlás, üzletek, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetszennyezés, környezetvédelem.</p> <p>Közlekedés, tömegközlekedési eszközök, utazás autóval, utazás távolsági autóbusszal, vasúti közlekedés, légi közlekedés, vízi közlekedés, közlekedési szabályok.</p>
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanulási képesség fejlesztése	Óra- keret 7 óra
Előzetes tudás	A tanuló tanulás iránti attitűdje pozitív, kialakult, összpontosított a figyelmére. A tanulási folyamat megszervezése tanítói segítséggel. A hatékony tanulási módok, stratégiák, eszközök és technikák alkalmazása.	
Tantárgyi fejlesztési célok	<p>Az alapképesség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, e technikák, a tanulást segítő különböző eljárások megismertetése, használatuk gyakoroltatása.</p> <p>Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat bemutatása.</p>	
Tevékenységek/ Ismeretek	Követelmények	Kapcs. pontok

<p>Tanulást támogató eljárások: Jegyzetelés, adatkeresés, anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével; egynyelvű szótárak, kétnyelvű szótárak. Jegyzet és vázlatkészítés. Szótanulási technikák, segédeszközök. Prezentációs technikák elsajátítása. Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek Teljes művek: Milan Rúfus: <i>Zvieratníček</i> Ludmila Podjavorinská: <i>Žabiatko</i> Szépirodalmi művek, részletek szöveghű felidézése. <i>Részletek:</i> Ján Botto: <i>Smrt' Jánošíkova (4 versszak)</i>, Samo Chalupka: <i>Turčín Poničan (4 versszak)</i> Mária Rázusová-Martáková: <i>Biela zima (2 versszak)</i>,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri és alkalmazza a tanulást segítő eljárásokat - használja a nyomtatott és elektronikus szótárakat - tud jegyzetet és vázlatot készíteni - képes prezentáció készítésére, bemutatására - alkalmazza a gondolkodási műveleteket - képes szöveghűen felidézni a memoriterek 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, Történelem, Természetismeret:</i> jegyzetelés, adatkeresés, vázlatkészítés : <i>Informatika:</i> digitális technikák, power point program, elektronikus szótárak <i>Matematika:</i> gondolkodási műveletek <i>Szlovák népismeret, szlovák irodalom:</i> népköltészet, műköltészet <i>Ének-zene:</i> szlovák népdalok</p>
---	--	--

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Prezentáció, hatékony tanulás, vázlat, jegyzet, lényegkiemelés, gondolkodási műveletek, egynyelvű, kétnyelvű szótár, anyaggyűjtés, tanulási technikák.</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése</p>	<p>Órakeret 2 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának technikái. A tanulást segítő különböző eljárások. A kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.</p>	

Tantárgyi fejlesztési célok	Erkölcsi és érzelmi tartalmak fejlesztése. Irodalmi, művészettörténeti élmények bemutatása. Önálló ítéletalkotás fejlesztése társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. A konfliktuskezeléshez és az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek fejlesztése.	
Tevékenységek/ Ismeretek Vélemény megfogalmazása az élmények, olvasmányok és műalkotások hatásáról. Beszélgetés, vita. Mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása. A másság tisztelete. A jó és a rossz, az igazság és az igazságosság felismerése mindennapi szövegekben és különféle műalkotásokban. Más kultúrák megtapasztalása.	Követelmények A tanuló - képes olvasmányok és műalkotások hatásairól véleményt formálni - törekszik az esztétikus kifejezési formákra - bekapcsolódik a vitába tiszteletben tarja mások véleményét - toleráns a másság iránt - felismeri különböző művek erkölcsi és érzelmi tartalmait	Kapcs. pontok <i>Vizuális kultúra:</i> az esztétikum megjelenítési formái, műalkotások elemzése <i>Erkölcstan:</i> tolerancia, mások tisztelete, a másság elfogadása <i>Magyar irodalom, szlovák irodalom:</i> irodalmi művek elemzése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Műalkotás, műélvezet, műelemzés, tolerancia.	

**A fejlesztés várt
eredményei a két
évfolyamos ciklus
végén**

Ismerje és alkalmazza a kommunikációs helyzetek szófordulatait. Kifejezően tudjon előadni tanult szöveget.

Aktívan vegyen részt különböző dramatikus formákban. Értse meg és alkalmazza a szlovák szófordulatokat és a tanult szakszavakat.

Folyamatosan bővítse szókincsét, fejlessze nyelvi kultúráját.

Olvasástechnikai hibáit önállóan javítsa. Legyen képes az információk és adatok önálló kikeresésére a szövegből. Tudja időrendbe állítani a cselekményeket, jellemezze a szereplőket tulajdonságaik alapján. Használja önállóan az információ szerzés megbízható forrásait, különböztesse meg a különböző műfajú szövegeket. Legyen képes tartalommondásra, önálló gondolatok megfogalmazására. Ismerje, legyen képes jellemezni és értékelni a mondák és balladák szereplőit, azok cselekedeteit. Ismerje fel a mondák, balladák valóság tartalmát.

Ismerjen és fejből mondjon el néhány szólást, találós kérdést és közmondást.

Ismerje fel az irodalmi mű nemeket és műfajokat, az irodalmi művek szerkezetét.

Ismerje fel a művészi kifejezőmódokat és költői képeket.

Tudja megkülönböztetni az epikus és a drámai műveket. Legyen képes különböző témájú irodalmi művek elemzésére. Legyen jártas a könyvtárhasználatban.

Tudjon elmondani rövid irodalmi szemelvények tartalmát. Legyen képes a művek egy-egy részletének illusztrálására, kapcsolódjon be a drámajátékba.

Törekedjen a tagolt, olvasható íráskép kialakítására. Legyen képes összefüggő szövegek megfogalmazására, szerkesztésére írott és elektronikus formában is.

Elemezze és értékelje a szöveg fontos információit. Alkosson kreatívan szöveget. Fogalmazza meg az illusztráció és a szöveg kapcsolatát.

Legyen képes adatok kikeresésére és rendszerezésére.

Alkalmazza a szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat.

Ismerje és alkalmazza az i-í, y-ý betűk helyesírásának szabályait, írja helyesen a kettőshangzókat, szótagképző mássalhangzókat. Ismerje és tartsa be az elválasztási szabályokat. Legyen képes helyesen kiejteni és írni lágyszótagú szavakat. Ismerje és írja helyesen az ä betűs szavakat. Alkalmazza pontosan a nagykezdő betűk, az előjárós szavak és a zöngés-zöngétlen mássalhangzók helyesírásának szabályait Tudjon igekezők, képzők segítségével új szavakat alkotni. Ismerje és alkalmazza az egyjelentésű, többjelentésű, rokon értelmű, azonos - és ellentétes jelentésű szavakat.

Tudja osztályozni az ismert főneveket nemük, számuk szerint, ragozási minták alapján. Legyen képes ragozni a főneveket, mellékneveket, igéket, névmásokat és számneveket.

Ismerje a szlovák nyelv eredetét, tudjon felsorolni néhány rokonnyelvet.

Ismerje a tájnyelvi/nemzetiségi szavak irodalmi formáját és a szlovák hangok rendszerét. Alkalmazza a helyes beszédhangzás elemeit. Ismerjen néhány állandósult szókapcsolatot.

Ismerje és alkalmazza a tanulást elősegítő eljárásokat.

Használja nyomtatott és elektronikus szótárakat, tudjon jegyzetet és vázlatot készíteni. Legyen képes szöveghűen felidézni a memoritereket.

Legyen képes prezentáció készítésére, bemutatására.

Alkalmazza az ismert gondolkodási műveleteket.

Legyen képes olvasmányok és műalkotások hatásairól véleményt formálni.

Törekedjen az esztétikus kifejezési formákra. Kapcsolódjon be a vitába, tartsa tiszteletben mások véleményét. Legyen toleráns a másság iránt.

Ismerje fel különböző művek erkölcsi és érzelmi tartalmait.

	Rendelkezzen életkorának megfelelő szókinccsel és kommunikációs képességgel az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet, média, környezet, közlekedés, utazás témakörökben
--	---

A továbbhaladás feltételei

A tanulók tudjanak 3-5 mondattal tájékoztatást adni lakóhelyükről. Tudják felsorolni a közlekedési eszközöket, tudjanak rákérdezni az irányra, alapvető információt adni egészségi állapotukról és kedvteléseikről. Memorizálják az adott régió két népszokását, mely a szlovák nemzetiség életéhez kapcsolódik.

A tanult szókinccsen belül tudják helyesen írni és ejteni a kettőshangzókat és a zöngés/zöngétlen mássalhangzókat, tudjanak igekötők segítségével új szavakat alkotni, tudják helyesen írni ismert szókinccsen belül a nagybetűket, az ismert főneveket és mellékneveket helyesen ragozni, ismerjék az igék nyelvtani kategóriáit.

Folyékonyan kell olvasniuk prózát és verset, ismerniük kell a monda, állatmese, történelmi személy, történelmi esemény fogalmakat. Ismerniük kell a mese és monda közötti különbségeket, tudniuk kell az olvasott részletből vázlatot írni, pontosan memorizálni egy rövid állatmesét és három rövidebb verset.

Legyenek képesek a tanulók valós nyelvi szituációk imitálására, csoportban való beszélgetésekre. Beszédük legyen összhangban a gesztikulációjukkal és mimikájukkal.

Legyen a tanulók füzetvezetése olvasható, írásképük rendezett. Tudjanak történetet folytatni, befejezni – 8 mondat.

Ismerjék a versformát, tudjanak rímelő szavakat kreatívan keresni.

A fogalmazásaikban használják a mondatképzés szabályait és a helyes szlovák nyelvi szórendet. A szófajok helyes ismeretével a főmondatrészek felismerése legyen megalapozott.

Legyen kialakult sajátos tanulási stratégiájuk. Ismerjék a tudásszerzés és feldolgozás technikáit.

Olvassanak önállóan. Olvasási élményeikről tudjanak beszámolni az osztály előtt. A művészetek világában szerzett élményeikről tudjanak önálló elemző véleményt alkotni és ezt osszák meg társaikkal is.

7–8. évfolyam

E szakaszban fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk növelése.

Mire a tanulók eljutnak a 7–8. évfolyamig, addigra már megismerkedtek a mesékkel és a mondákkal, a Smrt' Jánošíkova részleteivel, ill. ifjúsági regényekkel, elbeszélésekkel. Az olvasásnak és írásnak, a szövegértésnek és szövegalkotásnak ekkorra már többnek kell lennie számukra merő technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló-dekódoló eljárásnál. Érteniük kell, hogy az irodalom olyan üzenet, amelyet elődeink és a rendkívüli képességekkel megáldott művészek örökítettek ránk, s amely üzenetnek a megfejtése és életünkbe építése a mi dolgunk.

Ennek érdekében a 7–8. évfolyamon számos képesség területén kell elérni megfelelő szintet. A tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, megfelelő szókinccs birtokában érvelni is képes, és a beszéd társsal empatikusan együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyezethez

alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni. Az olvasás, írott szöveg megértése szintjén képes az aktív és a passzív szókinccs gazdagítására önálló munkával is. Képes az irodalmi szövegekben megjelenő egyszerűbb képek, alakzatok felismerésére és értelmezésére, szöveg és kép összjátékának, viszonyának megfigyelésére, különféle ábrák, illusztrációk értelmezésére. Képes szöveg feldolgozására megadott szempontok szerint, valamint a szlovák és magyar nyelvű tartalmak lényegét összefoglalni a másik nyelven. Képes szövegek alkotására, személyes és olvasmányélmények megfogalmazására különböző szövegtípusokban és műfajokban.

Tanulási képessége fejlett, már nemcsak használni tudja a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítés különféle eljárásaira. A szövegértelmezésen túl formai–stilisztikai elemzésre is képes, továbbá azonosítani tudja a zenei és ritmikai eszközök típusait. Az anyanyelvi kultúra területén képes a nyelvi egységek szerkezeti, jelentéstani összefüggéseinek megfigyelésére.

Már nemcsak a lírai és az elbeszélő szerkezetek kulcsfogalmait ismeri, hanem érti a formai jegyek jelentésteremtő szerepét, továbbá megismerkedik a drámával, a jellemzés módjaival és a tantervben számára előírt további fogalmakkal. Az erkölcsi ítéloképesség birtokában már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát is. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit, a történetalkítás és -elbeszélés mozgóképi eszközeit.

7. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: **Kommunikáció:** 72 óra

Nyelvtan: 72 óra

Irodalom: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása. A helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókinccs használata. A tömegkommunikáció formáinak, valamint néhány gyakoribb műfajának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A szöveg tartalmát és a beszélő szándékát tükröző helyes kiejtés alkalmazása. Mások véleményének meghallgatása, megértése és tömör összefoglalása. Saját vélemény, állásfoglalás megfogalmazása. Különféle dramatikus formák kipróbálása (pl. némajáték,		<i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata. <i>Ének-zene:</i>

<p>helyzetgyakorlat, improvizáció, vers–és szövegmondás, diákszínpad előadás).</p> <p>A közéleti kommunikáció iskolai műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, szófordulatok, mondatok alkalmazása.</p> <p>A tömegkommunikáció formáinak (sajtó, rádió, televízió, internet), valamint néhány gyakoribb műfajának (hír, tudósítás, interjú) megismerése.</p>	<p>beszédhang, énekhang, beszédtempó, ritmus.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> felszólalás, kiselőadás, hozzászólás, részvétel beszélgetésben, vitában.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a személyiség tisztelete.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd. tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet, sajtóműfaj (hír, tudósítás, interjú).</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, szövegértés</p>	<p>Órakeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult szövegértési, szöveg feldolgozási stratégiák alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Az értő olvasás fejlesztése. Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakoroltatása nyomtatott és elektronikus szövegekben. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése. Különböző szövegtípusok felismerésének gyakoroltatása. A kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából.</p>	
<p>Ismeretek/Fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az értő olvasás és az olvasás stratégiáinak (adatok visszakeresése, a szöveg átfutása, részletes olvasás) gyakorlása a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p> <p>Különböző szövegtípusok (szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek) felismerése. Autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése.</p> <p>Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>Ábrák, képek, illusztrációk szöveggel való kapcsolatának felismerése. A képleírás gyakorlása.</p> <p>Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési eljárások.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai, szótárhasználat.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Adatkeresés, szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, tankönyvi szöveg, médiaszöveg, szövegfeldolgozás, elektronikus szótár, nyomtatott</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek). A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A jegyzetelés gyakoroltatása. Különböző műfajú szövegek alkotása. A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek írása tanári segítséggel. A kreatív szövegalkotás gyakoroltatása. Szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák alkalmazásának vagy követésének segítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Folyékony írástechnika, olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző, tagolt, íráskép gyakorlása.</p> <p>A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása.</p> <p>Különböző műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, leírás, jellemzés, vélemény.</p> <p>A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek írása (önéletrajz, meghívó, értesítés, e-mail, SMS, csetelés).</p> <p>Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. képregény, párbeszéd írás, dramatizálás, párbeszédes forma átírása epikus formába, érvelés).</p> <p>Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása.</p> <p>Szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák betartása.</p>		<p><i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek, a képregény rajzolás lehetőségei.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jegyzet, elektronikus szöveg, önéletrajz, képregény, elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, illusztráció, nyelvhelyesség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A hangtani, alaktani, jelentéstani, szófajtani, szóalkotástani, mondattani ismeretekhez kapcsolódó helyesírási szabályok megismertetése, gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az i-í, y-ý, ä magánhangzók, az ia, ie, iu, ô kettőshangzók és a ch, l-í, r-í mássalhangzók helyesírásának gyakorlása.</p> <p>Az egyes szófajokhoz kötődő helyesírási szabályok.</p> <p>Az állandósult kifejezések helyesírása.</p>		<p><i>Informatika:</i> helyesírási ellenőrző programok.</p>

<p>Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai. Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek (egyenes, függő) írásmódja.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek felhasználása az esztétikus és célszerű írásképek kialakításához.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Írásjel, vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel, egyenes idézet, függő idézet.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A nyelv szerkezete</p>	<p>Órakeret 53 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Többjelentésű szavak, azonos alakú szavak, állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások, hang, betű, szótag, szó, szóelem, szófaj, ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, kijelentő mondat, felszólító mondat, kérdő mondat, óhajtó mondat, felkiáltó mondat, pont, vessző, felkiáltójel, kérdőjel, zárójel ismerete és alkalmazása.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>A szlovák nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek, a szavak és a mondatok szintjének részletesebb vizsgálata. A kiejtés és az írás összefüggésének megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése, főbb jellemzőinek megnevezése. A szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése: a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal; a mondatfajták közlési szándékának felismeretése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban.</p>	
<p>Ismeretek/Fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A szlovák hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik:</p> <ul style="list-style-type: none"> – magánhangzók, kettőshangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: rövid, hosszú; – kettőshangzók; – mássalhangzók: kemény, lágy, kettős jellegű; zöngés, zöngétlen. <p>A hangok kapcsolódási szabályszerűségeinek (ritmustörvény, hasonulás, kemény szótagok, lágy szótagok) elsajátítása. A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok. A szóalkotás módjainak megismerése. A prefixummal és szuffixummal történő szóképzés elsajátítása. Szóösszetételek felismerése, alkotása. A ragozható szófajok fajtái. A főnév, a melléknév, a számnév, a névmás, az ige fajtái, nyelvtani kategóriái, ragozásuk. A nem ragozható szófajok fajtái. A határozószók fajtái, képzése, fokozása. Az előljárószók rendszere. A kötőszók fajtái. A módosítószók stilisztikai felhasználása. Az indulatszók fajtái. A fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. A bővítmények szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. Mondat átalakítási gyakorlatok a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar nyelv hangrendszere, a szóalkotás, a szófajok rendszere, a mondatok rendszere.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ritmustörvény, hasonulás, kemény szótag, lágy szótag, kivételes szó, szótó, toldalék (prefixum, szuffixum), összetett szó, névmás, igeragozás, határozószó, helyhatározószó, időhatározószó, okhatározószó, módhatározószó, előjárószó, vokalizált előjárószó, egyszótagú előjárószó, elsődleges előjárószó, másodlagos előjárószó, kötőszó, alárendelő kötőszó, mellérendelő kötőszó, módosítószó, indulatszó, hangutánzó szó, hangulatfestő szó, fő mondatrész, alany, rejtett alany, általános alany, állítmány, igei állítmány, névszói állítmány, bővítmény, tárgy, közvetlen tárgy, közvetetlen tárgy, jelző, megegyező jelző, nem megegyező jelző, határozó, helyhatározó, időhatározó, okhatározó, módhatározó, szószerkezet, alárendelő szószerkezet, mellérendelő szószerkezet, bővítmény nélküli mondatrész, bővített mondatrész, többtagú mondatrész, egytagú mondat, kéttagú mondat, alárendelő mondat, mellérendelő mondat, főmondat, mellékmondat, összetett mondat.
------------------------------------	---

Szlovák irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szlovák irodalom lírai alkotásai	Órakeret 19 óra
Előzetes tudás	Szlovák szerzők gyermekversei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szlovák lírai alkotások motívumainak megismertetése, megfigyeltetése. A lírai formanyelv (szerkezeti változatok, szókincs, a képiség eszközei) elemeinek megismertetése, a művek elemzése során a fogalmak használata.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Különbféle témájú irodalmi alkotások feldolgozása a szlovák lírából, ezen belül konkrétan: Ludovít Štúr: <i>Na matkinej mohile</i> , Janko Kráľ: <i>Krajinská pieseň</i> , <i>Orol vták</i> , <i>Slovo</i> , <i>Šahy</i> , Andrej Sládkovič: <i>Detvan</i> (<i>részletek</i>), Samo Chalupka: <i>Mor ho!</i> (<i>részlet</i>), <i>Turčín Poničan</i> , Pavol Országh Hviezdoslav: <i>Či som, ja? K ľudu, k ľudu</i> , <i>Žatva</i> ,	Annak megismerése, hogy a lírai műben az alkotó szóval meg közvetlen formában, általában egyes szám első személyben. Tárgya a költő saját belső világa, azaz érzelmeit, hangulatait, élményeit, gondolatait, tapasztalatait tárja fel. A szlovák irodalom jellemző motívumainak megismerése: a szabadságért, az emberi jogokért folytatott harc, a jogtalanság, a háború elutasítása, a hazaszeretet, a becsületes emberi helytállás, a szülők iránt érzett fiúi szeretet, a	<i>Informatika:</i> adatkeresés.

	<p>szülőföld iránti szeretet, szerelem, fájdalom.</p> <p>Annak felismerése, hogy a tartalmi elemek mellett a lírai művekben különösen fontosak a szerkezeti megoldások, a kifejezőeszközök, a stíluselemek, a költői képek, alakzatok, a zeneiség eszközei.</p> <p>Annak felismerése, hogy a lírai művekbe is vegyülhet időnként epikus jelleg.</p> <p>Szókincs bővítés a művek tematikájának megfelelően.</p> <p>Művek szöveghű felidézése: Janko Král': <i>Krajinská pieseň (teljes mű)</i>, Samo Chalupka: <i>Turčín Poničan (4 versszak)</i>, Janko Král': <i>Orol vták (2 versszak)</i>, Andrej Sládkovič: <i>Detvan (3 versszak)</i>, Pavol Országh Hviezdoslav: <i>Čí som ja? (2 versszak)</i>,</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Lírai én, motívum, költői kép, alakzat, ismétlés, fokozás, párhuzam, ellentét, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória, szimbólum, ritmus, ütemhangsúlyos verselés, időmértékes verselés, hangsúlyváltó verselés, rím, keretes szerkezet, refrén, motívum, téma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Epika	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Szlovák szerzők meséi, elbeszélései; egyszerű szerkezetű meseregények, gyermekregények ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok, gyermekorsók, történelmi témák ábrázolásának megismertetése, megfigyeltetése. A ballada, a novella, az elbeszélés, a regény műfaji sajátosságainak megismertetése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző korok epikai alkotásainak feldolgozása: Janko Král': <i>Kvet</i> , Ján Botto: <i>Žltá lalia (részletek)</i> , <i>Margita a Besná</i> ,	A ballada, a novella, az elbeszélés, a regény műfaji sajátosságainak megfigyelése, megnevezése. A szerkezet, a cselekményt	

<p>Ján Kalinčiak: <i>Reštavrácia</i> (részlet), Mária Ďuričková: <i>Potrestané košele</i>,</p>	<p>alkotó elemek, fordulatok, a szereplők, a főhős(ök), a mellékszereplő(k), a mű kezdetének és befejezésének megállapítása.</p> <p>A jellemzés főbb eszközeinek azonosítása. Az osztállyal kooperálva a jellemelemzés.</p> <p>Törekvés az idő- és térmegjelölések értelmezésére.</p> <p>Az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérés érzékelése.</p> <p>Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok, gyermeksorsok, történelmi témák ábrázolásának megfigyelése.</p> <p>Szókincsbővítés a művek tematikájának megfelelően.</p> <p>Művek szöveghű felidézése: <i>Žltá ľalia</i> (4 versszak), Janko Král': <i>Kvet</i> (2 versszak),</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Ballada, sűrített cselekmény, balladai homály, párbeszéd, monológ, novella, főcselekmény, mellékcselekmény, elbeszélés, regény, bonyodalom, regényhős, főhős, jellem, szerkezet, epizód.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Gyermeksorsok a világirodalomban</p>		<p>Órakeret 3 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű szerkezetű meseregények, gyermekregények ismerete.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>A jellemzés és a környezetábrázolás főbb eszközeinek megismertetése. A cseh hiedelemvilág néhány elemének értelmezése tanári segítséggel.</p>		
<p>Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Gyermeksorsok ábrázolása a cseh irodalomban: Božena Němcová: <i>Divá Bára</i>.</p>	<p>Ember és természet szoros kapcsolatának felismerése. A jellemzés főbb eszközeinek azonosítása.</p>	<p><i>Szlovák népismeret:</i> a magyarországi szlovákok hiedelemvilága.</p>	

	A környezetábrázolás eszközeinek azonosítása. A cseh hiedelemvilág néhány elemének megismerése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hiedelem, természetfeletti lény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Műnemek és műfajok		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Korábban tanult műfajok: dal, ballada, mese, gyermekregény, cselekmény, szereplő, főszereplő, mellékszereplő, főhős, konfliktus.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Lírai, epikai, drámai műfajok egyszerű meghatározása, a meghatározás elemeinek szövegpéldákkal történő illusztrálása, a könnyebben besorolható olvasott művek műfaji azonosítása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Líra Dal, epigramma jellemzői. Epika Ballada, elbeszélő költemény, novella, elbeszélés, regény jellemzői. Dráma Tragédia, komédia, vígjáték jellemzői.	Rendszerszemlélet alkalmazása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> műnemek, műfajok.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Líra, dal, epigramma, epika, ballada, elbeszélő költemény, novella, elbeszélés, regény, dráma, tragédia, komédia, tragikum, komikum, vígjáték, humor.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A média és mozgókép kifejezőeszközei		Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A tanuló megfigyeli és azonosítja a különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és idő-, illetve konfliktusviszonylatokat. Képsorozattal meg tud jeleníteni valamely egyszerű cselekményt. Érti a rövid, egy szálon futó, történetet bemutató művekben az ok-okozati viszonyokat, azonosítja a történet idejét és helyszínét a cselekmény kezdő-és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét. Dramatikus szövegek és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.		

	A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzésének segítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Helyszín- és időviszonylatok, illetve karakter- és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban). A fordulat és epizód fogalmának magyarázata. A korosztálynak megfelelő mozgóképi szövegeken a cselekmény- és történet szervezés, valamint az elbeszélés (narráció) megfigyelése és tudatosulása és mindezzel összefüggésben konkrét szövegek elemzése során az expozíció, bonyodalom, lezárás már ismert fogalmainak alkalmazása. Egyszerűbb médiaszövegek létrehozása (pl. interjú, újságcikk, önportré).</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> idő- és térbeli változások megjelenítése képsorozatokkal.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> történet, cselekmény, feszültség, konfliktus, fordulópont stb.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hős, konfliktus, cselekmény, történet, elbeszélés, expozíció, bonyodalom, lezárás, jelenet, epizód, fordulat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban alapvető szókincs megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban megfelelő szókincs és kommunikációs képesség kialakítása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Életmód (bemutakozás, család, napirend, egészség, egészséges életmód, szabadidő, sport). Közösségi élet (étkezés, ételek, egyszerű receptek, családi ünnepek, születésnap, névnap). Iskola, nevelés-oktatás (órarend, tantárgyak, osztályterem). Kulturális élet és média (tv, számítógép, nyomtatott sajtó termékei, színház, mozi). Környezet, gazdasági élet (otthon, települések, falvak, városok, épületek, bevásárlás, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetvédelem). Közlekedés, utazás (közlekedési eszközök, utazás szervezése Magyarországon és Szlovákiában).</p>		<p><i>Szlovák népismeret:</i> a magyarországi szlovákság jelentős képviselőihez kötődő emlékhelyek.</p> <p><i>Földrajz:</i> Magyarország, Szlovákia, környezetvédelem.</p> <p><i>Informatika:</i> a számítógép részei.</p>

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életmód, család, rokoni kapcsolat, napirend, egészség, betegség, kórház, orvos, egészséges életmód, szabadidő, sport (vízi sport, labdajáték, nyári sport, téli sport), bajnokság, turizmus.</p> <p>Közösségi élet, étkezés, ételspecialitás, recept, főzési, sütési technológia, terítés, családi ünnep, szokás.</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás, verseny (sportverseny, tanulmányi verseny), érettségi vizsga, egyetemre jelentkezés, pályaválasztás, nyelvvizsga.</p> <p>Kulturális élet, színház, mozi, könyvtár, múzeum, nyomtatott sajtó, elektronikus sajtó, művészet, képzőművészet.</p> <p>Környezet, lakás – ház, településtípus, falu, város, gazdasági élet, vásárlás, üzlet, szolgáltatás, természet, évszak, időjárás, környezetszennyezés, környezetvédelem.</p> <p>Közlekedés, tömegközlekedési eszköz, távolsági autóbusz, vasúti közlekedés, légi közlekedés, vízi közlekedés, közlekedési szabály, iskolai kirándulás, szabadság, szlovákok lakta település, erdei iskola, sítábor, nyári egyetem, úti okmány, természeti szépség, műemlék, világörökség.</p>
---	--

<p>A fejlesztés várt eredményei a hetedik évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló tudatosítja a kulturált véleménynyilvánítás alapelveit. Képes a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókinccs használatára.</p> <p>Képes az értő olvasásra. Alkalmazza a szöveg feldolgozási és az információkezelési módokat, az adatkeresési technikákat. Szöveget kifejezően tolmácsol. Felismer különböző szövegtípusokat.</p> <p>Képes helyesen kezelni az elektronikus, internetes információforrásokat. Jegyzetelési technikája fejlődött. Betartja a szerkesztési, a stilisztikai, a nyelvhelyességi és helyesírási normákat különböző műfajú szövegek alkotása során. Képes a kreatív szövegalkotásra.</p> <p>Képes alkalmazni a hangtani, alaktani, jelentéstani, szófajtani, szóalkotástani, mondattani ismeretekhez kapcsolódó helyesírási szabályokat.</p> <p>Képes a hangok, a szóelemek, a szavak és a mondatok szintjének részletesebb vizsgálatára, a kiejtés és az írás szabályszerűségeinek felismerésére. A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedését megérti, főbb jellemzőit megnevezi. A szóbeli és írásbeli kommunikációja fejlődött: a nyelv szerkezetét, változó egységeit mondat- és szövegépítő eljárásokkal képes megfigyelni; a mondatfajtákat a beszélt és írott nyelvben a közlési szándéknak megfelelően felismeri és alkalmazza a mindennapi kommunikációban.</p> <p>Ismeri az irodalmi nyelvet és a magyarországi szlovák nyelvjárásokat. Képes összehasonlítani az irodalmi nyelvet a nyelvjárásokkal.</p> <p>. Világos számára, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p> <p>Képes értelmezni a lírai, epikai, drámai műfajok műfaji sajátosságait. Meg tudja nevezni a szlovák lírai alkotások motívumait. Ismeri a lírai formanyelv elemeit, a művek elemzése során képes a tanult fogalmakat használni.</p> <p>Ismeri az emberi kapcsolatokat, társadalmi viszonyokat, gyermekorsók, történelmi témák ábrázolását az epikai művekben. Képes értelmezni a</p>
--	---

	<p>drámában megjelenő emberi kapcsolatokat, cselekedeteket, érzelmi viszonyulásokat, konfliktusokat.</p> <p>Mozgóképi szövegértés-képessége az életkornak megfelelő, a mediális írást értelmezni tudja.</p> <p>Szókincse az irodalmi művek tematikájának megfelelően bővül.</p> <p>Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet, média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban életkornak megfelelő szókincessel és kommunikációs képességgel rendelkezik.</p>
--	--

A továbbhaladás feltételei

A tanulók tudjanak helyesen és folyékonyan megfelelő tempóban és irodalmi kiejtéssel olvasni. Tanári kérdések segítségével tudják elmondani egy irodalmi szemelvény rövid tartalmát, egyszerű mondatokkal röviden jellemezni a főhőst. Memorizáljanak 2 verset és 6 sor prózát

Tudjanak adott témáról az időrend betartásával egyszerű mondatokkal beszélni, helyesen alkalmazzák a tegezést és magázást, helyesen reagáljanak és válaszoljanak egyszerű mondatokkal a kérdésre. Tanuljanak meg két egyszerű párbeszédet.

Ismerjék az i/y helyesírását a gyakran használt szlovák és idegen szavakban, a tananyagban többször ismétlődő tulajdonnevek helyesírását, tudják helyesen használni a legfontosabb igei és előjárós vonzatokat, begyakorolt tollbamondást kevés hibával írni.

Ismerjék a magyar és a szlovák nyelv szerkezetének hasonló és eltérő vonásait példákon keresztül.

A művészet iránti lelki, szellemi affinitás elmélyítése, különböző alkotások értelmezése.

Értsék meg a hanganyagot, videofilmet. Hallott szöveget tudjanak reprodukálni. Előkészítést követően átélt eseményekről tudjanak beszámolót készíteni.

Írott szöveg felhasználásával az önálló gondolatok, álláspont kifejtésére való törekvés. Tudjanak minta alapján leírást készíteni, beszámolót, jelentést önállóan megírni.

8. évfolyam

Évi óraszám: 180

Kerettantervi óraszám: 165

+10% terhére : 15 óra

A tantárgy részterületei: **Kommunikáció:** 72 óra

Nyelvtan: 72 óra

Irodalom: 36 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A beszéd zenei eszközei: dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet; beszédhelyzet; nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testtartás, távolság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A kulturált véleménynyilvánítás, vitázás alapelveinek tudatosítása. A helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használata. A tömegkommunikáció formáinak, valamint néhány gyakoribb műfajának megismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szöveg tartalmát és a beszélő szándékát tükröző helyes kiejtés alkalmazása.</p> <p>Mások véleményének meghallgatása, megértése és tömör összefoglalása. Saját vélemény, állásfoglalás megfogalmazása.</p> <p>Különböző dramatikus formák kipróbálása (pl. némajáték, helyzetgyakorlat, improvizáció, vers-és szövegmondás, diákszínpadi előadás).</p> <p>A közéleti kommunikáció iskolai műfajai: megbeszélés, vita, felszólalás, hozzászólás, rövid alkalmi beszéd, köszöntés, kiselőadás, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, szófordulatok, mondatok alkalmazása.</p> <p>A tömegkommunikáció formáinak (sajtó, rádió, televízió, internet), valamint néhány gyakoribb műfajának (hír, tudósítás, interjú) megismerése.</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép kapcsolata.</p> <p><i>Ének-zene:</i> beszédhang, énekhang, beszédtempó, ritmus.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> felszólalás, kiselőadás, hozzászólás, részvétel beszélgetésben, vitában.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> a személyiség tisztelete.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vélemény, vita, érv; megbeszélés, hozzászólás, felszólalás, kiselőadás, köszöntő, ünnepi beszéd. tömegkommunikáció, sajtó, rádió, televízió, internet, sajtóműfaj (hír, tudósítás, interjú).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, szövegértés	Órakeret 6 óra
--------------------------------------	----------------------	-------------------

Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szövegfeldolgozási stratégiák alkalmazása különféle megjelenésű és típusú szövegeken. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az értő olvasás fejlesztése. Szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakoroltatása nyomtatott és elektronikus szövegeken. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése. Különböző szövegtípusok felismerésének gyakoroltatása. A kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából.
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	
<p>Az értő olvasás és az olvasás stratégiáinak (adatok visszakeresése, a szöveg átfutása, részletes olvasás) gyakorlása a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor.</p> <p>A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás.</p> <p>Különböző szövegtípusok (szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek) felismerése. Autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése.</p> <p>Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p> <p>Ábrák, képek, illusztrációk szöveggel való kapcsolatának felismerése. A képleírás gyakorlása.</p> <p>Elektronikus és nyomtatott szótárhasználat.</p>	
Kapcsolódási pontok	
<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> keresési eljárások.</p> <p><i>Szlovákul tanított tantárgyak:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai, szótárhasználat.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatkeresés, szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, tankönyvi szöveg, médiaszöveg, szövegfeldolgozás, elektronikus szótár, nyomtatott szótár.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Írás, fogalmazás	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Adatgyűjtés, jegyzet- és vázlatkészítés különböző technikákkal. Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák, érvek). A tanult műfajokban történő önálló szövegalkotás. A fogalmazás folyamatközpontúságának alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A jegyzetelés gyakoroltatása. Különböző műfajú szövegek alkotása. A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek írása tanári segítséggel. A kreatív szövegalkotás gyakoroltatása. Szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák alkalmazásának vagy követésének segítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Folyékony írástechnika, olvasható, áttekinthető, a mondanivalót		<i>Informatika:</i> a

<p>tükröző, tagolt, íráskép gyakorlása. A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása. Különböző műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, leírás, jellemzés, vélemény. A mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegek írása (önéletrajz, meghívó, értesítés, e-mail, SMS, csetelés). Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. képregény, párbeszéd írás, dramatizálás, párbeszédes forma átírása epikus formába, érvelés). Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. Szerkesztési, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normák betartása.</p>	<p>szövegszerkesztő programok lehetőségei. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek, a képregény rajzolás lehetőségei. <i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Jegyzet, elektronikus szöveg, önéletrajz, képregény, elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, illusztráció, nyelvhelyesség.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírás	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető helyesírási szabályok ismerete, alkalmazásuk a szövegalkotás folyamatában; önkontroll és szövegjavítás fokozatos önállósággal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A hangtani, alaktani, jelentéstani, szófajtani, szóalkotástani, mondattani ismeretekhez kapcsolódó helyesírási szabályok megismertetése, gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Az i-í, y-ý, á magánhangzók, az ia, ie, iu, ô kettőshangzók és a ch, l-ĺ, r-r̃ mássalhangzók helyesírásának gyakorlása. Az egyes szófajokhoz kötődő helyesírási szabályok. Az állandósult kifejezések helyesírása. Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai. Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályai. A párbeszéd és az idézetek (egyenes, függő) írásmódja.</p>		<p><i>Informatika:</i> helyesírási ellenőrző programok. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfiai ismeretek felhasználása az esztétikus és célszerű íráskép kialakításához.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Írásjel, vessző, pont, kérdőjel, felkiáltójel, kettőspont, gondolatjel, egyenes idézet, függő idézet.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A nyelv szerkezete	Órakeret 32 óra
Előzetes tudás	Többjelentésű szavak, azonos alakú szavak, állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások, hang, betű, szótag, szó, szóelem, szófaj, ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, kijelentő mondat, felszólító mondat, kérdő mondat, óhajtó mondat, felkiáltó mondat, pont, vessző, felkiáltójel, kérdőjel, zárójel ismerete és alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A szlovák nyelv szerkezetének megfigyeltetése; a hangok, a szóelemek,	

célja	a szavak és a mondatok szintjének részletesebb vizsgálata. A kiejtés és az írás összefüggésének megismertetése. Elemző képesség fejlesztése: a szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedésének megfigyeltetése, főbb jellemzőinek megnevezése. A szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése: a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal; a mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban.
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	
<p>A szlovák hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik:</p> <ul style="list-style-type: none"> – magánhangzók, kettőshangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: rövid, hosszú; – kettőshangzók; – mássalhangzók: kemény, lágy, kettős jellegű; zöngés, zöngétlen. <p>A hangok kapcsolódási szabályszerűségeinek (ritmustörvény, hasonulás, kemény szótagok, lágy szótagok) elsajátítása.</p> <p>A szavak szerkezete: szó, szótó, toldalékok.</p> <p>A szóalkotás módjainak megismerése. A prefixummal és szuffixummal történő szóképzés elsajátítása. Szóösszetételek felismerése, alkotása.</p> <p>A ragozható szófajok fajtái. A főnév, a melléknév, a számnév, a névmás, az ige fajtái, nyelvtani kategóriái, ragozásuk.</p> <p>A nem ragozható szófajok fajtái. A határozószók fajtái, képzése, fokozása. Az előjárószók rendszere. A kötőszók fajtái.</p> <p>A módosítószók stilisztikai felhasználása. Az indulatszók fajtái.</p> <p>A fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok. A bővítmények szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.</p> <p>A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták.</p> <p>A szószerkezetek típusai, fajtái: mellérendelés, alárendelés. A szószerkezet típusok felépítésének megfigyelése, felismerésük és alkotásuk.</p> <p>Mondatátalakítási gyakorlatok a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a magyar nyelv hangrendszere, a szóalkotás, a szófajok rendszere, a mondatok rendszere.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Ritmustörvény, hasonulás, kemény szótag, lágy szótag, kivételes szó, szótó, toldalék (prefixum, szuffixum), összetett szó, névmás, igeragozás, határozószó, helyhatározószó, időhatározószó, okhatározószó, módhatározószó, előjárószó, vokalizált előjárószó, egyszótagú előjárószó, elsődleges előjárószó, másodlagos előjárószó, kötőszó, alárendelő kötőszó, mellérendelő kötőszó, módosítószó, indulatszó, hangutánzó szó, hangulatfestő szó, fő mondatrész, alany, rejtett alany, általános alany, állítmány, igei állítmány, névszói állítmány, bővítmény, tárgy, közvetlen tárgy, közvetlen tárgy, jelző, megegyező jelző, nem megegyező jelző, határozó, helyhatározó, időhatározó, okhatározó, módhatározó, szószerkezet, alárendelő szószerkezet, mellérendelő szószerkezet, bővítmény nélküli mondatrész, bővített mondatrész, többtagú mondatrész, egytagú mondat, kéttagú mondat, alárendelő mondat, mellérendelő mondat, főmondat, mellékmondat, összetett mondat.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelv és társadalom	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Néhány helyi nyelvjárási szó, archaizmus, frazeologizmus ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	<p>A szlovák nyelv eredetének megismertetése. A szlovák nyelv változatainak, az irodalmi nyelvnek, a köznyelvnek, a nyelvjárásoknak, a magyarországi szlovák nyelvjárásoknak a megismertetése. Az irodalmi nyelv összevetése a nyelvjárásokkal.</p> <p>A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyeltetése, értelmezésének segítése különböző régi és mai szövegekben. Szókincsbővítés, annak felismertetése, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p>	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A szlovák nyelv eredete (indoeurópai nyelvcsalád, szláv nyelvcsalád), helye a nyelvek között. A szláv nyelvek csoportjai. Az ószláv nyelv.</p> <p>A szlovák és a cseh nyelvrokonság bizonyítása hangtani, szókészleti hasonlóságok alapján.</p> <p>A szlovák nyelv változatainak, az irodalmi nyelvnek, a köznyelvnek, a nyelvjárásoknak, a magyarországi szlovák nyelvjárásoknak a megismerése.</p> <p>A szókészlet rétegződése; az archaizmusok, a neologizmusok, az idegen szavak, a nyelvjárási szavak, a szakszavak, a szleng, a zsargon megfigyelése, felismerése.</p> <p>A szókincs változása: régi és új szavak, kifejezések gyűjtése, összehasonlítása. A nyelvi változás bizonyítékai különböző korokból – pl. a 18., 19. századból – származó írott szövegeken és irodalmi példákon.</p> <p>A szavak típusai jelentésük szempontjából; az állandósult kifejezések, a frazeologizmusok, az egy- és többjelentésű szavak, a szinonimák, az antonimák, homonimák, stilisztikai felhasználásuk.</p>		<p><i>Szlovák népismeret:</i> A szlávok. A szlovákok letelepedése a mai Magyarország területén.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Nyelvcsalád, indoeurópai nyelvcsalád, szláv nyelvcsalád, ószláv nyelv, irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, archaizmus, neologizmus, idegen szó, nyelvjárási szó, szakszó, szleng, zsargon, állandósult kifejezés, frazeologizmus, közmondás, szólás, egyjelentésű szó, többjelentésű szó, szinonima, antoníma, homonima.</p>	

Szlovák irodalom

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A szlovák irodalom lírai alkotásai	Órakeret 19 óra
Előzetes tudás	Szlovák szerzők gyermekversei.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Szlovák lírai alkotások motívumainak megismertetése, megfigyeltetése. A lírai formanyelv (szerkezeti változatok, szókincs, a képiség eszközei) elemeinek megismertetése, a művek elemzése során a fogalmak használata.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Janko Jesenský: <i>Fujaru ja lacnú mám, Bratstvo, rovnosť, sloboda</i>, Ivan Krasko: <i>Šeľest hory, Kritikovi</i>, Ján Smrek: <i>Oči, Syn mój</i>, Ján Kostra: <i>Na cintoríne Kerepeši</i>, Laco Novomeský: <i>Čierna a červená, Cesta</i>, Andrej Plávka: <i>Matka</i>, Milan Rúfus: <i>Sená, Chlieb náš každodenný</i>, Miroslav Válek: <i>Nite</i>.</p>	<p>Annak megismerése, hogy a lírai műben az alkotó szólal meg közvetlen formában, általában egyes szám első személyben. Tárja a költő saját belső világa, azaz érzelmeit, hangulatait, élményeit, gondolatait, tapasztalatait tárja fel.</p> <p>A szlovák irodalom jellemző motívumainak megismerése: a szabadságért, az emberi jogokért folytatott harc, a jogtalanság, a háború elutasítása, a hazaszeretet, a becsületes emberi helytállás, a szülők iránt érzett fiúi szeretet, a szülőföld iránti szeretet, szerelem, fájdalom.</p> <p>Annak felismerése, hogy a tartalmi elemek mellett a lírai művekben különösen fontosak a szerkezeti megoldások, a kifejezőeszközök, a stíluselemek, a költői képek, alakzatok, a zeneiség eszközei.</p> <p>Annak felismerése, hogy a lírai művekbe is vegyülhet időnként epikus jelleg.</p> <p>Szókincsbővítés a művek tematikájának megfelelően.</p> <p>Művek szöveghű felidézése: Ivan Krasko: <i>Šeľest hory (2 versszak)</i>.</p>	<p><i>Informatika:</i> adatkeresés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Lírai én, motívum, költői kép, alakzat, ismétlés, fokozás, párhuzam, ellentét, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, allegória, szimbólum, ritmus, ütemhangsúlyos verselés, időmértékes verselés, hangsúlyváltó verselés, rím, keretes szerkezet, refrén, motívum, téma.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Epika	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Szlovák szerzők meséi, elbeszélései; egyszerű szerkezetű meseregények, gyermekregények ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok, gyermekorsók, történelmi témák ábrázolásának megismertetése, megfigyeltetése. A ballada, a novella, az elbeszélés, a regény műfaji sajátosságainak megismertetése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Különböző korok epikai alkotásainak feldolgozása: Jozef Gregor–Tajovský: <i>Do konca (részletek)</i>, <i>Z Martina do Kestúca</i>, <i>Mamka Pôstková</i>, Janko Jesenský: <i>Doktor (részletek)</i>, <i>Demokrati (részletek)</i>, Ludo Ondrejov: <i>Panské známosti</i>, Rudolf Jašík: <i>Námestie svätej Alžbety (részletek)</i>, Ladislav Ballek: <i>Čudný spáč (részlet)</i>.</p> <p>Házi olvasmányok: Fraňo Král': <i>Čenkovej deti (részletek)</i>, Martin Kukučín: <i>Rysavá jalovica (részletek)</i>.</p>	<p>A ballada, a novella, az elbeszélés, a regény műfaji sajátosságainak megfigyelése, megnevezése.</p> <p>A szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a szereplők, a főhős(ök), a mellékszereplő(k), a mű kezdetének és befejezésének megállapítása.</p> <p>A jellemzés főbb eszközeinek azonosítása. Az osztállyal kooperálva a jellemek elemzése.</p> <p>Törekvés az idő- és térmegjelölések értelmezésére.</p> <p>Az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérés érzékelése.</p> <p>Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok, gyermekorsók, történelmi témák ábrázolásának megfigyelése.</p> <p>Szókincsbővítés a művek tematikájának megfelelően.</p> <p><i>3 db ötsoros prózai szöveg.</i></p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> zsidóüldözés a II. világháború idején.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ballada, sűrített cselekmény, balladai homály, párbeszéd, monológ, novella, főcselekmény, mellékcselekmény, elbeszélés, regény, bonyodalom, regényhős, főhős, jellem, szerkezet, epizód.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egy drámai mű feldolgozása	Órakeret 4 óra
--------------------------------------	----------------------------	-------------------

Előzetes tudás	Dramatikus népszokások, szereplő, mellékszereplő, főhős, konfliktus.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja:	A drámában megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok értelmezése tanári segítséggel.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Peter Karvaš: <i>Polnočná omša</i> című drámájának feldolgozása (részletek alapján). Drámajáték az irodalomórán.	<p>A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése a drámában.</p> <p>Különböző szereplő- és embertípusok megjelenítése közös játékokban, pl. a tartás- és járásmód, gesztusok, mimika megfigyelését követően.</p> <p>A drámajátékban szöveg és a mozgás kapcsolatának a felismerése.</p> <p>Szókincsbővítés a mű tematikájának megfelelően.</p>	<i>Vizuális kultúra:</i> a látványterv, kivitelezés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dialógus, díszlet, felvonás, feszültség, fordulópont, humor, jelenet, jelmez, komédia, komikum, konfliktus, monológ, rendező, szerep, szereplő, színmű, szöveg és mozgás, tetőpont.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Magyarországi szlovák irodalom	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Magyarországi szlovák szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	A magyarországi szlovák líra jellegzetes témáinak megnevezése. A lírai formanyelv (szerkezeti változatok, szókinccs, a képiség eszközei) elemeinek megismertetése, a művek elemzése során a fogalmak használata. Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok megfigyeltetése. Az epikai műfajok műfaji sajátosságainak értelmezése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Különbféle témájú lírai alkotások a magyarországi szlovák lírából:</p> <p>Gregor Papuček: <i>Nepoznám krajšiu reč, Pod Pilišom,</i></p> <p>Juraj Dolnozemský: <i>Naša dedina, Smerom k slovám,</i></p> <p>Alexander Kormoš: <i>Jazyk,</i> Imrich Fuhl: <i>Spomienky,</i> Veronika Halušková: <i>Zemplínska dedinka.</i></p> <p>Különbféle témájú alkotások a</p>	<p>Annak felismerése, hogy a szülőföld, az otthon, az anyanyelv gyakori érzelmi, hangulati, gondolati élmény, lírai téma.</p> <p>Annak felismerése, hogy a lírában megjelenő érzelmek egyetemes érvényűek.</p> <p>A szerkezeti megoldások, a kifejezőeszközök, a stíluselemek,</p>	<p><i>Informatika:</i> adatkeresés.</p> <p><i>Szlovák népismeret:</i> a költők, írók szülőhelyének szlovák hagyományai.</p>

<p>magyarországi szlovák prózairodalomból: Michal Hrivnák: <i>Milka (részlet)</i>, Pavol Kondač: <i>Hrboľatá cesta (részlet)</i>, Zoltán Bárkányi–Valkán: <i>Maska (részlet)</i>.</p>	<p>a költői képek, alakzatok, a zeneiség eszközeinek felismerése a lírai művekben.</p> <p>Emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok ábrázolásának megfigyelése.</p> <p>A szerkezet, a cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a szereplők, a főhős(ök), a mellékszereplő(k), a mű kezdetének és befejezésének megállapítása.</p> <p>A jellemzés főbb eszközeinek azonosítása. Az osztállyal kooperálva a jellemelemzés.</p> <p>Törekvés az idő- és térjelölések értelmezésére.</p> <p>Az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérés érzékelése.</p> <p>Szókincsbővítés a művek tematikájának megfelelően.</p> <p>Művek szöveghű felidézése: Juraj Dolnozemský: <i>Naša dedina (részlet)</i>, Alexander Kormoš: <i>Jazyk (részlet)</i>, Gregor Papuček: <i>Nepoznám krajšiu reč (részlet)</i>.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Líra, költői kép, alakzat, érzelem, hangulat, élmény, epika, próza, szülőföld, anyanyelv.</p>	

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hiedelem, természetfeletti lény.</p>
---------------------------------------	---

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Műnemek és műfajok</p>	<p>Órakeret 3 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Korábban tanult műfajok: dal, ballada, mese, gyermekregény, cselekmény, szereplő, főszereplő, mellékszereplő, főhős, konfliktus.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja</p>	<p>Lírai, epikai, drámai műfajok egyszerű meghatározása, a meghatározás elemeinek szövegpéldákkal történő illusztrálása, a könnyebben besorolható olvasott művek műfaji azonosítása.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Líra Dal, epigramma jellemzői. Epika Ballada, elbeszélő költemény, novella, elbeszélés, regény jellemzői. Dráma Tragédia, komédia, vígjáték jellemzői.	Rendszerszemlélet alkalmazása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> műnemek, műfajok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Líra, dal, epigramma, epika, ballada, elbeszélő költemény, novella, elbeszélés, regény, dráma, tragédia, komédia, tragikum, komikum, vígjáték, humor.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A média és mozgókép kifejezőeszközei	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	A tanuló megfigyeli és azonosítja a különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és idő-, illetve konfliktusviszonylatokat. Képsorozattal meg tud jeleníteni valamely egyszerű cselekményt. Érti a rövid, egy szálon futó, történetet bemutató művekben az ok-okozati viszonyokat, azonosítja a történet idejét és helyszínét a cselekmény kezdő-és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét. Dramatikus szövegek és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése. A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzésének segítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Helyszín- és időviszonylatok, illetve karakter- és konfliktusviszonylatok felismerése, megfigyelése a médiaszövegekben (pl. rádióműsorban, riportban). A fordulat és epizód fogalmának magyarázata. A korosztálynak megfelelő mozgóképi szövegeken a cselekmény- és történet szervezés, valamint az elbeszélés (narráció) megfigyelése és tudatosulása és mindezzel összefüggésben konkrét szövegek elemzése során az expozíció, bonyodalom, lezárás már ismert fogalmainak alkalmazása. Egyszerűbb médiaszövegek létrehozása (pl. interjú, újságcikk, önpórtre).	<i>Vizuális kultúra:</i> idő- és térbeli változások megjelenítése képsorozatokkal. <i>Dráma és tánc:</i> történet, cselekmény, feszültség, konfliktus, fordulópont stb.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hős, konfliktus, cselekmény, történet, elbeszélés, expozíció, bonyodalom, lezárás, jelenet, epizód, fordulat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 23 óra
Előzetes tudás	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban alapvető szókincs megléte.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési célja	Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet és média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban megfelelő szókincs és kommunikációs képesség kialakítása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Életmód (bemutakozás, család, napirend, egészség, egészséges életmód, szabadidő, sport).</p> <p>Közösségi élet (étkezés, ételek, egyszerű receptek, családi ünnepek, születésnap, névnap).</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás (órarend, tantárgyak, osztályterem).</p> <p>Kulturális élet és média (tv, számítógép, nyomtatott sajtó termékei, színház, mozi).</p> <p>Környezet, gazdasági élet (otthon, települések, falvak, városok, épületek, bevásárlás, szolgáltatások, természet, évszakok, időjárás, környezetvédelem).</p> <p>Közlekedés, utazás (közlekedési eszközök, utazás szervezése Magyarországon és Szlovákiában).</p>		<p><i>Szlovák népismeret:</i> a magyarországi szlovákság jelentős képviselőihez kötődő emlékhelyek.</p> <p><i>Földrajz:</i> Magyarország, Szlovákia, környezetvédelem.</p> <p><i>Informatika:</i> a számítógép részei.</p>

<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Életmód, család, rokoni kapcsolat, napirend, egészség, betegség, kórház, orvos, egészséges életmód, szabadidő, sport (vízi sport, labdajáték, nyári sport, téli sport), bajnokság, turizmus.</p> <p>Közösségi élet, étkezés, ételspecialitás, recept, főzési, sütési technológia, terítés, családi ünnep, szokás.</p> <p>Iskola, nevelés-oktatás, verseny (sportverseny, tanulmányi verseny), érettségi vizsga, egyetemre jelentkezés, pályaválasztás, nyelvvizsga.</p> <p>Kulturális élet, színház, mozi, könyvtár, múzeum, nyomtatott sajtó, elektronikus sajtó, művészet, képzőművészet.</p> <p>Környezet, lakás – ház, településtípus, falu, város, gazdasági élet, vásárlás, üzlet, szolgáltatás, természet, évszak, időjárás, környezetszennyezés, környezetvédelem.</p> <p>Közlekedés, tömegközlekedési eszköz, távolsági autóbusz, vasúti közlekedés, légi közlekedés, vízi közlekedés, közlekedési szabály, iskolai kirándulás, szabadság, szlovákok lakta település, erdei iskola, sítábor, nyári egyetem, úti okmány, természeti szépség, műemlék, világörökség.</p>
---	--

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló tudatosítja a kulturált véleménynyilvánítás alapelveit. Képes a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs használatára.</p> <p>Képes az értő olvasásra. Alkalmazza a szöveg feldolgozási és az információkezelési módokat, az adatkeresési technikákat. Szöveget kifejezően tolmácsol. Felismer különböző szövegtípusokat.</p> <p>Képes helyesen kezelni az elektronikus, internetes információforrásokat. Jegyzetelési technikája fejlődött. Betartja a szerkesztési, a stilisztikai, a nyelvhelyességi és helyesírási normákat különböző műfajú szövegek alkotása során. Képes a kreatív szövegalkotásra.</p> <p>Képes alkalmazni a hangtani, alaktani, jelentéstani, szófajtani, szóalkotástani, mondattani ismeretekhez kapcsolódó helyesírási szabályokat.</p> <p>Képes a hangok, a szóelemek, a szavak és a mondatok szintjének részletesebb vizsgálatára, a kiejtés és az írás szabályszerűségeinek felismerésére. A szófaji csoportok jellemző alaktani viselkedését megérti, főbb jellemzőit megnevezi. A szóbeli és írásbeli kommunikációja fejlődött: a nyelv szerkezetét, változó egységeit mondat- és szövegépítő eljárásokkal képes megfigyelni; a mondatfajtákat a beszélt és írott nyelvben a közlési szándéknak megfelelően felismeri és alkalmazza a mindennapi kommunikációban.</p> <p>Ismeri a szlovák nyelv eredetét, a nyelv változatait, az irodalmi nyelvet, a köznyelvet, a nyelvjárásokat és a magyarországi szlovák nyelvjárásokat.</p> <p>Képes összehasonlítani az irodalmi nyelvet a nyelvjárásokkal.</p> <p>Képes megfigyelni a nyelv állandóságát és változását régi és mai szövegekben, értelmezi azokat. Világos számára, hogy ugyanazt a tartalmat többféle szerkezettel, más-más szavakkal is ki lehet fejezni.</p> <p>Képes értelmezni a lírai, epikai, drámai műfajok műfaji sajátosságait. Meg tudja nevezni a szlovák lírai alkotások motívumait. Ismeri a lírai formanyelv elemeit, a művek elemzése során képes a tanult fogalmakat használni.</p>
--	---

	<p>Ismeri az emberi kapcsolatok, társadalmi viszonyok, gyermeksorsok, történelmi témák ábrázolását az epikai művekben. Képes értelmezni a drámában megjelenő emberi kapcsolatokat, cselekedeteket, érzelmi viszonyulásokat, konfliktusokat.</p> <p>Mozgóképi szövegértés-képessége az életkornak megfelelő, a mediális írást értelmezni tudja.</p> <p>Szókincse az irodalmi művek tematikájának megfelelően bővül.</p> <p>Az életmód, közösségi élet, iskola, nevelés-oktatás, kulturális élet, média, környezet, gazdasági élet, közlekedés, utazás témákban életkornak megfelelő szókincsel és kommunikációs képességgel rendelkezik.</p>
--	---

A továbbhaladás feltételei

Ismert szavak felhasználásával törekedni rövidebb szöveg megértésére. A tanulók tudják használni a kétnyelvű szótárt és az IST eszközöket. Néhány mondatban beszéljenek ismert témáról. A tananyagon belül tudják helyesen alkalmazni a mondat szerkezeteket, intonációt és beszédtempót. Ismerniük kell a szlovák helyesírás szabályait és a gyakorló tollbamondásokat írják kevés hibával. Tudjanak személyi adatokat tartalmazó nyomtatványt helyesen kitölteni, helyesen használni a „byt” segédigét.

A tanulók tudjanak megfelelő tempóval és helyes kiejtéssel olvasni már ismert irodalmi szövegeket, tanári kérdések segítségével tudják elmesélni az irodalmi szemelvény rövid tartalmát, egyszerű mondatokkal jellemezni az irodalmi szemelvény főszereplőjét, ismerjenek néhány magyarországi szlovák szerzőt. Memorizáljanak 2 verset és egy prózai szövegrészletet és tudják megfelelő gesztikuláció és mimika összhangjával előadni.

Értsék meg a hanganyagot, telefon üzenetet.

Ismerjék az önéletrajz írás alapvető szabályait, valamint a magán és hivatalos levelek írásának szabályait.

Tudjanak önállóan interjút írni (10 mondat).